

Brev från Cosmos

Det finstilta

Villkor

Genom att läsa den här texten eller få den uppläst har du inte gått med på någonting alls. Vi uppmanar till måttlig motion, gott te, mer kakor och en positiv inställning. I händelse av vadsomhelst är alla i redaktionskommittén kroniskt oskyldiga (botemedel mot detta är ej att vänta). För övrigt anser vi inte att Kartago behöver förstöras. Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Mauris elementum rhoncus arcu. Nam aliquet, erat nec tincidunt ultricies, arcu felis tincidunt quam, id tincidunt mi urna eu diam. Phasellus eget diam eu sapien faucibus blandit ac nec nibh. Praesent in facilisis justo. Phasellus et nibh vitae ante pretium rhoncus. Vivamus aliquet massa eget tortor blandit commodo. Suspendisse viverra interdum purus, et porttitor mauris dictum et. Nam ut nibh non risus cursus pulvinar eu sed neque. Nunc sagittis porttitor fringilla. Sed sagittis ipsum nisi, nec blandit sapien sodales at. Praesent elementum dictum sapien, sed interdum tellus ultricies non. Quisque vel varius justo, ac mollis turpis.

Redaktionskommittén

Bakom den här publikationen ligger ett antal engagerade entusiaster på lur och väntar — titta bakom skärmen så kanske du ser någon av dem. I alfabetisk ordning är Patrik Centerwall, Peter Bengtsson, Sandra Petojevic och Louise Bengtsson Rylander alla något i överkant entusiastiska. Vi hoppas ni har mycket nöje av vår novelltidsskrift!

Upphovsrättsinformation

Novelltidsskriften "Brev från Cosmos — volym 11", ansvarig för utgivningen är redaktionskommittén. Inkluderade verk © respektive upphovspersoner.

- Framsida: © 2021 Peter Bengtsson
- Novell: Telefonkiosken © 2021 Jonatan Olofsgård
- Novell: Fugu – samvetets gräns © 2021 Mattias Kuldkepp
- Intervju med Per-Inge Isheden © 2021 Aleksandra "Sandra" Petojevic
- Illustration: Omslag Spindlarnas Rike © Alfabeto förlag, tidigare Barrikaden
- Illustrationer till Spindlarnas Rike 2 © Per-Inge Isheden
- Illustrationer till noveller © 2021 Aleksandra "Sandra" Petojevic

Utgivning

Publikationsdatum 2021-10-08

Göteborg, Sverige

ISSN: 2002-6870

Innehåll

Det finstilla.....	2
Förord.....	4
Författarpresentationer.....	5
Därför blev <i>Spindlarnas rike 2</i> aldrig utgiven.....	8
Spindlarnas rike 2.....	13
Telefonkiosken.....	47
Fugu – samvetets gräns.....	58
Bok-, spel- och filmrecensioner.....	67
Diverse nyheter.....	85
Västsvenska föreningar för science fiction och fantasy.....	86
Kalendarium.....	88
Adjöss och tack för fisken.....	89

Förord

Vänner av noveller!

Nu har den äntligen kommit, det elfte numret av galaxens mest engagerande novelltidskrift! Och det här är sannerligen ett mycket speciellt nummer, ty den här gången presenterar vi inte bara några fina nyskrivna svenska fantastiknoveller utan också utkastet till ett seriealbum som aldrig blev av.

Det finns ju tyvärr inte så många svenska science fiction-serier, men Per-Inge Ishedens *Spindlarnas rike* är ett vältecknat och rafflande undantag. 1979 kom första delen, men tyvärr uteblev den utlovade uppföljaren. Upphovsmannen började skissa på en andra del och hade det inte varit för *Brev från Cosmos* egna Sandra Petojevic hade dessa skisser och utkast kanske aldrig sett dagens ljus, vilket de alltså gör i detta nummer!

Vi vill därför rekommendera er att läsa det här numret av *Brev från Cosmos* på en ganska stor skärm så att ni till fullo kan avnjuta Ishedens teckningar – och vi ska kanske också påpeka att i epub-versionen är bilderna ofta klickbara. I pdf:en går det bra att zooma istället.

Nåja, det är alltså inte utan stolthet som vi efter alla dessa år kan presentera fortsättningen på *Spindlarnas rike*. Nu får vi äntligen reda på hur det går i denna spännande science fiction-historia! Som alltid bjuder vi också på andra trevligheter som två noveller och en himla massa recensioner, bland annat har en gästkribent skrivit om en samling svenska science fiction-filmer. Mycket nöje!

- Redax

Författarpresentationer

Sandra Petojevic

Sandra Petojevic är fil.mag. i konst- och bildvetenskap inom ramen för kulturvetenskap, och hon debuterade 2008 med den första delen i fantasytrilogin *Maktens tiaror* som hon även illustrerat själv. Hon gav ut den på sitt eget förlag och trilogin, som fullbordades 2010, fokuserar på äventyr och kulturkrockar samt maktmissbruk och sexism. Och i Sandras fantasyvärld *Artezenia* förekommer även starka kvinnliga karaktärer.

I dag är hon bosatt i Majorna och studerar avancerade kurser i konst- och bildvetenskap för att så småningom kunna avlägga masterexamen. Hon har fram till juni 2021 arbetat på Navtor Nautic AB som sjökortsrättare, där hon för hand korrigerat brittiska papperssjökort över hela världens hav, kuster och floder. Nu printas sjökorten just-in-time i tre jättestora färgskrivare, och de sjökort som funnits på lagret har nu tagit slut. Sandra har således varit Sveriges sista sjökortsrättare, men ännu illustrerar hon novellerna här i *Brev från Cosmos* ända sedan dess alla första nummer.

Websida: erkelzaar.tsudao.com

Till den här novelltidsskriften har Sandra bidragit med både bakgrundsmaterial och [intervju med Per-Inge Isheden](#) samt en rekonstruktion av hans ofullbordade dystopi [Spindlarnas Rike 2](#).

Per-Inge Isheden

Per-Inge Isheden föddes 1937 i Avesta, en gammal bruksort vid Dalälven, men bor sedan många år i Rönninge utanför Stockholm. När han var liten brukade han gå över till grannen med sina bröder för att sedan ligga i timmar på magen och läsa tidskriften *Teknik för Alla*. I den gick sf-serien *Buck Rogers* som följetong och kom att sätta djupa spår i Isheden. Det var kombinationen av sjörövarromantik i en framtidsvärld med teknologiska underverk som var fascinerande, att se en gammal, konkret äventyrsvärld i en futuristisk miljö var mycket suggestivt. Den rymdoperan drog både bakåt och framåt tidsmässigt, och blev på så vis levande för honom på ett speciellt sätt. I tonåren kom han även att fascineras av serien *Dick Tracy*. Isheden studerade vid Konstfack 1957-61, arbetade sedan i många år som teckningslärare vid Stockholms grundskolor, och oktober 1979 debuterade han med det numera legendariska, svartvita seriealbumet *Spindlarnas Rike*. Det är en postapokalyptisk, dystopisk sf-serie om ett par lantbor som lockas att flytta till den enorma Superstaden som i sin tur hotas av en katastrof. Albumet är även beryktat för sin cliffhanger i slutet som aldrig fick någon upplösning – tills nu!

April 1980 publicerade han ännu en svartvit serie, *Regnbågsplaneten*, i samlingsalbumet *Mammut nr 1* som gavs ut av Föreningen Fria Serier på Bokomotiv Förlags AB, och som innehöll serier från olika tecknare. *Regnbågsplaneten* är en mörk sf-serie på 6 sidor om upptäckten av en planet bortom Pluto, som visar tecken på liv. Sedan 1960-talet har han parallellt med sitt lärarjobb varit bildkonstnär med måleri på duk som huvudsyssla, och han har ställt ut sina tavlor på gallerier och mässor i bl.a. Stockholm, Berlin, London, Amsterdam, Wien och Köpenhamn.

Till den här samlingen har Per-Inge bidragit med materialet till den rekonstruerade [Spindlarnas Rike 2](#), den tidigare opublicerade uppföljaren till *Spindlarnas Rike* från 1979.

Jonatan Olofsgård

Jonatan Olofsgård arbetar som byråkrat på en större myndighet och skriver fantastik på fritiden. Han har tidigare läst på Skurups skrivarinje. Utöver fantastik skriver han essäer om teknik, miljö och sociologi och är publicerad i bland annat *Socialmedicinsk Tidskrift*. Han är också gästredaktör på essätidskriften *Poros*. Han bor i Skåne med sin familj.

Poros: www.porostidskrift.se

Till den här samlingen har Jonatan bidragit med novellen [Telefonkiosken](#).

Mattias Kuldkepp

Mattias Kuldkepp dras till den okuvade fantasin och avskyr det förutsägbara. Han är författare till en handfull noveller och sex romaner, däribland den kritikerrosade episka fantasyserien *Sönderfallets symfoni* samt den humoristiska fantasyserien *Den ofrivillige hjältens handbok*. Mattias är utbildad teknisk fysiker och arbetar om dagarna som utvecklare inom medicinteknik. Han bor idag i Sollentuna tillsammans med hustru och deras tre barn.

Websida: mattiaskuldkepp.wordpress.com

Wikipedia: [Mattias Kuldkepp](#)

SF-Bok: [Böcker hos SF-bokhandeln](#)

Till den här novelltidsskriften har Mattias bidragit med [Fugu – samvetets gräns](#)

Därför blev *Spindlarnas rike 2* aldrig utgiven

Text och intervju av fil.mag. Sandra Petojevic

Illustration: Per-Inge Isheden

Hösten 1979 gavs *Spindlarnas rike – en berättelse ur framtiden...* av Per-Inge Isheden ut på Förlaget BARRIKADEN i Farsta, ett dystopiskt, postapokalyptiskt seriealbum i svartvitt och utan traditionella hjältar. Det handlar om jorden år 1995 efter den stora miljökatastrofen, en öde förgiftad planet, där spindlarna härskar över jordens sista fruktbara områden. Spindlarna är vandrande spindelliknande slagskepp, utsända av Superstaden, en enormt stor stad under en skyddskupol på en pelare, likt en jättelik svamp av stål som står ute i det förödda landskapet.

Albumet börjar med en svävare som kommer kryssande bland sopor och bråte. Ur den stiger vetenskapsmannen Doktor von Blau och överste John Bigmouth. De tar en luftflotte upp till bergets krön och spanar ut över Oasen, en ännu grönskande dal som skyddats mot gifter och strålning av bergen runtomkring. Den så kallade fångsten från Oasen har nämligen uteblivit och de upptäcker att någon saboterat deras sändare. De sätter upp en ny sändare och riktar den mot en by vid gruvhålen nere i dalen, för där finns enligt Dr von Blaus undersökningar två praktexemplar. De båda praktexemplaren visar sig vara Evi och Kennet som råkar vara hemma hos Kennets fiolbyggande far när tv:n som stått tyst i månader plötsligt går igång. Kennet pekar hänfört mot skärmen som visar reklam om hur ungdomen roar sig i Superstaden. Evi hjälper Kennet och hans föräldrar med potatisodligen, men det är Frank hon är kär i. Frank är ledare för Oasens rebellstyrkor som försöker göra motstånd mot gorillorna, som de genetiskt manipulerade soldaterna från Superstaden kallas av byborna. Gorillorna tvingar nämligen byborna att odla grödor såsom potatis vilken samlas in i stora lårar placerade på bryggor under höghöjdsspåret som

Superstaden låtit dra tvärs genom dalen. Men Superstaden vill visa sig generös och bjuder alla bybor i hela dalen till ett möte vid sjön under natten. En enorm spindelfarkost dyker upp och skänker ”belöningar” som mest består av krimskrams och tingeltangel såsom affischer och plastkristaller. Och överste John B är noga med att påpeka att det är strikt förbjudet för byborna att ha någon som helst kontakt med terroristerna, dvs. Rebellerna.

Rebellerna försöker spränga tåget strax utanför dalen men de lockas in i en fälla och Frank dör av sina skottskador vid kvarndammen där Evi hittar honom. Evi hade försökt varna honom för bakhållet men utan att lyckas. Kennet visar Evi sin plastkristall som visar sig vara en tågbiljett och han lockar med henne att lämna det hårda livet i byn och flytta till Superstaden. Av Kennets mamma får Evi ett brev från Frank där det står att hon måste söka upp Arvid Weber i Modulfabrik 23 i Superstaden. Nöjda ser Dr von Blau och överste John B hur Kennet och Evi packar för att ge sig av till tåget.

De väntar under bryggan tills det jättelika atomdrivna tåget anländer. Lasten med potatisen lyfts ombord och i gengäld får de en låda med det allra senaste från Superstadens livsmedelsindustri, såsom lakritschips, söta potatisstjärnor och vitaminberikade pommes frites. Några bybor klagar över att det är alldeles för lite mat, men tystnar så fort John B vänder sig om. Då passar Kennet på att visa fram sin biljett, och han och Evi får kliva ombord på tåget.

På vägen genom ett landskap fullt av sargade klippor visar John B dem runt på tåget. I förarkabinen sitter två gestalter som Kennet och Evi tror är människor, men som i själva verket är mumier med organisk-elektroniska integrerade system. John B framhåller att det är tekniken som är deras framtid. På väg mot Superstaden måste tåget tvärstanna eftersom en bit av höghöjdsspåret är förstört. Tåget blir anfallet av rebeller i en Tusenfoting, ett jättelikt larvförsett fordon. De slås tillbaka och Tusenfotingen krossas av spindelfarkostens kanon, men rebellernas svårt skadade farkost har ett vapen kvar, en kärnladdning. Spindeln smälter dock ner raketens akjutningsarm med en laserstråle och lämnar tåget med den ännu osäkrade vätebomben samtidigt som människomassor väller ur Tusenfotingen. John B sätter sin tilltro till Spindeln, men dess energireserv är tömd och den återgår till basen. I strid mot Superstadens överbefälhavare John B:s order gör mekanikerna Geniet och Georg en provisorisk reparation av det trasiga höghöjdsspåret. Tåget lyckas nätt och jämnt komma vidare, den provisoriska lagningen brister när den accelererar.

Framme i Superstaden lyckas Evi och Kennet, med hjälp av Geniet och Georg, fly för att inte sättas i karantän inför någon sorts experiment, något som de fått reda på av Geniet som visar sig vara ledaren för rebellerna i Superstaden. De tar skydd i ett slumområde där de träffar några raggare som hotar dem, men blir räddade av Arvid Weber. Strax blir de dock upphämtade av John B då ett smycke som Evi har fått i present visar sig vara en radiosändare. John B beordrar Kennet och Evi att jobba i Modulfabrik 23, just där Arvid Weber råkar arbeta som förman. Evi blir vän med förmannen Anna, hon har ingen aning om vad det är för sorts moduler som tillverkas på fabriken. På bolagets uppdrag informerar mr. Helper arbetarna om att modulerna skall bli deras blivande hem; att bolaget planerar ett stort samhälle på marken. Men förmannen Arvid Weber invänder med en fråga om varför det är så bråttom med arbetet. Och när Weber sedan tillägger frågan om ryktet är sant att ledningen redan packat sina väskor för att de väntar en katastrof, bryter tumult ut i möteslokalen. Mr. Helper säger ilsket att mötet är slut och att lokalen ska utrymmas, men överröstas inom kort av upproriska arbetare. Arbetarna organiserar en demonstration med banderollen VI VILL VETA SANNINGEN men de slås ner av kravallpolis och raggare. Arvid Weber blir skjuten och Evi tänker med fasa på Franks öde.

Veckor senare har Evi stadgat sig hemma hos Anna som fått en liten son. Men utanför dyker det upp fler och fler mystiska slukhål i gatorna och Evi saknar såväl Geniet och Georg som Frank och Arvid. Så dyker Kennet upp men Evi blir ovän med honom eftersom han anslutit sig till raggarna, och ber honom

gå. När han gått iväg säger Anna att det är dags för Evi att träffa någon och Evi följer med henne ner i Superstaden, långt nedanför källaren. Det knakar och stönar om stålväggarna, här och där rasar lösa plåtar ner, men till slut är de framme. Evi ser häpet på Geniet och Arvid Weber som hade iscensatt sin död för att kunna arbeta ostört.

De visar Evi runt i stadens nedre sönderfallande delar, där material hämtas till de mystiska moduler som tillverkas i Modulfabrik 23. Evi inser med fasa att staden rivs underifrån och att de som inte är utvalda kommer att offras. Evi får även veta att hon och Kennet tillhör de utvalda, att de hämtats från byn för att de har friska gener, för att de ska bli ett friskt inslag i Modulstadens nya folkstam.

* * *

Seriealbumet slutar i en saftig cliffhanger där Superstaden hotar att störta samman, och Evi ställs inför ett val. Hon bestämmer sig för att hjälpa rebellerna med kampen om att försöka ta reda på Superstadens hemligheter. I sista rutan står det att det mörknar över staden. Den oundvikliga uppgörelsen närmar sig snabbt. Om den handlar andra delen av *Spindlarnas rike*.

Men denna andra del gavs aldrig ut. Jag var nästan tio år i oktober 1979 när jag fick albumet *Spindlarnas rike* av min far, och det var sista gången jag såg honom innan han las in på klinik för att han hade fått magsår och bensår samtidigt. Först när jag var elva år fick jag kontakt med honom igen, och långt senare fick jag veta att han hade gått in i väggen och blivit totalt utbränd. Min far var legitimerad läkare, och han arbetade som psykiater med nattjour. Under 1970-talet, på helgerna när jag sov över hos honom, kunde telefonen ringa mitt i natten. Då smög han ut i vardagsrummet och jag vände mig på andra sidan och lät mig sövas av hans lågmälda mummel. Hans patienter hade nämligen tillgång till hans hemnummer på den tiden, och det var mer regel än undantag att han fick samtal mitt i natten. Min mamma och pappa hade skiljt sig 1973, så jag bodde hos mamma på vardagarna och hos pappa på helgerna. Och min pappa älskade antiken, indianer och science fiction, intressen som smittade mig redan i förskoleåldern.

Så när jag om och om igen läste *Spindlarnas rike* kände jag en enorm saknad efter min far, särskilt julen 1979. Varje vecka höll jag utkik i bokhandeln för att se om uppföljaren hade kommit, och jag hade tänkt önska mig den i julklapp av min storebror, ifall min pappa inte dök upp. Men pappa tillfrisknade någotsånär, bensåret ville aldrig läka, vi hördes på telefon 1981, och 1982 började vi varannan vecka gå på bio tillsammans, något vi gjorde ända tills år 1995 då han fick stroke. 1996 avled han, och jag tog återigen fram albumet *Spindlarnas rike*, några tårar vätte dess omslag. Efter mammas död 2009 blev jag medlem i Seriefrämjandet, och jag upptäckte fem år senare att jag som medlem kunde skaffa telefonnummer till olika serietecknare. Det var så jag kom i kontakt med Per-Inge Isheden, för jag ville verkligen veta hur *Spindlarnas rike* slutade och varför uppföljaren aldrig hade getts ut.

Så två gånger under år 2014 åkte jag till Isheden; han bodde i Rönninge, inte långt från min moster i Södertälje, och jag fick veta följande:

* * *

Spindlarnas rike var från början tänkt som ett filmprojekt, eftersom Isheden var fascinerad av animerad film, teknik och science fiction. Detta kan man se i spindelfarkosternas form som påminner om de marsianska tripoderna i H.G. Wells *Världarnas krig* som förekom både som film 1953 och i serietidningen *Illustrerade Klassiker* som gavs ut 1956. När Isheden var i 40-årsåldern i mitten av 1970-talet tänkte han sig en film där människor roade sig på den ödelagda planeten, att de hade flygtävlingar nere i de vindlande sprickorna i jordskorpan med flytande magma i botten. Gissa om han blev paff när han sedan såg den första *Stjärnornas Krig*-filmen år 1977 och insåg att George Lucas haft ungefär samma

idéer med ökenplaneten Tatooine och Luke Skywalkers flygtur genom Dödsstjärnans schakt! Men det var den massiva rivningen av Klara-kvarteren i Stockholm som inspirerat honom, och där låg även en filmverkstad på Snickarbacken, som Isheden hade kontakt med. I denna verkstad började Isheden experimentera med animeringar, och det var på den tiden man för hand ritade filmruta för filmruta på så kallade celler av genomskinlig plast, vanligtvis åtta rutor per sekund. Detta projekt växte och Isheden satte igång med att skriva ett filmmanus.

Ledaren för filmverkstaden tog kontakt med Pelle Berglund på Filminstitutet, Berglund var en av dem som bestämde – och han blev heltänd på idén.

”Du ska inte hålla på med att skriva och rita, du ska leda arbetet med filmen”, sa Berglund. Men det hade Isheden inte lust med.

Senare förstod Isheden att ett filmprojekt måste ledas och arbetet med filmen delegeras ut. Isheden var oerfaren, han var varken mogen eller intresserad av att leda ett stort filmprojekt, han ville hålla på med kortfilm. Men när han sedan sökte kortfilmsbidrag hamnade han i ett moment 22, då Filminstitutet fått syn på hans långfilmsprojekt som Isheden hade tänkt dela upp i kortfilmer – men till långfilmer lämnade institutet inga bidrag! Så Isheden stod på bar backe och började därför omvandla filmmanuset till ett serielabum. Och snart upptäckte han att manuset inte kunde rymmas i ett enda album, det skulle behövas två.

Att ge ut album på 1970-talet var dyrt, så förlaget Barrikaden ansökte om 50 000 kr i bidrag för tryck av de svartvita album som finns i dag, bland annat *Spindlarnas rike*. Förlaget fick godkänt av Statens Kulturråd och Isheden blev mycket nöjd med albumet, för uppföljaren siktade han högre – den skulle runt år 1981 ges ut i färg! Men tyvärr fick förlaget avslag i sin ansökan om bidrag till färgtryck, och det hela rann ut i sanden. Isheden sadlade om och i dag är han bildkonstnär.

”Jag har lagt det här albumprojektet bakom mig för gott”, säger Isheden. ”Aldrig mer! Fel arbetsställning, för långa arbetspass, det där bakslaget som beror på att man är beroende av andras välvilja. Man får inte möjligheten att fatta egna beslut.”

Jag frågade om han helt slutat skriva, men så var inte fallet.

”För närvarande håller jag på med att skriva en bok om ett familjemysterium”, fortsätter Isheden. ”Den handlar om min farmors bror Oskar som nästan spårlöst försvann en sommardag 1915. Han dödförklarades 1936 och nu håller jag och min bror Lars på att ta reda på vad som hänt och varför.”

* * *

Isheden har alltid experimenterat sig fram, arbetat enligt principen ”Learning by doing, trial and error.” Albumet *Spindlarnas rike* är inget undantag, det har skapats i blandteknik, en kombination av fotocollage med rasterfilm och tuschteckning på genomskinlig plastfilm, och albumet i färg skulle ha haft en blandning av tuschteckning, färgfotocollage och akvarell. Han är alltid uppmärksam på idéer som dyker upp och han antecknar genast, för det som tar tid har enligt Isheden en tendens att bli konventionellt.

”Det är en förutsättning att man måste jobba snabbt”, säger Isheden, ”likt en idrottare som tränar och tränar, och när tävlingen kommer så ger man allt. Man funderar inte på hur man springer eller håller redskapen. Och det är mycket roligare att göra sitt eget än att försöka kopiera något, och när jag slutade uppdatera mig, då öppnades en helt ny värld för mig. Jag vill berätta en historia om denna värld.”

I albumet *Spindlarnas rike* jobbade han med kontraster i seriens bilder, det nya mot det skrotade, staden mot landet, det naturliga mot det konstgjorda. Och framför allt är serien en allegori över teknikens förgänglighet, hur allting bara förbrukas och slängs bort, något man även kan se i hans sentida målningar.

”Det är ett grundtema”, säger Isheden. ”Tekniken har blivit kommersiell, den utvecklar inte längre samhället. Man byter system i bilar, datorer, tv och mobiler så att de gamla inte längre fungerar med det

nya. Många har en framtidsvision, men när visionen börjar närma sig verkligheten så förvandlas den till en mardröm. Låt visionen vara en vision och lev i verkligheten.”

Trots Ishedens till synes moderna stil i både album och målningar är han väldigt ambivalent till modern konst.

”Allt man ser omkring sig i t.ex. Ramses II grav har en djupare innebörd”, säger Isheden, ”eller i en målning av Cézanne. Modern konst har inget djup under ytan – den är oftast bara yta. Det blir ingen utmaning, det finns inget att upptäcka, det blir bara ett stort *Jaså?* Men världen är oändlig – vi kan bara ana fragment av den och min utmaning är att upptäcka lite till av den. Attityden till konst är väldigt ytlig i dag. Man vill inte att den ska berätta något, Det är bara det du ser, som Andy Warhol sa. Det betyder ingenting men det är snyggt.”

Isheden vill alltså inte bara komponera vackra färger och former, han vill att hans konst ska föra fram ett budskap. Ända sedan Isheden som ung hade läst *Buck Rogers* och *Dick Tracy* hade han haft blick för kompositionen i tecknade serier.

”Se t.ex. *Dick Tracy* där berättartekniken är oerhört effektiv”, säger Isheden. ”Man ska ha stenhårt fokus på vad man ska berätta, man ska inte överlasta serien med ovidkommande detaljer. Chester Gould var perfekt på detta. Han rafsar dit kroppen men är noga med detaljer i ett ansiktsuttryck när detta är relevant för berättelsen. Man ska alltså inte lasta varje bild med en massa detaljer för att det ska vara naturtroget – det är dynamiken som är det viktiga, det som för berättelsen framåt. Se även *Hattstugan* av Elsa Beskow. Som barn läste jag den boken med stor fascination för att det var en så säregen story. Man ska hålla fokus på vad man ska berätta och strunta i ovidkommande saker. Då blir man effektiv som berättare.”

Och jag måste medge att Isheden är en mycket duktig berättare, då jag i över 40 år gått och grunnat på uppföljaren till *Spindlarnas rike*.

”Jag ser inte början och slutet på en berättelse”, säger Isheden, ”den flyter som en ström. Därför är jag heller inte förtjust i något Happy End eller något tragiskt – berättelsen går vidare.”

Han har rätt. Berättelsen går vidare. Så här kommer nu äntligen uppföljaren till *Spindlarnas rike* som skulle ha publicerats runt 1981, efter 40 års väntan!

Spindlarnas rike 2

Spindlarnas rike 2 av Per-Inge Isheden – efter att han berättat den för mig under 13 maj och 13 oktober 2014 medan jag satt med hans blyertsskisser och tuschteckningar i knät. När jag åkte och besökte honom 14 mars 2015 kunde jag inte längre hitta mappen med materialet till *Spindlarnas Rike 2* och Isheden satt i rullstol, eftersom han hade ramlat och slagit sig illa därhemma, och sedan dess har den mappen varit försvunnen. Det som är skrivet i *kursiv stil* i sf-berättelsen är Ishedens egna ord, skrivna eller sagda. Det övriga är mina rekonstruktioner, utifrån de anteckningar jag skrivit på tåget hem 13 maj, de anteckningar jag gjort medan jag lyssnade på honom den 13 oktober, samt efter de skisser, teckningar och de fåtaliga, nästan färdiga, albumsidor som jag fotograferat med Ishedens digitalkamera samma år. [Det digitala formatet lämpar sig väl för att zooma in på bilderna om man vill se fler detaljer. /Red.anm]

1

Som ett monument över den nya tiden reser sig SUPERSTADEN över det ödsliga landskapet. Hem för miljoner människor som i ett nära förflutet levde i ett fritt liv på marken.

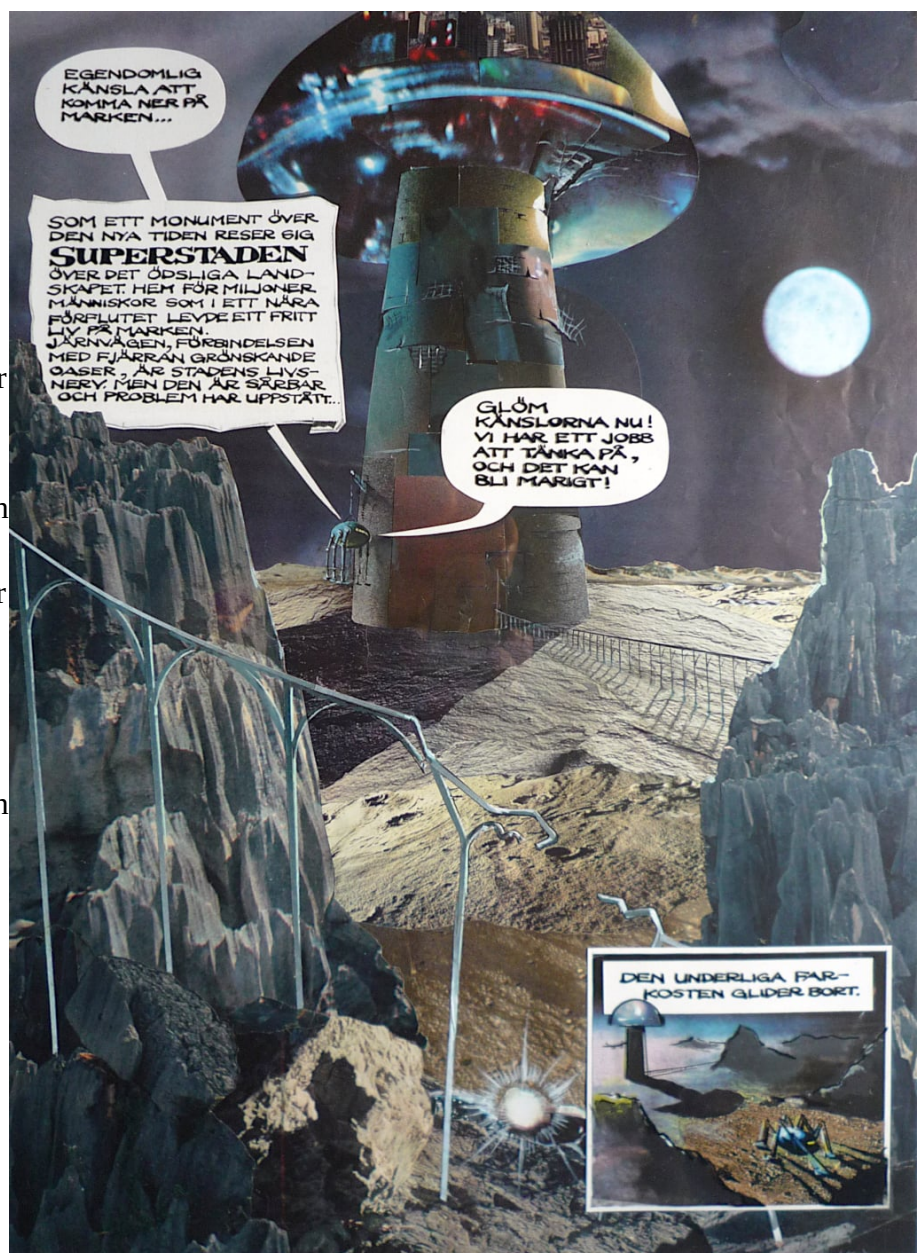
Järnvägen, förbindelsen med fjärran grönskande oaser, är stadens livsnerv. Men den är sårbar och problem har uppstått...

I fonden syns superstadens stålsvamp i fullmånens motljus och i förgrunden syns en trasig del av järnvägens höghöjdsspår som leder till Superstaden. Intill det trasiga spåret mellan klipporna är det någonting som blänker i månskenet. Längs med den svampformade stadens fot sänks en sexbent spindelliknande farkost ner. Inne i den pratar två besättningsmän.

”Egendomlig känsla att komma ner på marken...”

”Glöm känslorna nu! Vi har ett jobb att tänka på, och det kan bli marigt!”

Den underliga farkosten glider bort i de långa månskuggorna.

SUPERSTADEN. Miljoner människor hopträngda i en stålburk... mardrömmen som miljökatastrofen förvandlade till verklighet. Men trots allt har också denna stad sin vardag. Evi och Anna till exempel är just på väg hem från jobbet...

Runt omkring dem dånar trafikbuller och skyskraporna lysas upp av tända lampor och neonskyltar som blinkar i rött och blått.

”Restauranger och finklädlda! Vilken hemväg för en som har jobbat, Anna!”

”Evi, man borde gå in nånstans, slänga upp matlådan på bordet och beställa in en flaska vin!”

”Vin? Ja, vad passar till pölsa, tro? Nått halv-torrt?”

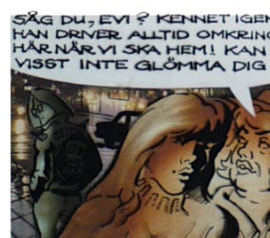
”Evi, du har verkligen anpassat dig bra här fast du är från landet.”

”Hm... konstigt vad man vänjer sig... Man glömmar att det är KILOMETER ner till marken!”

”Såg du, Evi? Kennet igen! Han driver alltid omkring här när vi ska hem! Kan visst inte glömma dig!”

”Kennet!! Med sina äckliga raggarkompisar! Men vad är det där?” Evi ser mot en folksamling som befinner sig i ett av de ruffigare kvarteren.

”Ett hus som sjunker ner i gatan igen! Anna, jag får ont i magen när jag tänker på det där!”

”Hus som sjunker ner i gatan! Kusligt! Men ledarna dom påstår att det är helt ofarligt”, säger Anna.

”Och ordnar bara nya bostäder...” tillägger Evi.

”Konstigt förresten! Allt jäkelskap brukar ju först drabba fattigt folk, men det här med husen sker bara inåt centrum. Ja, än så länge i varje fall...”

”Och där har vi raggarna som vanligt. Dags för nästa provning!”

Raggarna i sina svarta dödsallepydda skinnjackor står och röker vid sina bjärt lackerade sportbilar. De får syn på Evi och Anna som passerar förbi på den smala gatan, och de flabbar förtjust.

”Kolla, Jonny! Nu är brudarna här igen! Kan inte hålla sig borta från oss!”

”Sugna på en liten åktur va? Men ni vet ju vad det kostar!”

”Evi, kom med under bilen ska du få se nånting intressant!”

Evi och Anna försöker vara så oberörda som möjligt.

”Lek vidare med era bilar ni, och låt oss inte störa”, säger Evi.

”Om inte nån behöver hjälp med att snyta lilla näsan förstås?” tillägger Anna med ett sarkastiskt leende och lunchboxen i ett stadigt grepp. Raggarna skrattar men låter Evi och Anna passera förbi.

”Förut var jag jätteskraj för dom. Men nu tycker jag bara att dom är barnsliga”, säger Evi, medan Anna låser upp hemmets dörr och går in med Evi efter sig.

”Hej morsan, hej lillgubben. Vad har ni för er då?” säger Anna.

”Vi ska bada. Han har just provsmakat badvattnet.”

”Du äter väl med mamma först så går vi in och badar sen?” säger Anna som nu håller sin lille nakne son i famnen.

”Och jag måste ”ta kontakt” som vanligt...”

Sonen skrattar och plaskar och skvätter vatten på Anna som sitter i samma badkar som han. ”Nej, nej, din busunge. Du förstör min fina frisyra”, fnissar Anna.

Medan Anna kopplar av med ett bad...

...låser Evi upp en tung järndörr i husets källare...

...och tar sig längs vindlande trappor ner i stadens undre regioner.

”LÖSENORD!”

”TUNGHÄFTA”, svarar Evi som släpps in i rebellernas näste som befinner sig i servicedelen av Superstaden, nere i svamphattens kant nära ytterväggen.

”Aha, det är Evi. Vad har du att rapportera där uppifrån i dag?”

”Inte mycket, Geniet, men...”

Evi ger honom en liten affisch, en pamflett.

”...det här var uppsatt på fabriken i dag.”

”... Hm... kallelse till möte... hm... undertecknat... HELPER!”

Geniet blir häpen när han tänker på mr Helper som på bolagets uppdrag hade ljugit om att modulerna skulle bli arbetarnas blivande hem i ett stort samhälle på marken, men vägrat svara på frågan om den hotande katastrofen, varvid tumult utbrutit.

”Samme Helper som drev oss ner hit!” säger Geniet medan han betraktar pamfletten.

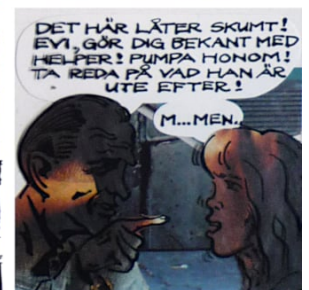
”Inte riktigt... en bror till honom. En som tar arbetarnas parti, sägs det.”

På pamfletten i Geniets händer står: **MÖTE! Nu kräver vi sanningen om den nya staden!**

”Han menar att om alla håller ihop kan vi tvinga fram allt om det nya stadsprojektet.”

”Du minns väl hur det gick sist, Evi? Det här låter skumt! Evi, gör dig bekant med Helper! Pumpa honom! Ta reda på vad han är ute efter!”

”M... men...”

Evi tvekar. ”Spionera... förstålla sig... Geniet, jag vill helst slippa... tror inte jag kan...”

”Evi, jag skulle inte be dig om det inte...”

Geniet vinkar enträget med sig Evi.

”...var absolut nödvändigt! Kom med mig ska du få se med egna ögon!”

Geniet och Evi klättrar nerför en lång steg, och där nere pekar Geniet på en liten öppning med taggiga kanter.

”Till och med vi i motståndsrörelsen var osäkra på vad som händer tills vi skar upp det här.”

”Ett hål i väggen?! Vart leder det?”

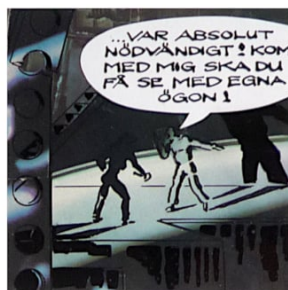
”Till huvudschaktet, alltså pelaren som staden vilar på! Se själv vad dom håller på med! Dom...”

Genom hålet ser Evi att ett av de jättelika valven är fortfarande intakt, men två andra med stöttor bågnar betänkligt. Två enorma kranar tar loss stålplåtar från valven så att det knakar <<KRR>> och lastar dem på flata vagnar.

”...RIVER VALVEN under husen och ersätter dom med provisoriska stöd!! Som redan sviktat! Och vet du vart dom kör all plåt? Jo, direkt till fabriken där du jobbar!”

”Du har övertygat mig, Geniet. Jag ska ta reda på vad den där Helper vet om saken.”

”BRA! Men kom ihåg: det är bråttom!”

Den från Superstaden utsända spindelfarkosten tränger allt längre ut i de ändlösa ödemarkerna.

”Hehe, det gamla gänget tycks vara samlat här ombord. Då måste det vara ett ”kinkigt jobb” på gång igen!”

”Naturligtvis. Men vad rör det sig om den här gången?”

”Ingen aning. John B tiger som muren. Helt olikt honom.”

”Och stöddig har han blivit dessutom... psst, nu kommer han.”

”Tjena, John!”

”Ok John, du som vet, ut med språket nu! Vad går det här jobbet ut på egentligen?”

”Från och med nu är jag ÖVERSTE BIGMOUTH! Den som tilltalar mig med ”du” bestraffas! Samling i ordercentralen!”

Inför överste John B tystnar alla soldaterna som till utseendet påminner om gorillor med kraftiga ögonbrynsbågar, rakade skallar och muskulösa kroppar.

”Uppställning framför tv-skärmen! Och absolut TYSTNAD!” ropar John B och pekar.

Så framträder en dunkel manlig skepnad på tv-skärmen. Han har långt hår och mustasch, hans ögon ligger helt i skugga.

”Detta är Mr Y som talar. Jag framträder själv inför er för att understryka uppdragets vikt.”

”Mr Y själv! Kan det vara sant?”

”Superstadens framtid beror på om ni lyckas nu! Överste Bigmouth har mina order. Lyd honom blint!”

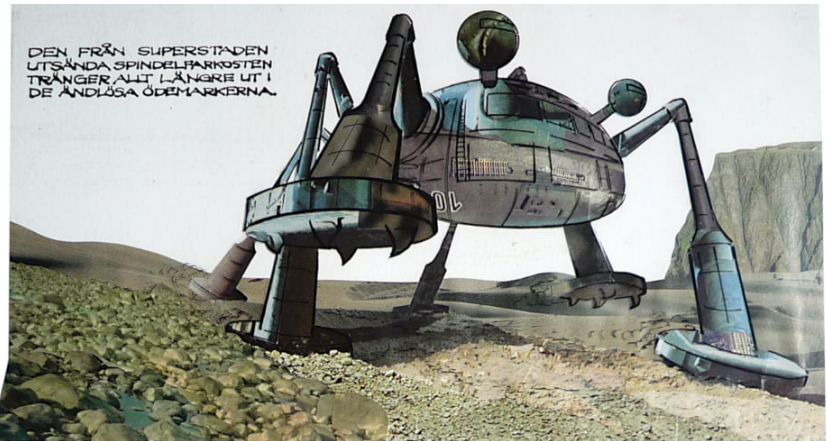
Tv-skärmen slocknar och överste John B ger order:

”Samtliga tar på skyddsdräkter! Sen samling vid laserkanon nr 3!”

En stor lucka fälls upp på spindelns tak och en pansarkanon med långt eldrör höjs upp. De i skyddsdräkt och hjälm iklädda besättningsmännen samlas intill den. John B pekar.

”Översyn och eldövningar! Allt måste gå perfekt när vi genomför den här aktionen!”

Vid det trasiga höghöjdsspåret i förgrunden syns en del av vraket efter rebellernas tusenfotingsfarkost med vätebomben ännu hängande i den förvridna avskjutningsrampen. Och spindelfarkosten har stannat precis bakom den.

Great Camarons (vän) och mörre (höger) är i mittans till stövers
grönskanda och vackert. På nära håll för ett tillfälle att på
nära håll studera skåll bonanodningar som apfelskandor

Kennet tittar mot de hånskrattande raggarna som står vid sina bilar. En av bilarna rivstartar och gör en burn-out så att det flamlar bakom den.

Jämt ska dom driva med mig bara för att jag är från landet... Men se polisen! Hoppas dom åker dit!

En raggare pekar mot en polisbil som närmar sig med sirenerna påslagna.

"FAN, SNUTEN!"

En "gorilla" kliver ur bilen och håller fram ett hopvikt papper.

"Vem av er heter Kennet och kommer från Oaserna?"

"Det är jag", säger Kennet och lyfter på de fyrkantiga solglasögonen.

"Du ska på läkarkontroll. Här är papperet."

Hos doktorn. Kennet blir grundligt undersökt.

"Unge man, med din fysik skulle du kunna bli astronaut!!"

Doktor von Blau tittar på datorskärmen medan Kennets ögon glittrar av häpnad.

"Vi hör av oss snart igen!" säger dr. von Blau och Kennet lämnar mottagningen i observatoriet med ett stort leende.

ASTRONAUT! Det här ska killarna få höra! OCH EVI!! tänker Kennet upprymt.

Men även Evi...

"Hm... läkarundersökning av alla från Oaserna... så omtänksamt! Men värst vad bråttom det var..." Evi ser fundersamt på pappret med kallelsen hon fått.

8

Evi som på grund av kallelsen fått avlösning vid det löpande bandet i Modulfabrik 23 krockar med Kennet som otåligt stått utanför fabriken och väntat.

”KENNET! Vad gör du här?”

Kennet viftar ivrigt med sitt testresultat. ”Evi! Enligt doktorn skulle jag kunna bli...”

”Vi har inget mer att säga varann! Håll dig till dina ”tuffa” raggare du!”

Snopet tittar Kennet efter Evi som med raska steg och förnärmad blick vänt ryggen åt honom och är på väg bort.

”Evi... Evi!” ropar Kennet, tar av sig solglasögonen och slår förtvivlat ut med armarna.

”Vad har du med dom där i raggargänget att göra? Va?”

”Jag...”

”Kennet, VET du ens vad som är på väg att hända?!”

”Ähum...”

”Den här ”tuffa” Superstaden är dömd! DÖMD! Och du tänker bara på bilar, stil och PRYLAR!”

”Ähum...” säger Kennet igen och rodnar.

”Visste du att modulerna tillverkas av plåt som hämtas från stadens stödvalv? Har du ens nån aning om vad alla dessa moduler är till för? Snart RASAR hela Superstaden!”

”Evi... jag trodde inte att...”

Evi står tyst med ilsken blick.

”Evi, det var inte meningen alltså, verkligen inte...”

Kennet sträcker fram handen med handflatan upp mot Evi.

”...kan du förlåta mig?”

9

Efter två-tre år i Superstaden ska Evi och Kennet för första gången besöka sin gamla hembygd.

Snabbtåget rusar fram över ödsliga förödda slätter. Här och där ligger stora sönderrostade cisterner.

Kennet, Evi och John B iförda skyddsdräkt står på en utsiktsplattform och tittar ut över det förödda, öde landskapet som lysas upp av månen och stjärnorna. Här och där i den klara oktobernatten syns ruiner av hus, vrak av bilar och andra fordon. De passerar den plats där spåret tidigare varit förstört av rebellerna. Spåret är nu reparerat, men vraket av Tusenfotingen ligger kvar.

”Vätebomben är borta!” säger Evi och pekar mot resterna av dess avskjutningsarm.

”Inte kunde vi låta den ligga kvar och brisera!” säger John B och flinar.

”Undrar vad den är nu...” viskar Evi till Kennet.

John B tar dem i gryningen upp på en utsiktsplattform på tågets tak. Så syns en orangeröd glöd i tågets färdriktning.

”*Hela dalen BRINNER!*” utbrister Kennet men John B ler överlägset.

”*Det är bara soluppgången.*”

Kennet rodnar. Efter tre år i Superstaden hade han glömt hur en soluppgång ser ut.

10

I byn möts Kennet, Evi och John B av alla möjliga lantliga, folkliga typer, samt av en stor skylt prydd med målade kurbitsblommor och det charmigt felstavade ordet VÄLKÅMNA.

Det blir fest i byn med en massa mat och dryck, fioler och dragspel. Även John B roar sig.

”Tjosan! Evi, minns du när du skulle lära Frank dansa hambo?” säger en naiv, ung kille som Evi dansar med. Men Evis tårar börjar rinna när hon blir påmind om Frank. Den unge killen förstår absolut ingenting.

”Men Evi, varför grinar du? Jag mena inget...”

Evi lämnar dansgolvet medan en äldre herre kommer fram till den unge killen bakom henne.

”Låt Evi vara ifred. Hon har visst inte kommit över Frank.”

11

Evi går till den gamla kyrkan där träden redan fällt alla sina löv. Himlen är grå och Evi ser med sorgsna ögon på Franks förfallna grav som ligger utanför kyrkmuren med ett enkelt träkors. Evi lägger en kvist med rönnbär på den.

”Och här står du!”

Evi vänder sig om.

”FRANK?!”

”Nej, jag är Franks kusin, Fredrik. Jag har en gammal hälsning från Frank.”

Han ger Evi ett hängsmycke, en medaljong prytt med ett hjärta, den blir sentimental för henne.

”Frank... jag älskade honom... för mig var han allt...”

”För mig var han nåt helt annat. Hetsig och envis som sjutton! Men underbar när han...”

Fredrik sänker blicken när han ser hur sorgsen Evi är.

”Men... det är väl såna som han som blir hjältar eller martyrer...”

”Såna som säger sanningar när alla förståndiga människor tiger”, tillägger Evi och tittar på medaljongen med hjärtat.

Så dyker gorillorna plötsligt upp med John B i spetsen, men Fredrik hinner smita iväg.

Evi tar på sig medaljongen, håller den i handflatan, fäller en tår.

”Kom Evi och se varför vi är här!” säger John B med sitt Stomatolgnistrande leende, strax bakom sig har han Kennet.

12

Kennets pappa pekar med handen mot ett par pumpar som står och nickar samt några gorillor som ivrigt pekar på något som sipprar upp ur den smutsiga marken.

”Det är inte som det har varit. Mitt i bästa potatislandet har dom hittat olja!”

”Ni hörde rätt!” säger John B och sträcker stolt på sig inför Evi och Kennet. ”OLJA!”

Gorillorna drar slangar och pumpar in oljan i tåget. När tågets tankar är fulla är det dags att ge sig av. Ett gäng gorillor dyker plötsligt upp på en flygande plattform, men John B hjälper Evi och Kennet snabbt tillbaka till tåget. Vemodigt vinkar Evi och Kennet mot byborna och Kennets föräldrar när de kliver på tåget.

I skymningen på tågets utsiktsplattform under färden tillbaka till Superstaden får Evi syn på ett annat tåg som är på väg rakt emot dem.

”Vi kommer att frontalkrocka!” ropar Evi och pekar.

Det mötande tåget kommer allt närmare...

13

”Vi måste genast lämna plattformen”, säger John B lugnt.

”Men... TÅGET!” utbrister Kennet när han och Evi kliver nerför stegen efter John B.

Det mötande tåget *höjer upp sig på hydrauliska ben.*

John B:s tåg *passerar fritt under det andra tåget, som genom en tunnel.*

”Det trodde ni inte, va?” flinar John B med sitt överlägsna leende. ”Det där tåget är en *SLUKARE.*”

”En slukare?!” utbrister Evi och Kennet.

”Det finns två tåg men bara ett järnvägsspår”, säger John B belåtet. ”Och tågen måste ju kunna passera varandra, eller hur?”

Kennet pekar misstroget på *ett par rostiga, förvridna tågvrak* nedanför höghöjdsspåret.

”Men dom där då?”

”*Dom där har inte TESTATS ordentligt för sin aerodynamik*”, flinar John B cyniskt. ”Oroa er inte, snart är vi hemma i Superstaden. Och ni är bjudna på KARNEVAL i övermorgon kväll!”

SUPERSTADEN STYRS AV MEDIA.

På enormt stora bildskärmar på höghusfasaderna runt om i Superstaden *ser invånarna på tv-nyheterna* med andakt, *nästan som gudstjänst*. Det är varje medborgares plikt att se på tv vid denna tid på dygnet. Rebellerna vet att *media är lika med lögnaktighet och total hänsynslöshet, och nyhetshallåan Sara Sanning är så hatad av dem att hon ständigt har en vaktstyrka omkring sig. Medialoggan liknar ledarnas symbol.*

”Rebellerna har återigen utfört ett sabotage mot Superstaden, men det är redan folk på väg för att reparera skadan.”

På skärmen bakom Sara Sanning syns *insidan av stadskupolen med ett taggigt hål*, vilket panoreras över till *ett stort hål i gatan mitt i finkvarteren* där ett helt kvarter sjunkit ner. Några finklädda människor står vid randen av det gapande hålet och pekar.

”*Det rasar! Vilket gigantiskt HÅL!*”

”*Det är bara en olycka.*”

”Som ni ser *har våra fiender där ute skjutit en raket rakt mot Superstaden*”, fortsätter Sara Sanning. ”som har gjort hål i kupolen och förstört åtskilliga boutiqueer och caféer för att inte tala om alla chica bostäder. Tur att ingen har omkommit i detta attentat. Dom boende som drabbats kommer naturligtvis att genast få nya lägenheter, färdiginredda med det senaste från designvaruhuset.”

Sara Sanning hytter med pekfingret. ”Terroristerna kommer att stå till svars för detta!”

Så växlas motivet bakom Sara Sanning och visar istället en lång ledning på pelare som tycks leda bort från staden.

”Och nu till övriga nyheter. Akvedukten är nu färdigbyggd och den kommer att leverera *Absolute Rent Vatten* som kommer att finnas i var mans vattenkran.”

Åskådarna som ser det här jublar och applåderar åt denna nyhet. ”ÄNTLIGEN!”

En vetenskapsman befinner sig dock i närheten av den akvedukt som ska leda det nya friska vattnet, men när han öppnar kranen och smakar upptäcker han att det fortfarande är det gamla vanliga, lätt förorenade vattnet i ledningarna. Två gorillor upptäcker honom.

”Du är under arrest!”

”För vad? Jag ska bara testa att akvedukten är som den ska...”

”Det här är avspärrat område!”

”Men...” Vetenskapsmannens protester hjälper föga. Han förs bort av gorillorna. En tredje gorilla skjuter sönder hans väska med provrör och testattiraljer.

Den stora kvällen har kommit: **KARNEVALEN!!** Stadens gator myllrar av folk som dansar för fullt, i snygga, färggranna kläder, i glittrande diskoljus och sprakande fyrverkerier. Det är glädje och fest, alla är glada.

”Åh, vilken **UNDERBAR känsla!**” utropar Evi förtjust. Hon är klädd i glittrande leoparddräkt.

”Äntligen nåt annat än att bara jobba! Måtte den här natten **ALDRIG ta slut!**” instämmer Anna, utklädd till tjugis spansk flamencodansös.

”Här sitter Helper, och i sig stjälpes...” flörtar Evi mot Helper, en sittande man i chic 1800-talskostym med kravatt, men med moderna, hornbågade glasögon. Nu har Evi äntligen fått en chans att spionera på honom! Är han den han utger sig för att vara?

”Lugna er nu, flickor!” säger Helper. Så reser han sig upp och utropar:

”**Slå er ner! Jag bjuder på CHAMPAGNE!**”

Helper höjer sitt champagnefyllda breda kristallglas mot Evi och Anna.

”**SKÅL! Detta är en stor dag för arbetarfronten! Och för MIG!**”

16

Varje gång Helper druckit ur sitt glas har Evi och Anna bara smuttat på sina. När champagneflaskan är tom passar Evi på.

”Hur blir det med den där Modulstaden nere på marken?”

”Den har min bror hittat på... hick! Det finns ingen modulstad!”

”Men vad är modulerna till för?”

”Ingen vet... hick... inte ens min bror vet...”

”Och varifrån hämtar dom materialet till alla modulerna?”

”Det skulle jag gärna vilja veta själv... hick!”

Evi och Anna tittar på varandra. De inser att Helper och hans bror bara är brickor i ett fult spel.

Evis jobb i fabriken är tråkigt men...

...när Superstaden byggdes restes träbyggnader av nostalgiska skäl i början. Sedan har de stått och förfallit.

Evi som är ute och går med Anna, pekar på ett utsirat trähus med mängder av snickarglädje och får en idé.

”Vi kan renovera kåken och öppna restaurang där med namnet Träslottet!”

Träslottet får en stadig kundkrets av rebellerna och arbetarna på fabriken. Några gangstrar vill med maffiametoder ”beskydda” dem mot betalning, en summa per månad, men de hindras av stadiga knegare.

Nästa dag brinner träslottet ner...

De får äta middag mitt i den förkolnade ruinen, men en entusiastisk arbetare vid bordet sätter tummen upp.

”Jag har plastlack, vi sprejar väggarna, vi spänner presenningar över taket, köket är ganska oskadat...”

... Och Träslottet blir mer hippt än någonsin och innefolket upptäcker dem! Evis mormors recept från byn gör succé!

Innefolket bjuder sedan Kennet och Evi till sin egen fest för att imponera, och där är det depraverat, med ”skönhets”-opererade kvinnor och orgier.

Kyparen presenterar en flaska champagne med gammal etikett. ”Den här oöppnade flaskan bärgades år 1980 från en båt som sjönk på 1930-talet – se!”

Han krossar flaskan med en hammare! En kaskad av glasskärvor och bubblande dryck yr omkring, och publiken jublar <<ÅÅÅH!!>>

Kvinnorna och männen på denna fest har äkta hälfter som arbetar för ledarna som kallar sig för den Hårda Kärnan under ledning av Mr Y. De får massor av pengar, men vet inte vad deras äkta hälfter sysslar med. Total sekretess – de äkta hälfterna är totaliserade! De vet dock att det är betydelsefullt och att de kan leva i total lyx.

”Här har dom inga tv-plikter!” viskar Evi till Kennet.

Evi och Kennet får syn på en ståtlig dubbeldörr som leder in i ytterligare en sal där det pågår fest, men *i den innersta avdelningen släpps Kennet och Evi inte in* – de tillhör inte den sortens utvalda!

Men kyparen som hejdat dem känner igen Evi. Han är en av rebellerna!

”De som festar här vet inte att staden kommer att monteras ner tills den rasar!” viskar han till Evi och Kennet. *”Staden ramlar ihop när som helst!”*

När rebellerna börjar bli jagade på allvar blir de beskyddade av konstnärer och musiker, samma artister som underhåller överklassen på festerna. De tar skydd i konstnären Ishedens ateljé, och där kan man öppna en vägg till isoleringen i Superstadens yttervägg. Där, på en plats okänd för gorillorna, gömmer sig rebellerna. Och dit kommer nu Kennet, Evi och Anna med Arvid Weber.

”Vi måste dela upp oss!” säger Geniet. ”Jag tar Georg och tre rebeller med mig upp i kupolen i natt för att överraska ledarna. Då får vi äntligen veta vilka som är Superstadens härskare.”

”Och Evi, Anna och Kennet följer med mig”, säger Arvid Weber. ”Vi ska undersöka det där hålet i marken och hålet i kupolen.”

När Arvid Weber kommer ut med Evi, Anna och Kennet, ser de några gorillor patrullera alldeles i närheten.

”Dom där brukar inte vara här”, viskar Arvid Weber och pekar mot gorillorna. ”Konstigt!”

De börjar undersöka ett stort hål i marken som döljs under en presenning.

”Det är helt tomt under, som om...”

Plötsligt dyker det upp män i uniform.

”Gorillorna igen!” säger Evi och pekar.

”Hur visste dom att vi är här?” undrar Anna.

”Snabbt iväg till konserthuset!” säger Arvid Weber och pekar mot en byggnad full med folk. ”Där kan vi blanda oss med publiken och därifrån smyga oss vidare via en bakdörr!”

Orgelkonserten börjar med den pampiga Toccata & Fuga i d-moll av J.S. Bach. Organisten spelar med samma karisma som poeten Bruno K. Öijer, och konsertorgelns blanka pipor tornar upp sig högt över hans huvud.

Bakom orgeln, i skydd av dess mäktiga toner och omfångsrika storlek, öppnas en dörr där Evi, Anna och Kennet med Arvid Weber i spetsen smyger sig in.

De går uppför en vindlande trappa och kommer ut på innertaksbjälken där den enorma ljuskronan hänger.

”Gorillor!” viskar Kennet och pekar nedåt.

”Det ser ut som om dom söker efter någon”, viskar Arvid Weber.

En av gorillorna tittar uppåt och pekar mot bjälken. ”Där är dom!”

Arvid Weber tvekar inte. Han *slår ut sprinten i bjälken och den enorma ljuskronan landar med ett <<KRASCH>> rakt ner på gorillorna. Men fler gorillor kommer in i salen för att jaga dem.* Och nu har musiken tystnat medan panik utbryter i konsertsalen.

”Det är som om gorillorna VET att vi är här!” viskar Arvid Weber. ”Och förut när dom var nära Ishedens ateljé! *Det finns en FÖRRÄDARE bland oss!*”

Kennet, Evi och Anna ser alla tre helt chockade ut. ”En förrädare bland oss?!”

”Såvida inte...” Arvid Weber tar sig fundersamt om sin haka så skäggstubben raspar. ”*Har någon av er fått ett SMYCKE i present?*”

Evi tar fram medaljongen med hjärtat. ”Jag fick det av Fredrik i byn, han som är kusin till Frank.”

”Frank har aldrig haft någon kusin!” invänder Kennet. ”Det skulle farsan ha känt till!”

Arvid Weber öppnar medaljongen och under hjärtat sitter en...

”...en *RADIOSÄNDARE!* Inte konstigt att dom pejlat in oss hela tiden så länge du varit med!”

De hänger upp halssmycket i en liten skrubbe vid ytterväggen och låser dörren noga.

”Det här kommer ge gorillorna en obehaglig överraskning!” säger Arvid Weber.

De gömmer sig på en punkt högre upp och tittar ner mot skrubbens plåtdörr. Gorillorna stannar framför den med en murbräcka.

”*Signalen är stark! Nu tar vi rebellerna! Och det kvickt!*”

Gorillorna bryter sig in med full kraft – *och faller rakt ut i tomma intet!*

Uppe i kupolen tittar de fyra rebellerna på det stora hålets taggiga kanter.

”Som jag trodde!” säger Arvid Weber. ”*Hålets kanter är ditmålade med färg! Det är något STORT på gång!*”

Natt, högt uppe på en av de fönsterlösa fasaderna nära ledartornet...

”Dom lär bli bra häpna där uppe när vi dyker upp!” säger Geniet.

De fem rebellerna klättrar på en lodrät stålvägg med hjälp av rep fästa i små runda manicker som svagt surrande och sakta men säkert kryper uppför fasaden.

”Hoppas det! Dina ”vandrande magneter” är perfekta, Geniet!”

På fötterna har rebellerna även magnetskor, och de bär på gevär, rep och moduler till en steg som ska användas för att kunna ta sig från tak till tak över gatornas avgrunder.

”Tur för oss, Georg! Jag skulle inte vilja falla härifrån!” säger den rebell som varit kypare på den dekadenta festen som Evi och Kennet varit inbjudna till.

Så kommer de över krönet, Geniet och Georg först.

”Oh, vilket bländande ljus! Fort över kanten och in bakom skydd!” beordrar Geniet.

”Det här blir besvärligt. Utan skyddsglasögonen vore vi helt hjälplösa”, tillägger Geniet.

”Mot skuggan där bakom ventilen! Där kan vi montera stegen!” föreslår Georg.

”Okej!”

”Okej.”

Snabb framryckning från tak till tak... och snart är de framme vid den skyskrapa som är krönt av en helt slät, halvklotsformad kupol med spira. Högst upp på spiran tronar ledartornet, en sexkantig platt byggnad som tillsammans med spiran och den översta delen av kupolen badar i starkt stålkastarljus.

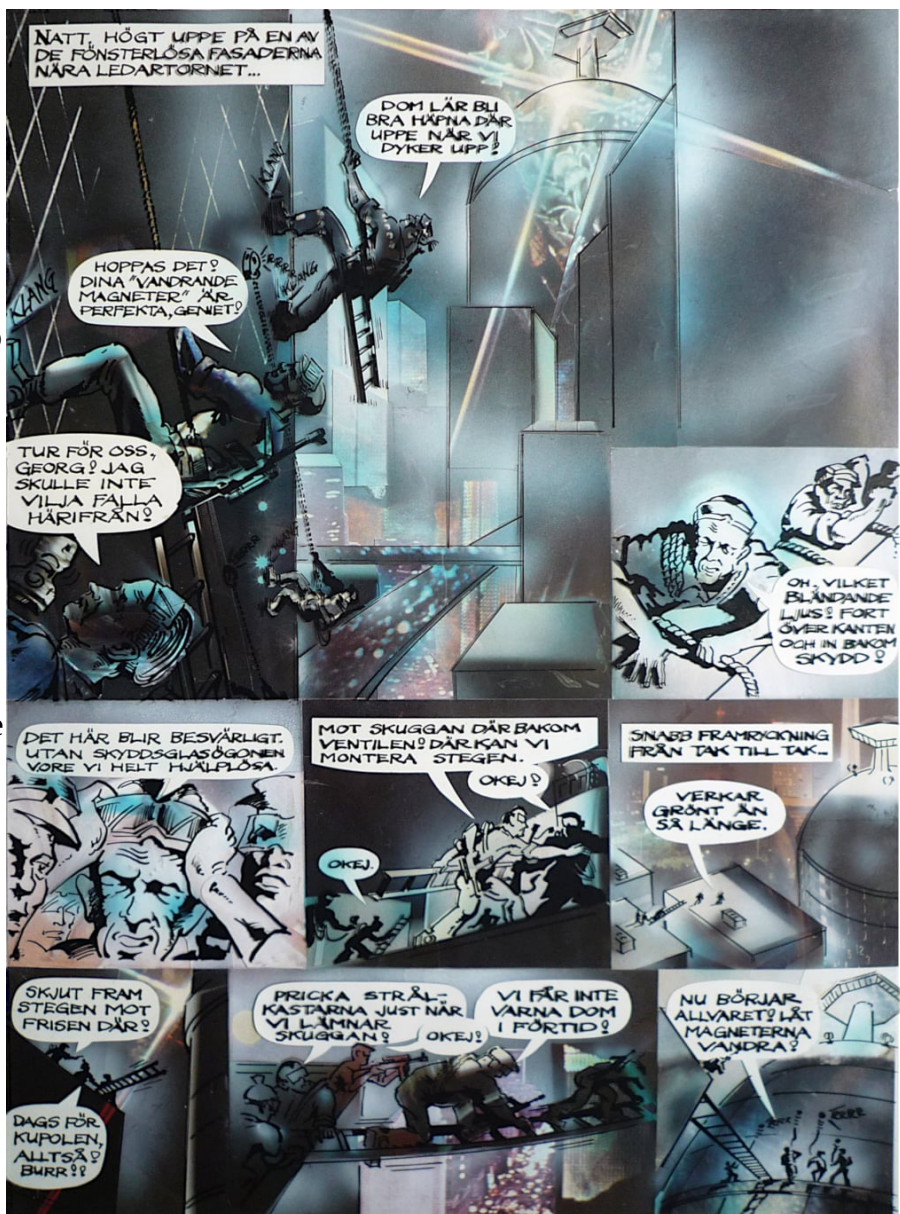
”Verkar grönt än så länge.”

”Skjut fram stegen mot frisen där!”

”Dags för kupolen, alltså! Burr!!”

”Pricka strålkastarna just när vi lämnar skuggan!” beordrar geniet och en av rebellerna tar fram geväret han haft på ryggen.

”Okej!”

”Vi får inte varna dom i förtid!” säger Georg och börjar krypa fram på stegen mot kupolen. Till slut står fyra av rebellerna på den smala avsatsen vid kupolen och de små runda manickerna plockas fram. Rebellerna står beredd med geväret vid den andra änden av den liggande stegen.

”Nu börjar allvaret!” säger Geniet. ”Låt magneterna vandra!”

21

Precis när de fyra rebellerna krupit upp på den belysta delen av kupolen hörs några skott och ljuset slocknar.

”Bra! Vi är nästan framme!” säger Geniet.

Framme vid ledartornet skjuter de sönder låset till nödutgången och tar sig uppför spiraltrappan med gevären beredda.

”Inget larm har gått än, det är lugnt”, säger Geniet.

”För lugnt!” säger Georg. ”Alldeles för lugnt! Det är som om vi är väntade!”

”Fortsätt, vi är snart uppe!”

De kommer till en dörr som de slår in.

”Men...”

”Det är ju INGEN HÄR!”

Rebellerna har lyckats ta sig in i den sexkantiga delen av ledartornet och tittar misstroget in i en stor sal med ett runt bord och en massa tomma stolar. I fonden ser de symbolen för Den Hårda Kärnan på väggen mellan två panoramafönster.

”Inte konstigt att det var så lugnt!” utbrister Georg.

”Men vart har dom tagit vägen?” undrar Geniet.

Anonyma figurer i Den Hårda Kärnan diskuterar med varandra i ett fönsterlöst rum, något mindre än salen i ledartornet, men även detta rum har Den Hårda Kärnans symbol på väggen i fonden.

”Bra att vi i god tid satte oss i säkerhet här!” säger en av medlemmarna och pekar på en bildskärm som visar rebellerna som med höjda gevär irrar runt i den tomma salen. ”Inte ens en kärnladdning kan skada oss här!”

”Vi måste påskynda bygget!” säger mr. Y, Den Hårda Kärnans ledare. ”Med vätebomben har vi all bränsle som behövs.”

”Men materialet som fraktas genom akvedukten är inte framme än.”

”Staden har inte lång tid kvar!”

Spänningen trappas upp dem emellan.

”Det är viktigt att PROJEKTET blir fullbordat så snart som möjligt!” säger mr. Y. ”Vår FRAMTID hänger på det! Vi måste hinna starta innan gerillan når oss!”

”Skumt att ledartornet var helt tomt!” säger Arvid Weber och tar sig fundersamt om hakan när han hört vad Geniet och Georg haft att berätta.

”Kan det ha något med den nya akvedukten att göra?” undrar Georg.

”Vi får ta oss ner dit och se efter!” säger Geniet.

Med Geniet i spetsen tar sig Arvid Weber, Georg, Kennet, Evi, Anna samt några rebeller, ner i pelardelen av Superstaden så att de hamnar på samma nivå som tåget och akvedukten.

De vandrar genom en kulvert och upp på akvedukten som leder rakt ut genom väggen. *Med borr, vinkelslip och svetsaggregat tar rebellerna sig ner i akvedukten.* Den innehåller inget vatten alls!

”Ett transportband?!”

”Det här är ingen akvedukt, det är en tunnel som transporterar...”

”Gorillorna igen!”

De gömmer sig under transportbandet. Gorillorna passerar förbi. När de kryper upp igen tittar Evi på det som ligger på transportbandet.

”Jag känner igen dom här grejerna. Dom tillverkas på den fabrik där jag jobbar.”

”Vad är det för något?” undrar Kennet.

”Någon sorts moduler.”

”Och vart tar dom vägen sen?” undrar Arvid Weber.

”Dit ’akvedukten’ leder...” säger Georg.

”Alltså åt samma håll som järnvägen”, säger Geniet. ”Tar vi tåget får vi veta vart modulerna tar vägen!”

Men vid tåget vaktar flera gorillor. Rebellerna övermannar några av dem och *tar på sig deras uniformer.*

”Var är Kennet?” ropar Evi.

”Ett par gorillor tog honom!” säger Eva och pekar.

Men så hörs ett mycket oroväckande knakande ljud. <<KKKRRRRRKK>>

”Staden rasar! Fort in i tåget!” beordrar Geniet.

”Men... men... KENNET?”

”VA?! Ger sig snabbtåget iväg utan oss?” utbrister John B när han ser tågets jetmotorer starta genom stadspelarens fönster. Dr. von Blau pekar ilsket på tåget som rör sig bort från staden.

”Idiot! DOM har stulit det!”

Plötsligt går en skälvnning genom staden ... <<BRRRKK>>

”Vad i ...” John B är lika skräckslagen som överraskad.

”Go... golvet rörde sig!”

”Nej, titta upp! Hela staden LUTAR!”

”Stadskupolen kommer att KROSSA oss!!” Dr. von Blau är sammanbiten, men John B är helt förtvivlad.

”Nej, nej, inte det! GÖR NÅGOT!”

Medan snabbtåget rusar ut i det okända börjar stadskupolen sakta men obevekligt luta över i en allt mer katastrofal vinkel. <<Krrr Krrr KRRR...>>

24

Superstaden störtar till marken med ett fruktansvärt dån. <<BRRRAAAAKK>>

25

Av Superstaden som en gång varit ett ståtligt monument över den nya tiden finns nu bara spillror kvar. Ingenting är kvar, bara en stor rykande hög av bråte.

Evi tittar ut genom tågönstret mot ruinerna av Superstaden.

”KENNET!!” ropar hon.

26

Ur spillrorna kravlar sig några överlevande människor upp. En raggare, en av Kennets tidigare polare, blodig och smutsig, tar sig upp. Hans kamrat ligger död vid hans fötter och raggarbilen bakom honom är helt krossad.

”Lantisen hade rätt...”, stönar han.

Plötsligt börjar bråten under honom röra på sig och allt snabbare höja sig upp.

”Vad fan...?”

Allt högre och högre lyfts raggaren upp på bråten...

27

Raggaren lyfts upp på taket av en enorm spindelfarkost! Men han glider av...

”Aaaaaahhh...!!”

Spindelfarkosten står nu upprätt på sina sex ben. Den är bucklig och smutsig, men intakt.

Överlevande från staden börjar ropa och vinka åt den.

”Hallå!”

”Hjälp oss!”

28

”Men...”

”Spindeln ger sig iväg!”

”Vänta på oss!”

”NEEEJ! Hjälp oss!”

Men spindelfarkosten bryr sig inte ett dugg om de förtvivlat ropande stadsborna som överlevt. Utan att vända sig om ger den sig av, längs med järnvägen.

29

Det blir häftiga strider mellan rebellerna och gorillorna på tåget, men snart har rebellerna övertaget eftersom gorillorna inte väntat sig att tåget skulle anfallas inifrån och därför fullständigt överrumplats. Alla rebeller har klarat sig så när som på små blessyrer.

Rebellerna tar över förarhytten där två kvarvarande gorillor sitter och kör.

Arvid Weber sätter sig och vakar över dem med geväret i knät, men de fortsätter lugnt att köra så som de tidigare blivit beordrade att göra.

30

I ett hörn av tåget sitter Evi med hängande huvud. Anna sitter på huk bredvid henne med ena armen om hennes rygg.

”Först förlorade jag Kennet till raggarna, och nu...”

”Du kan inget göra, Evi. Om inte gorillorna tog kål på honom så...”

Evi täcker ansiktet med båda händerna.

”Kennet...! Vad skulle vi i den där fördömda Superstaden att göra?”

Spindeln vandrar fram genom det av krig och miljöförstöring föröddda landskapet i den tilltagande skymningen. Ur förarhytten hörs två röster.

”Hoppas den nya staden fick vårt meddelande innan Superstaden föll!”

”Jag tror det. Dom ska eliminera rebellerna som stal tåget, och *ta emot våra värdefulla PASSAGERARE som ska föras till PROJEKTET i den nya staden!*”

31

Anonyma figurer i Den Hårda Kärnan diskuterar med varandra i den fönsterlösa salen med deras symbol på väggen i fonden.

”Det var i rättan tid vi tog oss hit innan staden rasade.”

”Nu gäller det att PROJEKTET hinner bli färdigt innan rebellerna når dit”, säger mr. Y.

”Har alla modulerna anlänt?”

”Nästan alla. Projektet är i princip startklart”, säger mr. Y.

”Bra!”

”Hur blir det med våra äkta hälfter?”

”De väntar redan på oss där”, säger mr. Y. ”Var inte oroliga, de har behandlats på bästa sätt!”

Spindelfarkosten vandrar vidare genom det ofruktbara vinterlandskapet. Det börjar snöa.

Dagar och nätter rusar snabbtåget mot okänt mål. Georg och Geniet betraktar de båda muskulösa, kalrakade männen som sitter längst fram i tågets förarhytt.

”Kusliga förare dom här ’gorillorna.’”

”Dom kan visst vara utan sömn hur länge som helst!” säger Arvid Weber.

”Verkar så. Ok, då går jag till lastrummet och hör vad dom vill”, säger Geniet.

Även Evi har följt med ner och hon betraktar nu den gåtfulla lasten. Nere i tågets lastrum står enorma tryckbehållare pryddt uppradade, var och en prydd med en dödskaile och ordet DANGER. Georg och en rebell till har undersökt de tre meter höga behållarna i lastrummet.

”Nå vad säger du?” säger Georg och river sig fundersamt i huvudet.

”Underlig last ...”, säger Geniet. ”Vad kan det vara? Gift? Till vad?”

”Vi får ha vakt i lastrummet också så inget händer”, föreslår Georg.

Tåget far vidare, passerar över ett öde snötäckt landskap med delvis hoprasade gamla hus. Morgonhimlen är iskallt blå.

”Ständigt norrut! Vilken gudsförgäten håla är det vi ska till egentligen?”

”Har ni sett vad utetemperaturen är? -37°C!!”

”Ruskigt! Men hör! Ett radiomeddelande!”

Radion knastrar till i förarhytten där Arvid Weber sitter med geväret i knät bakom de båda gorillorna som kör tåget. ”Hallå, hallå! Snabbtåg 4-13 anropas!”

”Vad ska nu hända?” undrar Geniet.

”KÄRA VÄNNER! Vi har väntat på er! Men ni får ursäkta om mottagandet blir ... lite FROSTIGT så att säga, haha! Vi har nämligen minerat spåret!”

En av förarna flinar hånfullt mot Arvid Weber, Geniet och Evi. Gorillorna är plikttrogna intill döden.

I det kalla gryningsljuset växer målet för resan fram ... en enormt stor grå betongpelare som skjuter upp mellan de snötäckta bergen, krönt med en betydligt bredare cylinder likt ett svampliknande vattentorn. Till skillnad från Superstaden är den här helt utan fönster och genomskinlig kupol. Det är därifrån välkomstmeddelandet på radion sänds.

”Titta, där är den nya staden!”

”STAD?! Det är ju bara en betongklump!”

33

”Det är dit alla moduler förts!” säger Geniet.

”Nu får vi snart veta vad det är för slags modulstad som mr. Helper talat om på Modulfabrik 23!” säger Arvid Weber.

”Om det ens är en stad”, tillägger Geniet. ”Men nu måste tåget stoppas, tur att dom förvarnade oss!”

De försöker få bort gorillorna som styr tåget, men de sitter envist kvar. Arvid Weber ser ingen annan utväg än att skjuta dem och därefter dra i nödbromsen.

Med dånande bromsraketer stannar tåget.

”De trodde kanske i den nya staden att vi inte skulle ha möjlighet att hejda tåget”, säger Georg, ”men där tog de fel!”

”Och nu kan vi använda radion för att kontakta våra vänner!” tillägger Geniet.

34

Tåget har stannat en bit utanför den nya superstaden, rebellerna klär på sig vinterjackor som de hittat på tåget och stiger av. En massa små hemmabyggda bilar och farkoster närmar sig från alla håll, det är de rebeller som Geniet kontaktat. Några av farkosterna är lastbilar och de börjar snabbt lasta ur dem.

”Våra vänner på Modulfabrik 23 har tillverkat några specialmoduler som vi lyckats smuggla ända hit”, säger Arvid Weber. ”Hopmonterade blir dom något som Geniet hittat på!”

”Vad då?” undrar Evi.

”Vandrande magneter! Men i stor skala! Varje magnet tar upp till fem man och med hjälp av dom tar vi oss upp i den där nya staden!”

35

Rebellerna kliver ur sina hembyggda terrängfordon och börjar montera ihop små v-formade farkoster, de så kallade magneterna.

”Skynda på!” säger geniet. ”Jag har en känsla av att det inte är lång tid kvar!”

I nästa ögonblick ser de en spindelfarkost närma sig.

”Göm er! Dom får inte se oss!”

Men spindeln bryr sig inte om dem. Med raska steg fortsätter den rakt mot den nya staden.

36

Spindeln stannar intill den nya staden och ur dess sond som likt en hiss sänks ner från dess buk mot marken, kliver överste John B – och Kennet!

”Tur att mina män fick fatt i dig innan raset!” säger John B.

Kennet säger ingenting, han tänker på Evi som gick förlorad i raset.

Nere i snön på marken i vinterjackor med kapuschong står Kennet och tittar misstroget uppåt.

”Här är den nya superstaden!” flinar John B och visar med en vantklädd hand upp mot den enorma byggnad som tornar upp sig ovanför dem.

”Men den har ju inga fönster!”

”Kom med här så får du se!” säger John B.

De tar en hiss upp och kommer via en liten trappa ut på en vidsträckt flat, blank stålyta. Vinterkylan är stark, och Kennet drar jackan tätare om sig.

”Här finns ju heller ingenting!”

”Bara en liten bit till, ska du få se!” säger John B med ett illmarigt leende. ”Det du nu ska få se är din framtid!”

John B står stolt på ståltaket i vinterjacka och med händerna på höfterna medan de tittar ner genom en öppning i ståltaket. ”Nå, unge man. Vad tycks? Detta är det vi hittills kallat **PROJEKTET!** Vår nya stad, om du så vill.”

”Me...men den har ju **VINGAR!** Menar du att den ska **FLYGA?**” Kennet är häpen, för det han ser nere i kupolen bland alla byggkranarna ser ut som ett enormt stort, nästan färdigt flygplan.

”Just! Den största konstruktion som någonsin har flugit blir ditt nya hem! Fantastiskt, va?”

”Ja... jovisst...”

”Visserligen är en del problem olösta än så länge. Som t.ex. hur man landar en sån koloss.”

”Hick!” Kennet sväljer ljudligt.

”Var helt lugn! Vi tar ett jättelaboratorium med oss så läget är helt under kontroll.”

”Menar du att ni... vi snart ska...?”

”Vi kommer till det. Först ett litet mandomsprov: Du ser stegen där va?”

”Ja... vad är det med den?”

”Du ska klättra nerför den bara. Nån väntar dig där nere.”

”!” Stegen ner i betongkupolen är mycket, mycket lång och Kennet får svindel. Men han klättrar vidare ner.

”Doktorn som sa att jag kunde bli astronaut!” utbrister Kennet igenkännande när han får syn på den man som väntat på honom.

”Det här är *dr. von Blau*”, säger John B stolt. ”Det är *han som har lett projektet!*”

”Och du, Kennet är utvald för att få vara med och avla fram framtidens generation! Var har du Evi?”

Kennet slår ner blicken. ”Om hon inte kom med tåget så har hon krossats av Superstaden när den rasade...”

”Det var synd. Mycket synd. Men projektet är strax färdigt, följ med mig in ska du få se...”

”Ser man på!” säger John B. ”*Där kommer resten av modulerna!*”

John B pekar på några V-formade farkoster som precis tagit sig upp. *De är blå och delvis röda, precis som rymdskeppet.*

Men ur dessa farkoster strömmar en massa beväpnade män!

”*REBELLERNA!*” ropar von Blau. ”De är redan här! Vi måste starta bums!”

”Vi tar hand om inräktarna!” ryter John B, drar sin pistol och vinkar till sig vakterna som även de drar sina vapen.

”Slå tillbaka TERRORISTERNA!” beordrar John B.

Den nya staden öppnar sig och blottar en plattform med det ofantligt stora PROJEKTET, en i stort sett färdig farkost med spetsig nos, två slanka vingar och enorma raketmotorer. Vid en slang rinner olja, eftersom skarven är slarvigt gjord, allt har ju gjorts i en hast med en massa improvisationer för att det varit så bråttom att hinna klart före Superstadens fall.

Ett RYMDSKEPP!!

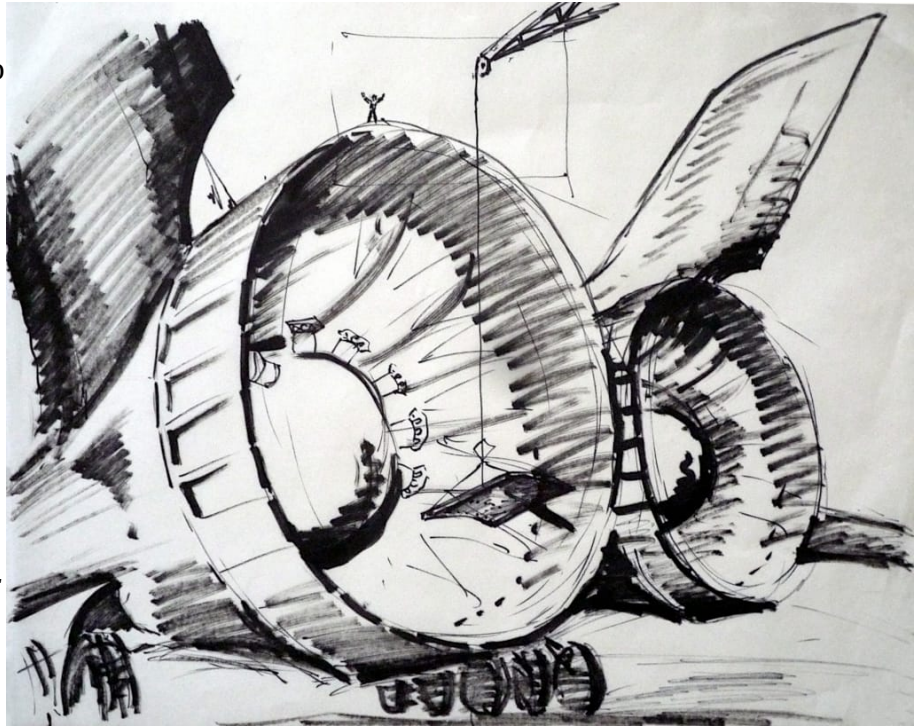

41

Trots John B:s försvarsinsatser lyckas en hel del rebeller ta sig upp på plattformen. Det är skottlossning till höger och vänster. John B blir skjuten och faller ner från plattformen mot en säker död långt därnere i snön. *Mitt i röran startar rymdskeppet.*

”Det är NU eller ALDRIG!” säger dr. von Blau till Kennet som står med honom i pilotkabinen.

Massor av rebeller har lyckats ta sig in i rymdskeppet via dess starthjul och strider pågår för fullt. Rymdskeppet fäller vingarna bakåt när det startar, men några delar lossnar när det lämnar plattformen.

42

De ombordvarande klistras mot väggarna av accelerationen medan rymdskeppet tar sig upp och ut i stratosfären, och när rymdskeppet accelererar avstannar striderna.

”Vart är vi på väg?” undrar Kennet.

”Ingen aning...” svarar dr. von Blau och slår dystert ner blicken. ”Jag har haft kontakt med utomjordingar som skulle leda skeppet. Men vi har drivits av en övertro och nu har vi tappat kontakten och startat för tidigt. Jag vet inte vart vi ska...!”

43

När rymdskeppet börjar plana ut återupptas striderna och rebellerna lyckas ta över pilothytten där de finner dr. von Blau och Kennet. Men piloterna är döda, de är hopkopplade "mumier" som sitter och styr. Dr. von Blau hittar spaken som slår om från autopilot till manuell och får rymdskeppet att stanna i en omlopps bana runt jorden.

"EVI" utbrister Kennet. "Jag trodde du var död!"

"Jag med, Kennet!"

Så upptäcker Georg en kabel som går från en av mumierna och som är provisoriskt fastsatt med klamrar på väggen. De följer kabeln som vindlar bort i skeppet men blir hejdade av beväpnade gorillor som skjuter på dem.

"Akta er!"

Rebellerna tar betäckning, men märker snart att gorillorna varken besvarar elden eller flyttar på sig.

"De vaktar något därinne!"

"Se här!"

En av rebellerna har gjort en karta över rymdskeppet och märker att det finns ett utforskat rektangulärt utrymme mitt i skeppet som det inte går att komma till.

"Det finns något värdefullt därinne!"

Rebellerna tittar på varandra.

"DEN HÅRDA KÄRNAN!"

44

Rymdskeppet går in för landning och rebellerna tar plats.

"Vi bör landa i närheten av dalen, men inte alltför nära", säger Geniet. "Bränslet ombord är mycket giftigt!"

Från skeppet ser de i fullmånens sken att Oasen i dalen är en meteoritkrater och därför har den skyddats mot miljöförstöringen.

Rymdskeppet bryts sönder när det landar på den steniga marken vid dalens kant. Där ligger mängder av bilvrak från folkvandringstiden, och på vraken ligger stenblock som tippats dit av Oasens invånare för att skydda mot den invasion som annars skulle ha plundrat dalen.

Segrarna tar sig ur det kraschade skeppet men gamarna samlas kring kadavret. Till rymdskeppets vrak kommer allsköns raggare, rebeller och rövare för att plocka åt sig allt värdefullt de kan finna.

Hemmabyggda pansarvagnar med stora kanoner närmar sig, med gäng som hämtat ur *Mad Max*-filmerna, och som överlevt den ogästvänliga

miljön. Rebellerna upptäcker att rymdskeppet är bestyckat och att en kanon är oskadd, och med den lyckas de knäcka en pansarvagn som är tätt inpå. En enda man överlever, och Evi ser honom kravla ut ur vraket.

”Vi måste hjälpa honom!”

”Men han tillhör ju fienden...” invänder Kennet.

”Han är svårt skadad! Kom med mig!”

Evi, Kennet och Anna plåstrar om honom så gott det går.

”Men...” säger den skadade. ”Ni är ju inte...”

”Han svimmade!” säger Evi.

”Han klarar sig, ska du se”, säger Anna medan morgonsolen höjer sig ovan horisonten.

En pansarvagn kör fram till Evi, Kennet, Anna och den skadade, men den har vänt bort kanonen för att visa att den har fredliga avsikter.

Två gängmedlemmar kliver ur den och viftar med en stor, vit flagga.

”Ni har våran ledare, lever han?”

”Javisst”, säger Anna. ”Han har brutit benet och fått ett sår i huvudet, men annars är han kry.”

”Jag ser att ni inte är våra fiender, vi vill förhandla med er.”

”Det finns gorillor kvar i rymdskeppet, dom befinner sig där”, säger Geniet och pekar.

”Det är dom som är era fiender!” tillägger Georg. ”Inte vi!”

Gänget börjar nu hjälpa rebellerna och pansarvagnen riktar kanonen dit Geniet pekat och skjuter rakt in i skeppet!

Gorillorna besvarar elden medan rebellerna gömmer sig bakom en klippa.

Snart har alla gorillor fallit och rebellerna tar sig in i rymdskeppet igen. Nu kan de följa kabeln som började hos de döda piloterna som vindlar bort i skeppet, men ju längre in de vandrar desto egendomligare ser det ut. I salar som påminner om egyptiska gravar finns sarkofager på rad.

”Jag känner igen namnen ifrån den där festen”, säger rebellen som varit kypare. ”Det är Den Hårda Kärnans äkta hälfter som ligger balsamerade!”

”Sövda, menar du?” säger Arvid Weber med ena ögonbrynet höjt.

”De är döda nu”, säger Geniet. ”Kraschlandningen skar av energiförsörjningen till sarkofagerna.”

”Vilka var det då som gorillorna försvarade, om alla dom här är döda?” undrar Georg.

”Kom vi fortsätter”, säger Geniet. ”I änden på den där mystiska kabeln finner vi svaret!”

Rebellerna kommer till slut till en plats där kabeln försvinner rakt in i en blank vägg.

”Vad konstigt”, säger Evi. ”Vad finns där bakom?”

47

”Det måste vara det där rektangulära utrymmet mitt i skeppet”, säger Geniet och pekar på kartan. ”Där Den Hårda Kärnan håller till!”

De försöker ta sig in genom väggen med svets, men den är ogenomtränglig.

”Det här går inte”, säger Geniet. ”Vi måste spränga oss in!”

Men väggen börjar vibrera allt våldsammare och kabeln kopplas loss.

Med ett rytande lyfter den inre kapseln, en rektangulär atomdriven farkost, fäller ut sina vingar och flyger iväg och lämnar ett stort tomrum i skeppsvraket.

”Där försvinner spindlarna i nätet!!!” utbrister dr. von Blau som nu är helt knäckt.

Geniet tittar mot farkosten som blir allt mindre på himlen. *Ingen vet vart den tar vägen...*

”Nu får vi aldrig veta vilka dom var...”

48

Ett år senare. Evi och Kennet sitter utanför sitt gamla hem en stjärnbestrodd aprilkväll.

”Det där med raggarna var ett misstag”, säger Kennet. ”Jag lät mig förledas. Jag trodde dom var tuffa, men...”

Evi ser tyst och ömt på Kennet som rodnar.

”...men dom var lika ytliga och ihåliga som Superstaden...”

”Under stjärnorna och evigheten är det som har hänt oss så små och futtiga saker”, säger Evi.

De tar varandras händer, håller om varandra. De är tillbaka där de en gång bodde.

”Var inte det här livet det mest värdefulla?” frågar Evi.

Det är vår nu, det börjar spira. I det lilla strävsamma livet finns lyckan, inte i de en gång så tjugiga stålkonstruktioner som nu har rasat.

The End – SLUT – Konec Filma

Efterord

”Upplösningen i *Spindlarnas rike 2* är inspirerad ur Bergmans film *Scener ur ett äktenskap*” säger Isheden, ”den sista scenen som utspelas ett år senare vid sommarstugan, där de sitter stillsamt och pratar.”

Ishedens tanke med uppföljaren till *Spindlarnas rike* hade således varit att de oppositionella arbetargrupperna hade börjat ana att något pågår i staden, att den monterats ner för att etablissemang, den Hårda Kärnan, de med de stora pengarna, de som ville sköta spelet utan inblandning från omvärlden, de hade insett att Superstaden hade varit ett dömt projekt. Materialet som monterats ner var tänkt att användas i ett jättestort rymdskepp som den Hårda Kärnan skulle lämna jorden i, efter att de även roffat åt sig allt värdefullt, och lämna planeten åt sitt öde. Då den Hårda Kärnan börjar släppa all hänsyn till Superstaden och dess invånare, börjar staden förfalla allt snabbare, och de måste skynda sig att få klart och starta rymdskeppet innan staden fullständigt brakar ihop. Rymdskeppsprojektet blir panikartat mer bråttom och oppositionen har allt mindre tid att gripa in och stoppa projektet, de måste hindra rymdskeppet från att starta, lyfter det så är allt förlorat.

I dag skulle Isheden ha en annan infallsvinkel än den han hade på 1970-talet, eftersom han på den tiden var radikal vänster liksom många andra kulturarbetare i Sverige under proggrörelsens influens. Tittar man noga i det första albumet från 1979 så ser man mycket stora porträttlikheter mellan rebelledaren Frank och Che Guevara, samt mellan John B och Stålmannen som då var en symbol för den amerikanska imperialismen. Dessutom alluderar doktor von Blaus namn på von Braun, raketexperten som lämnade nazityskland 1945 och flyttade till USA.

”*Spindlarnas rike* skulle ha fått ett helt annat slut i dag än i början av 1980-talet”, säger Isheden. ”Man lär sig så mycket nytt och förstår så mycket om samhället och dess dolda krafter; man får hela tiden nya insikter i hur samhället fungerar. Men grundkonceptet för hela den här albumsviten har alltid varit att vi är anpassade till jorden. Att etablera ett nytt samhälle på planeten mars är en ofattbar och bisarr illusion. Bara några skulle få råd och plats att bo där, alla övriga skulle lämnas utanför. Det är hela vansinnigheten – människan är ju utvecklad på jorden och bör istället vårda den. Människan har ingen framtid någon annanstans utom på jorden.”

P.S.

Mappen med materialet till *Spindlarnas Rike 2* dök faktiskt upp till slut. Ett par veckor före påsk i år 2021, hittade Per-Inge Isheden den i sin källare där den hade kasat ner bakom en stor kartong. Han jämförde materialet med min rekonstruktion – och ansåg att jag lyckats otroligt bra! Han var mycket nöjd och sa att det var som om jag hade levt i den världen. Och japp, Isheden har helt rätt. Den har varit en del av min värld ända sedan 1979; den ohyggliga megastaden Therapolis i min fantasytrilogi är en variant av den kupolförsedda Superstaden, och i detta nummer av Brev från Cosmos har jag även med recensioner av några kusliga faktaböcker som pekar på att år 2195 kan se precis ut som år 1995 i *Spindlarnas rike*.

Telefonkiosken

Jonatan Olofsgård

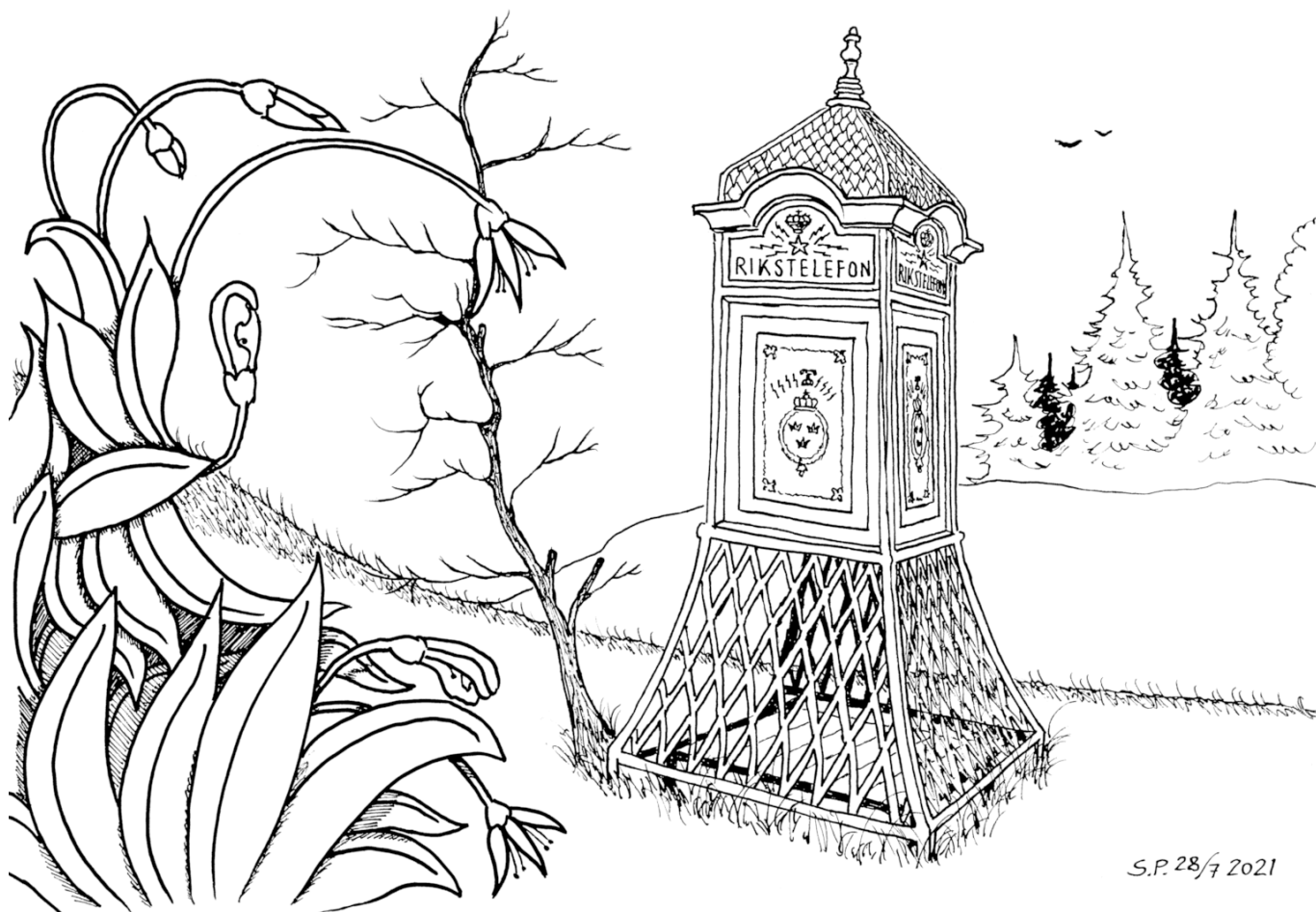

Illustration: Sandra Petojevic

Längst ned i mina morföräldrars trädgård stod en telefonkiosk, mellan rosenbuskarna och lönnen, på en torr gräsplätt. Jag och mina kusiner var ändlöst fascinerade av den. Dess form och funktion trollband oss.

Det såg ut som ett litet kapell eller en helgedom. Basen var bred och höll upp en träplattform att stå på, en decimeter över marken. Sedan smalnade kiosken av, som toppen av tornet på ett sagoslott. Konstruktionen var i grönmålat stål med ett kupat tak i rött och en spira högst upp. Den nedersta delen, som sluttade utåt, bestod bara av ett grovt metallnät, så att benen på den som stod i kiosken syntes. Dörren var av samma typ som i westernfilmer, två delar som svängde fram och tillbaka när man tryckte sig igenom. Om vi varit tillräckligt tunga för att knuffa oss in skulle vi gjort det. Istället slank vi in under dörren och stirrade storögda på telefonen.

Vuxna pratade ibland om fasta telefoner, anslutna med sladd till särskilda uttag i väggen, men de beskrev aldrig någonting som en liknade det som satt i telefonkiosken. Den var svart och formad som en skokartong fast större. Allt var stort på den, telefonluren, den runda sifferskivan som gick att snurra med ett tickande ljud ("Det heter nummerskiva", upplyste min äldre kusin mig) och hålet där man skulle stoppa in mynt. Till och med sladden mellan luren och telefonen var grov, tjockare än mitt lillfinger. Fastklistrat med en remsa stod det på telefonen: vid akut fara, ring 90 000.

För en nioåring var telefonen något från en annan tid. Jag och mina kusiner turades om att lyssna på tystnaden i luren. De var två flickor, ett år yngre och ett år äldre än mig, samt deras lillebror, precis fyllda tre. Ibland lyfte vi ned luren till honom, andra gånger retade vi honom för att han var för kort för att nå

upp till den. Vi brukade leka en särskild form av kurragömma där målet för dem som gömde sig var att nå telefonkiosken och slå 90 000.

Kiosken hade kommit dit några år tidigare: Morfar hade köpt den på auktion, gjutit fyra betongfundament och låtit en kran hissa den på plats. Mormor stod och såg på, tillsammans med mig, med ett uttryck som var en blandning av ömhet och ogillande. Det var ett av morfars många projekt, de nästan konstnärliga installationer han fyllde trädgården och huset med. Gången i trädgården som inte var gjord med stenar utan med gamla brunnslock. Figurerna han byggde av delar från skyltdockor och stora klockor. Mormor klickade med tungan mot gommen och skakade på huvudet. Men inte på ett sätt som var missbelåtet.

Telefonkiosken blev hans sista projekt, eftersom det var morfars sista bra år. Efter att telefonkiosken kom på plats blev han sämre. Först omärkligt, sedan stötvis, efter två år var han borta och ännu ett år senare var han död. Men det var senare, just då strålade han. Han var en storvuxen man, särskilt för ett barn. Stor på alla sätt, bred, lång och tjock. Hans röst hördes långt bort. Han råmade på samma sätt som korna i hagarna omkring deras gård.

Sommaren efter att han gått bort lekte vi vid telefonkiosken. Mina kusiner var hos mormor tillsammans med sina föräldrar, en dryg vecka. Mamma och pappa hade lämnat av mig veckan efter skolavslutningen och sedan åkt direkt hem igen. De skulle "jobba på saker" under sommaren, något jag redan då förstod var en omskrivning även om jag inte förstod för vad.

Vi kom en dag som var som en gammal film, solen fick alla färger att blekna. Det var så varmt ute att luften dallrade över vägen. Korna i hagarna, två och två, och fläktade undan flugorna från varandra. Mormor bodde en bit upp på Hallandsåsen, vägen klättrade upp och här och var gick det att se havet bakom oss, en blå rand långt borta. Det närmaste huset var flera kilometer bort, det var som en helt egen värld. Den sista biten, efter att landsvägen tagit slut, var vägen bara ett dammigt spår som gick intill två hagar. På båda sidorna löpte djupa diken. Vägen var full av hål, bilen skakade fram.

"Hon måste få det här ordnat", sa pappa. "Och med den där skrothögen hon kör."

"Det är inte bara att ordna och det vet du", sa mamma.

De var deras enda riktiga samtal under bilresan.

Sedan var vi framme.

Mormor fångade in mig i en kram och höll mig i famnen, hårt, hårt. Medan hon höll mig infångad hann mina föräldrar bära in mina saker, använda toaletten och sätta sig i bilen igen. Jag saknade dem. Samtidigt var jag inte egentligen ledsen över att vara skild från dem, inte så som de varit den sista tiden. När mina kusiner anlant slutade jag praktiskt taget att tänka på mina föräldrar, annat än sent på kvällarna. Det hände att jag grät tyst efter att kusinerna somnat på andra sidan rummet. Men annars; inte alls. Det hanns inte med. Vi badade, gick på upptäcktsfärder, plockade körsbär och försökte bygga en lådbil av skrot från ladan som stod intill tomten och där morfar samlat sina många fynd. Och så lekte vi kring telefonkiosken. Vår egen form av kurragömma, men kiosken var också ett slott och ett rymdskepp och sjukhus i omgångar. En gång var det Eiffeltornet som jag aldrig besökt (men som mina kusiner åkt upp i) och en annan gång var det en skyskrapa jag sett på tv i en film om New York.

Mormor såg på oss med ett särskilt leende när vi for runt det lilla tornet i grönt och rött. Vid frukosten en morgon kunde jag höra min morbror och moster prata lågt med varandra, tala om hur bra det var för mormor att ha oss barn omkring sig. Att det dämpade saknaden efter morfar, gav henne andra saker att tänka på. I trappan hängde ett svartvitt fotografi av morfar bredvid telefonkiosken. Han stod med en hand mot det lilla sagoslottet, ett stort leende i ansiktet och pannan blank av svett. Jag mindes hur han ropat: "Vad tycker du Karin", till mormor den dagen. Han log stort. Ända fram till de dåliga åren skrattade han mycket.

Jag saknade honom och var samtidigt glad att han inte fanns i mormors hus. Det var min hemlighet, en svart klump i magen som jag försökte att inte tänka på. Vissa kvällar smög den sig ändå på mig, sträckte sig från magen ut i hela kroppen och fick mig att ligga som i frossa.

Jag ville inte att han skulle vara död, absolut inte, men vetskapen om att jag inte skulle bli ensam med honom i köket eller behöva möta honom i trappan gjorde mig samtidigt yr av lättnad. Det fick mig att känna mig dålig och elak men jag kunde inte hjälpa det. Så gott det gick tryckte jag undan alla tankar på morfar.

Oftast var det inga problem.

En kväll hörde mamma av sig och meddelade kort att jag skulle få stanna ännu en liten tid med mormor. Det fanns tydligen mer saker att jobba på. Efter att hon sagt att hon älskade mig tog mormor över telefonen och gick in på sin kammare. Jag försökte lyssna utanför dörren men min moster körde ut mig i trädgården. Minen i hennes ansikte var en blandning av sorg och ilska.

Mina kusiner sparkade en boll mellan sig men jag var inte på humör för att vara med. Jag saknade mamma och jag saknade pappa. Saknade dem var för sig så att det gjorde ont, trots att jag inte saknade att vara med dem, både två. Inte så som de var just nu. Jag kände mig bortvald och jag kände mig stött över att min moster och min mormor (även om de inte sa något till mig) tyckte att allt var pappas fel. Jag tyckte också att saker var pappas fel men det var min sak att tycka, inte deras.

Längst ned i trädgården stod telefonkiosken. Där smet jag in.

Det fanns en liten hylla i trä där inne. Om jag hävde mig upp kunde jag sätta mig på den.

Så det gjorde jag.

Därför tog jag telefonluren, tryckte den mot örat och lutade mig mot väggen på kiosken. Efter en hel dag var luften i kiosken varm och instängd. Det fanns en lukt som av färg som inte riktigt torkat där, och det var så varmt därinne. Om inte hyllan varit så smal skulle jag säkert ha dåsat till.

Kanske gjorde jag det ändå.

Fast nej, det var inte vad som hände.

”Jag vill ha min mamma och pappa”, sa jag in i luren.

Allting var tyst. Jag hörde inte ens några ljud från trädgården. Sedan kom ett tydligt klick i telefonen.

”Vem är det?” sa en skrovlig röst.

Det sista året han var hemma förändrades morfars sätt att prata, det precis som allt annat med honom, hans röst blev grövre och långsammare. Den blev lägre, ännu mörkare. Orden gled samman till ett enda utdraget mummel.

”Vem är det?” sa rösten igen.

Jag höll luren tryckt mot örat men gav inte ifrån mig ett ljud, inte ett pip. Jag kände mig som ett litet djur på en åker. Som att en stor rovfågel svävande ovanför och spanade efter mig.

Den sista sommaren morfar bodde hemma fångade han in mig i köket en gång. Mormor och mamma och pappa var ute i trädgården allihop. Ingen hade märkt något eller tänkt att något var på tok. Efteråt försökte mamma och pappa förklara att ingen förstått att det gått så långt.

”Karin, är det du?” En paus i telefonluren. ”Det är du, eller hur?”

Den gången i köket hade jag kommit in för att ta ett glas vatten och när jag stod vid kranen hörde jag köksdörren gå igen. Morfar, fortfarande lika stor men lite mer hopsjunknen, satt på en stol alldeles intill dörren. Varför sitter han där, tänkte jag, som om han väntade på att jag skulle komma in?

”Vem är det som ringer dig hela tiden?” frågade morfar.

”Det är ingen som har ringt”, sa jag. Det var en väldigt konstig fråga eftersom jag inte hade en egen telefon.

”Jag hör hur ni pratar”, sa morfar. ”Du tror kanske att jag blivit döv. Jag hör hur ni pratar om mig.”

Allting var så besynnerligt att jag inte ens förstod att bli rädd, inte än. Alla vuxna, till och med morfar själv, hade pratat om att han blivit glömsk och om att han skulle bli ännu mer glömsk allteftersom. Ingen hade pratat om att han skulle börja bete sig udda.

”Du sitter i telefon och pratar om mig”, utbrast morfar, hans röst steg en aning. ”Ni skrattar åt mig, Karin, jag hör er. Och sedan, sedan pratar ni snusk!”

Små droppar av spott for ut ur munnen på morfar och plötsligt var han på benen. Han var fortfarande en stor man, för ett barn i förskoleålder var han enorm. Ansiktet hade alltid påmint om en hund men de sista åren hade det blivit mer och mer bulldogligt.

”Du säger hur du vill ha det, var han ska köra in den. Ni skrattar åt att jag inte kan längre! Din fitta, din hora! Men nu ska du säga vem det är du pratar med! Säg vem det är du ligger med, Karin!”

Det var då rädslan kom ikapp mig, när det gick upp för mig att morfar inte hade en aning om vem han pratade med. Vad han pratade om var inte helt klart för mig men det spelade ingen roll. Han stod över mig, han skrek, hans händer vevade i luften.

”Din hora! Jag har låst alla dörrar, du kommer inte undan. Nu ska du berätta för mig.”

Och sedan plockade morfar upp en kniv från diskstället. Rörelsen slog omkull diskstället, tallrikar och glas tumlade över diskbänken, en kaffekopp krossades mot golvet. Genom fönstret föll solsken in, det blixtrade om kniven och jag hann tänka att nu dör jag.

Det var då min pappa störtade in genom dörren. Morfar hade bara låst den i sina fantasier.

Hur mycket alla vuxna omkring mig än förklarade demens och paranoia hämtade jag mig aldrig. När morfar flyttade hemifrån var jag bara lättad och när han dog var sorg bara en mindre del av vad jag kände.

Och nu talade morfar till mig igen. Bara det att han inte alls talade till mig.

”Karin, jag vet att det är du. Du är en äcklig hora. Du ringer och stönar i luren och skrattar bakom handen åt mig. Å, jag vet vad du gör sedan. Jag vet vem du gör det med, du gör det med vem som helst. Du bjuder ut dig. Och sedan ringer du till mig. Ringer mig och skrattar åt mig!”

Morfar drog ett andetag.

”En dag får jag tag på dig”, sa han.

Jag lade på luren.

* * *

Den kvällen kunde jag inte sova. Jag låg vaken uppe i vindsrummet som jag delade med kusinerna. Natten var så där ljus som de är mitt i sommaren, himlen ljusgrå åt ett håll och mörkblå åt ett annat. Fönstret var öppet med ett myggnät fastklämt för att hålla insekterna ute. De andra andades omkring mig, flickorna i en otakt som lät haa, ha, ha, haa och lillebrorsan i ett högre tempo, små stötvisa flämtningar. Till och med när han sov var han som ett litet skrämt djur.

Fast egentligen var det jag som låg i sängen som en skräckslagen gnagare.

I trädgården försvann de vuxna in. De enda som blev kvar var insekterna som surrade utanför nätet. Jag lyssnade till de vuxna på våningen under, hur de borstade tänderna och gick på toaletten, min moster och morbror som viskade till varandra i sovrummet rakt under vindskammaren.

Sedan var det tyst.

En dag får jag tag på dig. Så hade min morfar sagt i telefonen.

Om jag varit äldre skulle jag kanske förmått mig själv att tro att jag inbillat mig allt. Att det varit en dröm. Jag skulle ha varit så rotad i vad som var möjligt och inte möjligt att det gått att förskjuta vad jag varit med om. Men jag var inte äldre, jag var en nioåring utan mamma och pappa.

En dag får jag tag på dig.

Och då hörde jag en dörr som svängde upp. Jag satte mig upp i sängen, kikade ut genom insektsnätet.

Mormor steg ut på kökstrappan. Försiktigt rörde hon sig nedför trappstegen, jag inbillade mig att jag hörde hur det knäppte i hennes knän och leder. Sedan gick hon bort genom trädgården, förbi hammocken och fruktträden som var fulla med gröna äppelkart. Hon syntes knappt under grenarna. Förbi alla rosbuskarna. Nu var hon borta men jag visste vart hon var på väg. Ned mot hörnet längst bort från huset, där den stora lönnen stod. Och bredvid den, morfars telefonkiosk.

Det tog lång tid att somna men till sist gav kroppen upp. I gränslandet mellan dröm och vakenhet hörde jag köksdörren öppnas och stängas igen men då var jag för långt ned för att kunna göra något, kunde inte ta reda på om det var mormor eller morfar som kommit in. Men paniken tog jag med mig in i sömnen. Jag vaknade utan att känna mig det minsta utvilad.

* * *

Efter frukosten tog mormor mig åt sidan.

”Din mamma och pappa behöver lite mer tid för sig själva”, sa hon. ”Så du ska få vara här hos mig en vecka till. Vi ska ha så mycket roligt ihop. Det blir väl bra?”

”Men jag vill att mamma och pappa ska komma nu”, sa jag.

”Klart du vill och de kommer hit så snart de bara kan”, sa mormor men en röst som var nästan men inte riktigt hennes vanliga. Hon tittade inte direkt på mig utan lite ovanför mitt huvud.

”Kommer de sedan?” frågade jag. ”Om en vecka?”

”Klart de gör”, sa mormor. ”Ibland behöver vuxna bara tid för sig själva. Spring ut och lek nu. Efter lunch ska vi åka och bada.”

Jag lekte inte vid telefonkiosken den dagen, ville först inte leka alls. Istället satt jag i hammocken och läste *Häxorna*. Inte förrän vi packade in oss i bilarna och körde ned till havet tinade jag upp. Kusinerna i deras silvriga, glänsande stadsjeep. Jag och mormor i hennes uråldriga Volvo, en bil så solblekt att den knappt hade en färg längre. Att åka i kusinernas bil var som att färdas i ett rymdskepp, man bara gled fram, helt tyst och friktionsfritt. Mormors bil var i jämförelse som att sitta direkt på vägen. Det lät om bilen varje gång mormor växlade eller bromsade, hostningar och utdragna tjut. När man körde över groparna i vägen studsade jag så mycket att bilbältet spändes och grep tag i mig.

Havet var fortfarande kallt men vågorna hade precis rätt storlek och måsarna flög över oss och skrånade. De vuxna satt på stranden, mormor i en fällstol, de andra på en filt. Lillkusinen gick runt med en spade i strandbrynet och vi andra kastade oss omkring i vattnet. Det smakade salt på mina läppar.

Vi huttrade när vi kom upp. Jag tyckte att de vuxna stelnade till när vi kom rusande för att torka oss torra. Som om de varit mitt uppe i ett samtal de inte ville att vi skulle höra.

”Barn, ni är ju blåa om läpparna”, sa mormor. ”Nu får ni inte bada mer.”

Vi skumpade hemåt igen. Jag hjälpte mormor att installera appar på hennes mobil medan hon körde. Min morbror hade skaffat henne den och i samma veva sagt upp hennes hemtelefon. Mormor var inte särskilt nöjd med uppgraderingen. För mig själv tänkte jag på hur orättvist det var att jag inte hade någon egen telefon. Min äldre kusin hade och flera av mina klasskompisar. När jag tagit upp frågan hade mamma och pappa bara svarat ”vi får se senare”. Medan vi skumpade hemåt slog det mig att nu kanske

skulle vara en bra tidpunkt att ta upp frågan om telefon med mina föräldrar. Att det skulle finnas en öppning nu. Jag kunde inte säga säkert varför men det kändes riktigt. Att tänka så kändes också som att med tungan utforska hålet efter en tand som fallit ut. Obehagligt och lite kittlande samtidigt. Det här var något jag inte tänkt förut, ett sätt att tänka som jag inte var bekant med.

Sedan bromsade mormor in. Vi klev ut och jag jagade undan tankarna på egen telefon. Det var till senare.

På kvällen låg jag vaken igen. Hörde dörren öppnas, stängas. Såg mormor försvinna bort genom trädgården. Huset var tyst. Kusinerna sov. Moster och morbror sov. Som en mus smög jag upp ur sängen och nedför trappan. Satte mig på kökssoffan och väntade. Minutvisaren på kösklockan rörde sig med ett tydligt tick för varje steg.

Det dröjde inte särskilt länge innan mormor kom tillbaka. Trots mörkret såg hon mig direkt.

”Vad har du för dig, vännen?” frågade hon.

”Går du dit varje kväll?” frågade jag.

”Inte varje kväll men nästan.”

Det var mitt första samtal med en vuxen där ingen brydde sig om att göra klart vad vi pratade om. Kanske mitt första samtal som om jag var en vuxen.

”Säger han hemska saker till dig också?”

Mormor gav ifrån sig en liten suck, drog ut en stol och satte sig ned.

”Ja, det gör han. Hemska, hemska saker.”

”Men varför går du dit då mormor? När han säger sånt?”

”Därför att det ändå är hans röst. Vi levde så länge tillsammans, det är det enda jag har kvar av honom.”

Jag försökte förstå det här. Att hon kunde föredra att morfar väste anklagelser och hot till henne genom en telefonlur framför att inte höra honom alls. Jag tänkte på mamma och pappa som var långt borta från mig.

”Det finns fortfarande lite kvar av honom, under all förvirring och ilska.”

Jag tänkte att jag inte var säker på det. Kanske fanns det något mer än ilskan där men jag undrade om det inte var så att ilskan var lika mycket han som något annat. Att det inte gick att skilja de olika lagren åt så lätt.

”Kom nu”, sa mormor. ”Tänk inte mer på saken. Han var inte sig själv de sista åren men under allt det där som förstörde hans hjärna fanns han fortfarande kvar. Försök komma ihåg honom så istället.”

Jag lät mig ledas upp till kammaren igen. Mormor bäddade ned mig, pussade mig på pannan. I vanliga fall hade jag torkat mig med handen efteråt men den här gången lät jag trycket efter hennes fuktiga läppar vara kvar.

”Sov nu.”

På tröskeln stannade mormor upp. Hon tvekade, kanske var hon osäker på hur mycket jag egentligen förstod av orden i telefonen, men sedan sa hon:

”Sakerna som han säger, du vet att inget av det är sant, inte en enda sak. Jag skulle aldrig ha gjort så.”

* * *

Två dagar senare åkte kusinerna hem. Jag och mormor stod och såg efter dem när deras stadsjeep försvann nedför vägen i ett moln av damm, hur den riste till över groparna i vägbanan.

De andra sängarna stod tomma, med överkasten utbredda över madrasserna, på vindskammaren. Vid frukosten satt jag i kökssoffan och mormor på stolen mittemot. Klockan tickade medan jag åt ostmackor och mormor först sköljde ned sina mediciner med ett glas vatten och sedan drack en kopp kaffe.

”Nu är det bara vi två”, sa mormor.

Det var inte samma sak så klart, inte alls. Mycket mindre lek. Mormor försökte men hon var inte tre kusiner i min egen ålder. Mest fick jag roa mig själv.

Det som räddade mig var att jag på våren till sist gått från att stappla mig genom texter till att sluka dem. I min väska låg en hög med Roald Dahl, min favorit, samt ett slitet exemplar med en ny förälskelse. I slutet av terminen hade min lärare, efter viss tvekan, räckt över en volym med historier av Edgar Allan Poe. Jag vågade inte läsa i den på kvällen, bara mitt på dagen, och gjorde det oftast på hammocken i trädgården.

Med ryggen mot telefonkiosken.

Mamma och pappa ringde inte första dagen jag var själv med mormor. De ringde inte första veckan heller. Till en början väntade jag. Sedan sköt jag det ifrån mig.

”Ska vi ringa dem?” frågade mormor.

Jag skakade på huvudet.

* * *

Sedan drog den riktiga sommarvärmen in. Vi blev slöa och trötta båda två. Det kändes som det behövdes ett riktigt regnoväder, en åskskur, för att rensa luften. Kanske var det därför det hände just då? På grund av värmen. Det var alltid hett i mormors bil. Jag har tänkt på det efteråt. På hur det skulle ha varit om det som sedan hände skett tidigare, när min moster och morbror var där. Men jag har också tänkt på vad som skulle hänt om det skett senare, efter att jag åkte hem och mormor blivit ensam.

”Idag måste jag åka in och handla”, sa mormor efter lunch. ”Vill du följa med eller blir du kvar här?”

”Jag stannar och läser.”

Den gamla Volvon skakade till liv och min mormor puttrade iväg.

Jag hade en kanna saft och läste växelvis i Poe och Roald Dahl. Det fanns en stämning i *Huset Ushers fall* men något i mig sa att *Häxorna* egentligen var en mycket otäckare historia, en berättelse som inte höll något tillbaka. De svartvita illustrationerna i *Häxorna* framstod dessutom som obehagligt bedrägliga. Roliga att titta på först för att sedan bli alltmer skrämmande.

Saften tog slut. Solen stod högt ovanför mig och jag undrade hur länge mormor varit borta. Om hon skulle vara tillbaka snart. Det kändes i magen som det var dags för att äta något. Jag gick ett varv in i huset, tog en banan med några bruna fläckar. Morfar tittade ned på mig från sitt fotografi. Trappan klagade under mina fötter när jag gick upp till kammaren.

Jag satt en lång stund på min säng och undrade vad som skulle hända med mina föräldrar. Vad som skulle hända med mig. Jag var, förstod jag, kedjad till vuxna människor vare sig jag ville det eller inte. Utanför fönstret var himlen helt blå, så ljusblå att den nästan var vit. Det var ljus överallt, inga skuggor. Jag ändrade ställning på sängen. En av böckerna gled iväg när fjädrarna i madrassen ändrade positionen. Den slog i golvet och jag ryckte till. Den andra följde efter, landade med ryggen ned och slogs upp. Jag stirrade på uppslaget, på illustrationen i svarta linjer av hur överhäxan avlägsnade sin mask och visade sitt rätta ansikte.

Det ville jag inte se. Jag hoppade ned från sängen, ställde mig och tittade ut genom fönstret.

En bil kom körande. Damm slog upp från den torra vägen. Det var som ett häftigt regn, bara att det steg från marken och upp i luften istället för tvärtom. Mormor var på väg hem.

Bilen kom närmare, den skumpade fram över groparna. Hon måste få det här ordnat, hade pappa sagt om vägen. När jag såg det uppifrån förstod jag vad han menat. Bilen studsade verkligen fram. Mormor nådde fram till den sista kurvan, svängde genom ännu en djup grop, jag kunde höra hur bilen stönade när hon vred på ratten.

Det måste varit inbillning, jag kan omöjligt ha hört något sånt, inte på det avståndet.

Mormor svängde men bilen fortsatte framåt. Ut över vägkanten, ned i det djupa diket. Fordonet stod på näsan, det gick komiskt långsamt, bakvagnen lyftes upp i luften med hjulen fortfarande snurrande. Om det inte varit så fruktansvärt skulle jag ha skrattat högt. Frampartiet sjönk ännu lite längre ned, bilen stod rakt upp och sedan tippade den över.

Och ljudet när taket på karossen träffade marken hörde jag.

Jag sprang.

Nedför trappan, ut genom huset. Genom trädgården och längs med grusvägen. Det var inte långt. Det tog aldrig slut. Motorn på Volvon hostade en sista gång och stannade.

Fronten på bilen var långt nere i marken, taket på den var tryckt mot sidan av diket. Fordonet såg ut som en läskburk något sparkat hårt på. Jag hasade ned för vägsidan, ned i diket. Det strålade värme mot mig, från jorden och ännu mer från bilen.

Mormor såg ut som en docka som något slängt iväg. Bilbältet hade fångat henne vid midjan, hon hängde upp och ned där inne. Hjässan rörde vid taket. Från ögonbrynen och näsan föll droppar av tjockt blod.

Jag slet i dörren men den vägrade att röra sig. Handtaget rörde sig men något tog emot när jag försökte svänga upp dörren.

”Mormor!” skrek jag.

Hon svarade inte. Förtvivlat kravlade jag mig upp ur diket, sprang runt bilen och hoppade ned på andra sidan. Rymkte i dörren. Den gick inte att rubba. Jag tittade på dörrarna till baksätet. De var utom räckhåll för mig, uppe i luften. Samma sak med bagageluckan.

Det spände över bröstet på mig. Varje andetag blev grundare. Det var för varmt och dammig och luktade bensin – ångorna gjorde mig yr och illamående. Stjärnor dansade framför ögonen på mig. Ett ögonblick var jag på väg att störta i marken, sedan tvingade jag mig själva att andas igen. Långsamt, djupt, strunta i att jag fick kväljningar av bensinångorna.

”Mormor”, skrek jag igen.

Hon rörde sig inte där inne.

Jag kanske kunde hitta något i ladan för att slå sönder rutan. Eller en steg så att jag kunde nå upp till dörrarna till baksätet. Då kunde jag klättra in och ned till mormor.

Och vad skulle jag göra sedan? Det slog mig hur idiotiskt det var, hur hopplöst, även om jag lyckades ta mig in i bilen skulle jag inte orka få ut mormor. Och tänk om jag gjorde allting värre genom att försöka flytta på henne. Jag hade hört att man inte fick röra personer som satt fast i bilar.

Det jag behövde göra var att ringa efter hjälp.

Jag var bara ett barn. Jag behövde en vuxen som kunde hjälpa mig. Det fanns ingen här så jag behövde ringa efter någon. Men den enda telefonen som fanns var mormors.

Trots att jag inte vågade lutade jag mig fram och tittade efter.

Mormors telefon var en extra stor modell. När hon körde bil låg den alltid på passagerarsätet, tillsammans med hennes handväska. Nu låg den i fotutrymmet. Skärmen var sprucken. Spritt runtomkring var innehållet i mormors väska.

Jag ryckte i dörrhandtaget igen.

Det fanns ingen som kunde hjälpa mig. Det fanns ingen telefon att ringa efter hjälp med. Jag visste inte ens om mormor levde eller var död.

En telefon fanns det.

Den gick ingenstans, jag visste det, jag var nio inte fem, och ändå kunde jag inte låta bli att tänka det. För en gång hade morfar svarat där, jag hade hört hans röst, och mormor hade också hört den. Och jag behövde en telefon, behövde det mer än något annat, vilken telefon som helst.

Jag var redan på väg, hade inte ens förstått att jag redan sprang.

Luften hängde tjock av damm och värme över vägen. Det kändes som att springa genom vatten, varje steg tog emot. I lungorna brände det. Sedan in i trädgården. Luften var inte lika dammig här, istället var den alldeles överladdad av söta dofter. Rosor och luktärter och lavendel. Jag drog efter andan som en hund, flämtade, och alla dofterna fick det att kväljas i magen.

Förbi rosbuskarna, längst ned i trädgården.

Telefonkiosken stod där, ett litet torn i grön metall.

Jag sprang under dörrarna, hävde mig upp på sittdynan. Luften nästan kokade inuti kiosken. Jag snurrade nummerskivan. En gång, två gånger, tre gånger. I luren var det tyst. Jag slog 112 en gång till, ännu en gång.

Sedan läste jag orden som stod på telefonen.

Vid akut fara, ring 90 000.

Fingrarna, hela kroppen, skakade när jag drog runt nummerskivan.

Inget hände.

Jag började gråta, en sådan gråt som sitter någonstans i magen och får världen att bli oskarp och snor att rinna ur näsan.

”Karin, är det du?” sa rösten i telefonen.

”Morfar”, viskade jag.

”Karin, du är en hora”, sa morfar. ”Du äcklar mig. När jag får tag på dig ska jag banka all horaktighet ur dig.”

Jag försökte få kontroll över gråten, men kroppen vägrade lyda.

”Hör du det!” Morfar andades i korta stötar mellan orden. ”Jag ska banka horan ur dig.”

”Morfar!”

”Jag ska dunka det ur dig. Det spelar ingen roll om jag måste slå ut tänderna på dig, jag ska nog ordna dig.”

”Morfar!”

”När jag är klar med dig kommer du inte titta åt någon annan igen.”

”Mormor är fast i bilen, morfar!”

Det blev en paus. Jag kunde nästan höra hur något hände på andra sidan. Andra sidan vad? Jag hade ingen aning.

”Barn, vad är det du säger?”

Det var morfars röst så som jag mindes den från länge sedan. Från innan han börjat sjunka ihop och titta misstänksamt på människor. Från innan han började skrämma mig.

”Hon körde av vägen med bilen och jag kan inte få upp dörrarna och jag kan inte ringa efter hjälp för hon har telefonen i bilen.”

Morfar andades.

”Ta mig med”, sa han.

Vad hände sedan? Allt jag vet är att det kändes som att jag svalde något, något som var lite för stort, och att det gjorde ont i strupen och magen när det tog sig ned i mig.

När jag sprang tillbaka rörde jag mig med en annan tyngd, det var som att jag ville falla framåt hela tiden. Fötterna snavade och trampade snett men jag fortsatte ändå. Ut på grusvägen, tillbaka ned i diket. Det stack i kroppen, tusentals små nålar, som om armar och ben somnat. Och långt inne i mig kände jag något, något helt otroligt, både skrämmande och underbart. Det var som att stå i varmt vatten, i en flod, som steg och steg.

”Stäng ögonen”, sa morfar men nu kom hans röst någonstans inifrån mig. ”Och öppna dem inte förrän jag är klar.”

* * *

Räddningstjänsten behövde en halvtimme för att komma fram. En vänlig och trygg röst höll mig sällskap i telefonen hela tiden. Mormor rörde försiktigt på huvudet några gånger och jag viskade till henne att vara stilla och att allt skulle bli bra. Över åkrarna kom ljudet av sirener närmare.

Efteråt var det ingen som frågade hur jag lyckats få upp dörren. Kanske antog de att den slagits upp när bilen stod på nosen. Mamma och pappa var där till kvällen. Två dagar senare var vi hemma. När jag svalde gjorde det fortfarande ont i halsen. Det tog flera veckor för det att gå över. Jag har fortfarande lätt för att bli irriterad i halsen. Inför skolstarten fick jag den där mobiltelefonen som jag tjatat om.

* * *

När mamma och min moster bestämde sig för att sälja mormors gård, många år senare, var jag där i samband med att köparna skrev på alla papper. Det var i samma sväng som mormor låg för döden. Mamma och moster hade försökt äga huset ihop ett år, medan mormor var på vårdhem, men redan blivit osams. Försäljningen var ett sätt att förhindra att relationen mellan dem blev helt förgiftad. Fast jag undrade om det inte var lite sent för den saken.

Efter att alla papper var underskrivna gick de blivande ägarna en sväng genom trädgården. De stannade och tittade på telefonkiosken.

En vecka tidigare, när jag varit i mormors sjukrum för att ta adjö, hade jag böjt mig över henne och frågat. Jag trodde inte att hon skulle svara, trodde egentligen inte att hon kunde höra mig. Men jag var tvungen att fråga.

”Pratade du någonsin med honom igen?”

Jag väntade mig inte att få något svar men mormor öppnade ögonen och såg på mig.

”Jag gick dit så många gånger men han svarade aldrig.”

Hon behövde inte säga vart hon gått. Och nu stod köparna av hennes hus och tittade på morfars telefonkiosk. Det som jag tänkt på som ett litet kapell när jag var liten.

”Vilken rolig detalj”, sa mannen.

”Ja”, sa kvinnan som stod alldeles intill honom. ”Jättefin.” Sedan böjde hon sig ännu närmare och viskade i mannens öra. ”Men det skulle vara bästa platsen för en friggebod.”

Efter att de åkt gick jag genom huset och tittade på saker som skulle städas undan. Moster och morbror satt med mamma i köket och drack kaffe. Mormor och morfar tittade på mig från fotografierna.

Jag hade precis kommit ut ur en relation, ett förhållande som tagit slut mest på grund av mig även om vi båda betett oss illa mot slutet. ”Jag orkar inte med att du jämt måste veta allting”, var en rad från vårt sista gräl. Den ekade i huvudet på mig när jag försökte somna på kvällarna. De sista veckorna hade jag haft konstant ont när jag svalde. Nu la jag fingrarna mot halsen och tittade på fotografiet av morfar och telefonkiosken.

Dagen efter städade vi. Mina kusiner kom också, alla utom sladdisen var vuxna nu. Vi hjälptes åt att tömma saker i en container.

Min moster kom ut med tre skokartonger i famnen, ställde dem på gräsmattan och lyfte av locken.

”Alla mammas brev”, sa hon. ”Vad ska vi göra med dem”?

Inuti låg buntar med kuvert, sammetsband knutna runt dem. När jag såg dem var det som att något vaknade i mig, något som legat som ett sovande djur i botten på en mörk damm. Klumpen i halsen växte till, det gjorde så ont att jag fick tårar i ögonen, det var svårt att andas. Nu kan jag äntligen få veta, kanske står det något där, tänkte jag och det kändes som om det både var mina tankar och inte mina tankar. Sedan mindes jag mormor i köket med mig, en sommarnatt, och att hon känt sig tvungen att bedyra sin oskuld för ett barn. Och det var bara mitt minne.

”Släng dem också”, sa jag.

Fugu – samvetets gräns

Mattias Kuldkepp

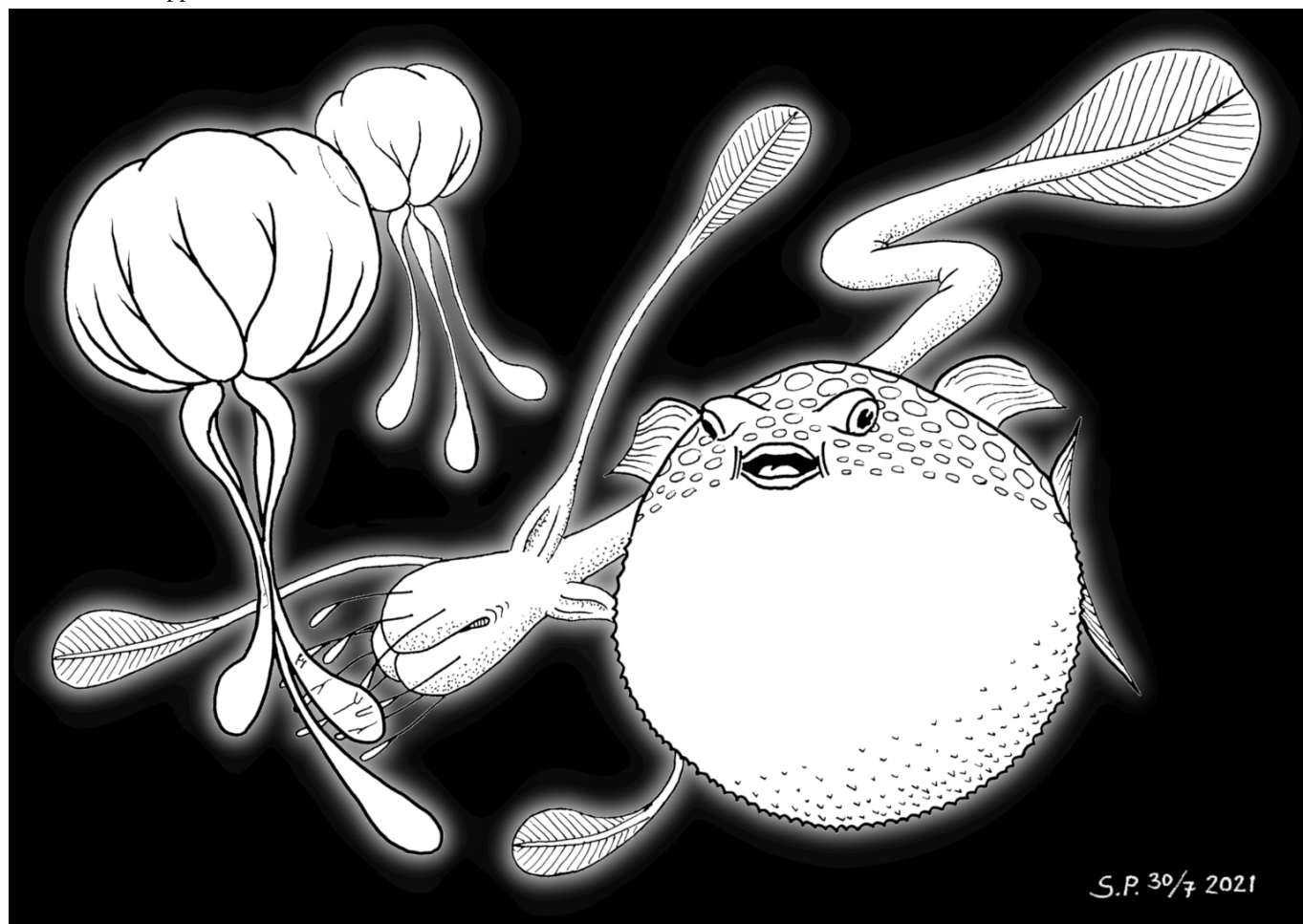

Illustration: Sandra Petojevic

Där var hon, kvinnan som han skulle mörda. Akihiro svalde, men saliven vägrade rinna till. Tungan tycktes sträv och klumpig, huvudet lätt, som om yrseln var på ingång.

På restaurangens storbildsskärm följde han närmast hypnotiskt senator Sarah Carlisles anförande inför kongressen. Senator Carlisle. Han andades knappt. Även vanligtvis hade senator Carlisle den effekten. Hennes minimalistiska formspråk, de diskreta gesterna, den välkontrollerade mimiken och hennes städade yttre. Allt som omgav Sarah Carlisles andades självkontroll. Allt utom ögonen som lyste med fusionskärnornas blossande intensitet. En passion större än döden. Större än livet. Ändå nådde den aldrig läpparna. Orden som vävdes till argument var alltid kyligt logiska. Varför just hon? Akihiro kunde inte förstå det.

”Hon är offret som krävs för att sätta folket i brand”, viskade Fisher.

Elliot Fisher, Akihiros kontaktperson inom Ganymedes paramilitära motståndsrörelse, inte den ytliga politiska, lutade sig tillbaka i stolen. Akihiro älskade Fisher. Vanligtvis. Han blottlade orättvisor och benade ut komplexa skeenden med en självklarhet som var en smekning för sinnet. Men inte i dag.

”Varför Sarah? Jag ... Jag begriper inte.”

Fisher kastade en blick över axeln. Att träffas på Akihiros arbetsplats, den fyrstjärniga fiskrestaurangen Nitoko Brave, var en nödlösning, men krogen hade ännu inte öppnat för kvällen. Bara enstaka andra ur personalen rörde sig genom lokalen. Fumiko. Itsuki. Och Masaru förstås. Hovmästaren.

Fisher kopplade Akihiro med blicken. Det syntes att han inte tyckte om att behöva förklara sig. Motståndsrörelsen förklarade sig aldrig, men denna gång bad de om något exceptionellt. Akihiro hade lämnat paket på okända adresser, ringt samtal, släppt in folk genom dörrar, distraherat vakter. Den typen av tjänster. Men mörda?

”Det är för freden förstås”, suckade Fisher. ”För att rädda miljontals liv. Kanske miljarder. Du vet det här ...”

Akihiro nickade orkeslöst. Separatisterna i senaten var i fortsatt minoritet och Ganymedes sögs in i den yttre handelszonens intriger. Flöt lamt sprattlande med i strömmen, likt döende fisk. Kriget mot Venus och Månen, det enda som fyllde nyhetskanalerna, var bara det sista i en lång rad exempel.

”Jag vet, jag vet ... kriget ...”

Han masserade pannan, försökte sätta snurr på skallen men allting stod still.

”Men Sarah är ju en av oss”, sade han hest.

Fisher suckade. Djupare den här gången. Till och med han verkade tycka att det här var svårt. Sarah Carlisle var Ganymedes främsta oppositionsledare. En svuren frihetskämpe. En separatist, precis som dem.

”Sarahs död blir tungan på vågen. Folket kommer törsta efter rättvisa och lägga skulden på lojalisterna. Det kommer att bli kaos och det krävs inte mer än att två senatorer byter sida så får vi egen majoritet.”

Akihiro svalde igen. Definitivt yrsel. Kanske huvudvärk också. Han nickade. Han förstod. Som vanligt hade Fisher rätt, men det hindrade inte magknipen. Han studerade det dukade bordet. Glas gnistrande som friheten, linneduk vit som freden och knivar vassa som döden.

”När?” kämpade han fram.

”Hon har en middag inplanerad här i morgon kväll. Under ditt skift.”

Akihiro nickade och pressade samman läpparna.

”Fugu”, sade Fisher och reste sig. ”Hon kommer att beställa Fugu.”

Det var allt han sade. Sedan vände han sig om och lämnade Akihiro ensam med sina tankar.

* * *

Nitoko Brave låg i TK5-spirans botten. Restaurangens väggar och golv hade bytts ut mot ett storslaget panoramafönster som exponerade den Ganymediska natten, med dämpad, rödkimrande belysning som flöt ut i de mörka undervattensdjupen. Endast ett fåtal decimeter nanoglas skilde restaurangens besökare från trycket av två kilometer iskallt vatten.

Akihiro stirrade ut i mörkret och tomheten, kände dem eka inom sig. I fjärran skymtade TK3- och TK4-spirornas glittrande fasader sträcka sig ned i mörkret likt förvridna bläckfiskarmar. Kring spirornas bas, direkt under Ganymedes hundra kilometer tjocka yttre isskikt, pulserade ett pärlband av transportleder. Ett glittrande nätverk som sammanfogade inte mindre än trettio tusen kilometerlånga spiror, likt taggarna på en igelkott fast riktade inåt. Ganymedes underhavshabitat var världshistoriens mest avancerade skapelse, men Akihiro fastnade med blicken vid isen. Drömmande. Någonstans där ovan låg ytan och rymdhamnarna. De som, ständigt piskade av solsystemets nyckfulla rymdstormar, påstods ha en spektakulär utsikt mot Jupiter. En vy man kunde dö för.

* * *

Han arbetade till klockan nio, sedan gick det inte längre. Magen gjorde för ont och han behövde sätta sig ned på grund av yrseln. Sarah Carlisle ... Hans ledstjärna. Hon som fört in honom på den här vägen från första början. Hur skulle han kunna mörda henne?

Han vinkade adjö till Fumiko och slängde en blick ut mot stora salongen där förnäma gäster dinerade i små sällskap kring restaurangens berömda, dubbelbottnade glasbord.

Som vanligt slapp han vänta vid A-hissarna. Så här långt ner i spiran var det sällan någon kö och Akihiro skyndade mot en av de väntande hissarna. Glasdörren gled följsamt upp och han susade iväg till tonerna från diskret loungemusik som sipprade fram ur hissens infotainmentsystem.

Döda för att rädda liv. Gick det?

Han klev av en minut och trehundra våningar senare, bytte till C-schaktet och fortsatte i en fullpackad hiss i tvåhundra våningar, nästan upp till PubTrans-lagret som sammanfogade Ganymedes spiror.

* * *

Hugh, Akihiros sambo, var inte hemma när biolåset, svagt surrande, avslutade identifikationen och lät ytterdörren ljudlöst glida upp. Akihiro suckade. Han hade längtat efter sällskap men erinrade sig att Hugh hade nämnt något om en reunion av djuphavsbollslaget.

Jäkla idiotsport.

Djuphavsboll var utan tvekan Ganymedes mest populära sport, näst efter squash och Leviathon-jakt, som om möjligt var ännu mera korkat, men ändå. Han hade velat prata med någon och hade inte lust att sjåpa sig över en halvdann comlink medan Hugh satt där i andra änden och söp ikapp med likasinnade på någon sjaskig upspirebar. Akihiro beordrade Tainment att spela något lugnande, sedan gick han ut i köket och sökte igenom kylskåpet.

Den kanske främsta fördelen med att bo på Ganymedes var att även medelinkomsttagare hade råd att äta färsk mat. Han visste inte om han hade pallat med ett liv fyllt av McFood, SodaPop och iFeelGood men lyckligtvis hade MegaCorpsen aldrig fått samma fotfäste på Ganymedes som i asteroidbältet eller i den inre handelszonen. Förmodligen var det därför separatiströrelsen hade kunnat växa sig så stark. Överallt annars skulle MegaCorpsen ha mosat de isolationistiska strömningarna redan i sin linda. Det var i alla fall vad Hugh sa och han borde veta. Han arbetade som officer på stadsförvaltningen.

Efter att ha rumsterat runt i kylskåpet drog han fram resterna av gårdagskvällens sushiförpackning. Tre bitar nigiri och två sashimi. Han hällde upp ett glas kallt vatten och öppnade en styckeförpackning hårdbröd, sedan bänkade han sig i vardagsrummet. Tainment slog på tv:n men han avfärdade den och åt i stillhet.

Vardagsrumsväggen stoltserade med lägenhetens enda fönster, en kvadratmeter stor svart glugg ut mot det kristallklara vattnet. Akihiro sköljde ned den sista biten sashimi, reste sig och gick fram till fönstret. Strålkastare riktade ut från spiran visade upp en magisk undervattensvärld av fisk, skaldjur och de inhemska lavar som klättrade över isens undersida såväl som spirorna och de PubTransrör som sträckte ut sig i alla riktningar.

Akihiro beundrade utsikten ett par minuter. De flesta arterna som levde i havet var inplanterade. Bara lavarna, en svärmande art av bläckfisk och de väldiga blåsvarta Leviathonerna som rörde sig i de mörkaste djupen var ursprungliga. Olyckligtvis verkade de många ljusföroreningarna störa djurlivet. Havet var inte lika livligt och mångfacetterat som Akihiro mindes det från barndomen. Då hade det gått att se stim av torsk och tonfisk simma förbi. Och en och annan haj. Akihiro kunde inte minnas när han senast sett en haj.

En bläckfisk stor som en handflata kom klättrande över glaset. Det var en av de inhemska, Octopus Ganymedis. Akihiro betraktade den femarmade varelsens långsamma färd. De hade inga naturliga fiender i lågvattnet. Arterna från Jordan undvek den, något med dess sega och oätbara hud.

Octopus Ganymedis livnärde sig på undervattenslavarna, en harmlös växtätare. När de växte sig större rörde de sig mot djupare vatten för att föröka sig. Det var där Ganymedes enda egentliga rovdjur härskade, men de trögrörliga mastodonerna rörde sig aldrig närmre ytan än tio kilometer. Någoting med trycket. De klarade inte av när det blev lågt och det var rätt lämpligt då människorna hade svårt för det omvända. Förmodligen var det också artens räddning. Om Leviathonerna hade utgjort ett hot hade de varit utrotade för länge sedan. Istället betraktades de nu som en källa för tidsfördriv. För sportfiske.

Akihiro vände bort blicken och kapsejsade i soffan. Sarah Carlisle. Fugu. Han visste precis vad som menades. Restaurangens specialitet som den också skröt om genom andra ordet i sitt namn. Brave.

Fugu tillagades helt enligt gammaljapansk tradition. De giftiga blåsfiskarna som användes kom från odlingarna kring VZ12-spiran som var synnerligen lämpade för ändamålet. Tjugotre olika varianter fanns det. Tjugotvå vanligare sorter, alla potentiellt dödliga vid felhantering, men ingen tillnärmelsevis lika giftig som den tjugotredje, den som bara odlades vid VZ12. Den framavlade korsningen som bara överlevde i de Ganymediska djupen. Takifugu Ganydalis. Minsta fel vid tillagandet resulterade i omedelbart hjärtstillestånd för den som åt den. Nitoko Brave. Bara för den modige. Och Akihiro visste ingen modigare person än Sarah Carlisle.

Sarah Carlisle hade vuxit upp i RB7-spirans arbetarkomplex. De som höll undervattenslavarna från att växa okontrollerat över spiran och ansvarade för undervattensreparationerna. Spirans vaktmästare brukade de kallas. Eller spirans städare av de mer nedlåtande. Sarah hade lärt sig från de tidiga åren och format en stolthet i sin härkomst som kommit att bli stommen i hennes politiska budskap. Ibland funderade Akihiro på om Sarah skulle ha valt den politiska vägen om hon hade vuxit upp en halv generation senare, eller om hon i likhet med Akihiro själv hade anslutit sig till separatisternas paramilitär. Han hade älskat att få träffa henne. Och nu skulle han också det. Han skulle mörda henne.

Akihiro lyckades inte hindra tankarna från att storma. Oron frätte och han famlade efter övertygelsen som för två år sedan hade drivit honom att gå med i motståndsrörelsen. Den fanns fortfarande kvar, skvalpande i magens botten, och han greppade den hårt. Släppte ut ett djupt andetag.

Ganymedes behövde inte de andra Jupitermånarna om vänskapens pris var krig. De hade redan allt de behövde. Fisk- och algodlingarna födde befolkningen, förråden av litiumkassetter räckte i generationer och de formligen badade i renad is till fusionskraftverken. Om han blundade kunde han fortfarande höra de rungande slagorden och marscherna till ljudet från holopanelernas skrånande reklam. Upploppen.

Inte mycket hade ändrats sedan dess. Kanske bara debattklimatet, men i så fall inte till det bättre.

Akihiro lutade sig bakåt och lät huvudet falla mot soffryggen. Han begrep inte hur det här kunde vara den enda vägen. Hur kunde den militanta falangen vara beredd att offra separatisternas främsta politiska ledargestalt? Läget måste vara desperat. Hur länge sedan var det han lyssnat till nyhetsrapporteringen? Alltså på riktigt, inte bara propagandan som befolkningen matades med på bästa sändningstid. Det var så lätt att glömma när man hade hundra kilometer is mellan sig och det som hände på andra sidan. Visst hade Callistos flotta vunnit en överraskande seger mot månflottan nära Pasiphae? I så fall begrep han inte riktigt varför det var så bråttom. Men som Hugh så ofta sa: Akihiro begrep sig varken på politik eller krig. Allt Akihiro förstod var att folk dog i krig. Han tyckte att det kunde räcka, men tydligen var det inte så.

Tankarna virvlade men han måste ha somnat i soffan och vaknade först inpå småtimmarna när Hugh kom inramlande i lägenheten. Han var småfnittrig och ville älska. Akihiro var för trött för att tjafsa om saken, bättre att få det överstökad, men samlaget var mekaniskt och berövat varje form av närhet. Hugh

slocknade halvminuten efter att han kom. Det var knappt att han fått av sig kläderna. Akihiro låg vaken en stund och tittade upp i taket. Sedan somnade han också.

* * *

Han vaknade nästa dag gruvligt stel i nacken. Det var straffet för att inte lägga sig ordentligt. Straffet för att bära runt på inre oro. Hugh var sitt vanliga muntra jag vid frukostbordet.

”Hur var det i går?” frågade Akihiro.

”Helt sjukt trevligt. Du borde följa med nästa gång.”

Han mötte Akihiros blick.

”Alltså jag menar det. Trevor är helt galen. I går ville han att vi skulle dra iväg på djuphavsfiske. Allihop. Mitt i natten.”

Akihiro stannade mitt i tuggan. Hugh garvade.

”Vi gjorde det inte, begriper du väl. Helt dum i huvudet är jag inte.”

Hugh nickade fundersamt.

”Men det skulle vara roligt att prova på nykter någon gång.”

Akihiro fortsatte att tugga.

”Vad tror du skulle hända om Ganymedes röstar för att dra sig ur den yttre handelszonen? Jag menar med kriget och så. Tror du att det skulle tvinga de andra till förhandlingsbordet”, sade han.

Hugh tittade upp.

”Hallå? Var har du varit den senaste tiden? De skulle inte klara sig en dag utan Ganymedes flotta. Eller vår export av fiskprodukter. Inte en dag. Kriget skulle vara slut i ett andetag. Det hajar du väl? Du lyssnar ju på Sarah Carlisle som om hon vore Messias.”

”Mm. Klart jag vet. Ville bara kolla vad du tänkte. Du jobbar ju på stadsförvaltningen och så. Hör saker menar jag.”

Hugh nickade.

”Apropå det är jag sen till jobbet. Är du hemma ikväll?”

”Nej”, sa Akihiro och svalde. ”Jag arbetar.”

* * *

Akihiro vältrade sig i ångest hela dagen fram till att skiftet skulle börja. Först sög han in all information han kunde finna om senatens omröstning. Det var verkligen sant att det om tre dagar skulle hållas en omröstning angående Ganymedes medverkan i kriget. Med två senatorers övervikt hade krigets förespråkare ett tunt men stabilt övertag. Inga bedömare förutspådde någon förändring innan omröstningen och frågan skulle knappast komma på tal igen om röstningen gick separatisterna emot. Läget var precis som Fisher beskrivit det. Det var nu det gällde. Detta var skiljelinjen som separatisterna arbetat mot under nästan en generation. Bara det var tillräckligt för att få magen att knyta sig igen.

Han tryckte frustrerat bort nyhetsflödet och gick fram till fönstret mot oceanen. En ny bläckfisk, eller kanske var det samma som i går, krälade på utsidan. De hundratals små sugkopporna vandrade över glasytan, långsamma, rytmiska, pulserande rörelser. Det krävdes tålmod och målmedvetenhet att nå någonvart i ett sådant tempo. Akihiro kände sig som dess raka motsats. En fisk fångad i en fors med bara en riktning. Målmedvetenheten fanns där, men styrförmågan var minimal. Hur dödade man ens någon med fugu?

Kockarna beredde måltiderna ute i köket. Takifugu Ganydalis skars endast av en mästerkock, med en annan mästerkock som bisittare. Och innan servering avsmakades den av kocken som beredde rätten.

Trots dess dödliga gift var det närmast obefintligt få som dog av den. Fast det kunde också bero på att det nästan aldrig var någon som beställde den. Akihiro grubblade men hittade ingen lösning.

Fugu. Fisher hade sagt det som en självklarhet, och på ytan var det också självklart. Han skulle se till att fisken som serverades till Sarah Carlisle var felaktigt tillskuren. Frågan var bara hur. Han fick inte ens komma i närheten av bänken där den tillagades och även om han tjatade till sig att få servera senatoren, så skulle alla de giftiga delarna i fisken redan avlägsnats. Levern såväl som inälvorna.

Akihiro andades ut, ett djupt frustrerat andetag. Även om han *ville* mörda Sarah Carlisle kunde han inte. I alla fall inte på det sätt Fisher önskade och han misstänkte att det behövde gå till just på det viset.

Utan att ha funnit någon lösning på problemet slängde han i sig en lunch och gav sig ut på vandring genom TK5-spirans rekreationsområde men inte ens bland de sceniska, närmast utopiska undervattensträdgårdarna eller konstsalongerna i glas fann han någon ro, och inte heller något svar på hur han kunde uppfylla Fishers önskemål. Modstulen sökte han sig mot hisschakt C för att påbörja resan till Nitoko Brave.

* * *

Han kom sent. Vänttrummet till A-hissarna hade varit packat och han hade tappat säkert tio minuter. Masaru sneglade ogillande på klockan. Akihiro närmade sig honom ändå.

”Jag hörde att Sarah Carlisle skulle besöka restaurangen i kväll. Stämmer det?”

Masaru nickade.

”Någon verkar prata bredvid mun”, sade han.

Akihiro slog bort kommentaren.

”Hon är min största idol. Snälla Masaru-san. Får jag servera henne?”

Masaru tittade mot den elektroniska liggaren. Bläddrade förstrött.

”Det är Atsuko som skulle ha henne. Hon kommer inte bli glad.”

”Snälla, snälla.”

Masaru nickade kontrollerat.

”Kör på det. Men du jobbar sent ikväll. Är det förstått?”

Akihiro nickade ivrigt. Vad som hände efter Sarahs sällskap brydde han sig inte ett skvatt om. Han skyndade bort till skåpen där de förvarade arbetskläderna och bytte om under tystnad. Kvällen tog sin början.

* * *

Restaurangen var full med gäster. Precis som vanligt. Om man inte hette Sarah Carlisle behövde man boka bord veckor i förväg. Akihiro hade tre bord för kvällen. Nitoko Brave var fyrstjärnig och fler middagssällskap än så tilldelades man inte men det räckte ändå för att hålla honom fullt sysselsatt och han gavs ingen möjlighet att oroa sig över hur han skulle bete sig när hon väl dök upp. Därför stannade han till nästan som i chock när hon väl gjorde det.

Sarah skred, snarare än gick, nedför den breda trappan som ledde till golvet framför panoramafönstret. Två män och en kvinna gjorde henne sällskap. Akihiro tyckte sig känna igen en av männen. Någon politiker eller högt uppsatt person inom näringslivet utan tvekan. Hjärtat bankade hårdare och han störtade fram och drog ut stolen för senatoren. Hon skänkte honom ett blekt leende. Smala läppar. Ögon som eldar. Precis som på tv. Han snubblade nästan fram ett *Välkomna*, följt av en presentation som *Akihiro, kvällens värd*.

Hon svarade på japanska. Det kom som en överraskning men egentligen borde han inte vara förvånad. Hon kunde så mycket annat så varför skulle hon inte kunna japanska? De andra gästerna delade emellertid inte hennes språkbegåvning och tackade på engelska, på samma sätt som man tackar dörren för att glida upp så att man inte kliver in i den. En självklarhet och sedan borta ur tanken. Inte Carlisle. Hennes blick höll fast honom. Som en Leviathon.

”Jag behöver ingen meny. Jag vet redan vad jag vill ha”, sade hon med en fjäderlätt beröring mot handryggen. Akihiro tyckte sig känna hur svetten pärlades.

”Ett glas Chateaux Venizian och er bästa fugu. Takifugu Ganydalis.”

* * *

Akihiro lämnade bordet med beställningen skakades i handen. Ett kort tag övervägde han att springa raka vägen till Masaru och säga att han var sjuk och behövde gå hem, men så svepte han med blicken genom rummet och den fastnade vid en man som satt ett par bord bort. Elliot Fisher. Och hans ansiktsuttryck gick inte att ta miste på. Ett svek nu var ett svek mot hela motståndsrörelsen. Ett svek mot själva tanken på ett självständigt Ganymedes och kampen för fred i solsystemet. Men åsynen av Fisher gjorde honom inte mindre nervös. Snarare mer. Han hade fortfarande ingen aning om hur han skulle gå tillväga. Det stod fullständigt still i huvudet.

Fisher hade ett bord helt för sig själv och serverades av Melani, restaurangens enda servitris utan japanskt påbrå. Akihiro tog tre skakiga steg i riktning mot Fisher men såg honom vinka avfärdande och minen dras ut till ett smalt streck. Där fanns ingen hjälp att få.

Akihiro kände yrseln skölja in, klaustrofobisk och klubbig, och han lättade på kravatten. Släppte in en strimma luft. Hovmästarens blick brände i ryggen där han stod mitt på golvet orörlig som en marmorstaty. Han började gå mot köket. Trots allt hade han en beställning som måste levereras.

Köksdörren gled upp och en osande mur slog emot honom. Dofter från den gamla Jordens alla hörn och från ett par av den nya världens också. Sparris från Venus och salter från det yttre bältet. Han ruskade på huvudet. Fick det att klarna. En tanke flöt förbi. Fisken skars till, bereddes, garnerades och serverades i tät följd, men det fanns ett glapp mellan att levern avlägsnats från blåsfisken och gästen tog sin första tugga. Var hamnade fiskrenset?

Akihiro hade aldrig tänkt på saken. Det giftiga avfallet slängdes genast så att det inte av misstag letade sig in i andra rätter, men soptunnan övervakades inte. Den stod övergiven nära bakdörren och avfallsrören. Inget som helst problem att plundra osedd. Kockarna var alltid uppslukade av matlagningen. Det var så det kunde gå till. Det var så det skulle gå till. Han svettades.

”En Takifugu Ganydalis”, ropade han och hörde det repeteras längre in i köket. Ordern var lagd.

Han stirrade som förhåxad på kockarna och kyparna som ilade fram över golvet. Kände hettan från femtio varma plattor. En av de nyare servitriserna, Kamiko trodde han att hon hette, sprang in i honom och undrade irriterat varför han stod och dagdrömde. Visste han inte att Sarah Carlisle besökte restaurangen? Han nickade. Jo, han visste. Sedan drog han sig undan.

Borta till höger tog mästerkocken Ryuu fram fisken. Det här skulle krossa hans karriär, men tanken flöt bara på ytan, i djupet virvlade bilden av Sarah. Den som han burit med sig hela livet. Hon skulle dö ikväll och det var han som var hennes baneman. Snart fanns det ingen återvändo.

Han tog emot beställningar från de andra borden och serverade som i trans. Fem minuter senare återvände han till köket. Han gjorde det lagom för att se Ryuu skyffla ned ett fjälligt fiskhuvud i soporna för att sedan återvända till matlagningsbänken där husets andre mästerkock Takashi väntade. Hans karriär skulle också gå i kras ikväll. Liksom Akihiros egen. Gick det verkligen inte att få någon luft här? Ventilationen var urusel. Han lossade försiktigt på översta skjortknappen.

Sophinken stank när han öppnade locket. Överst på en hög av fjäll, ben och inälvor glodde det fula fiskhuvudet. Akihiro krattade fram den silvriga levern med skälvande fingrar. Var skulle han gömma den? Att han inte tänkt på det innan. Hjärnan kopplade inte i sina vanliga banor ikväll. Allt gick som i sirap. Kunde han vara sjuk trots allt? I så fall var det kanske bäst att avblåsa? Förklara för Fisher hur ledsen han var över att göra honom besviken.

Ingen tycktes bekymra sig över att Akihiro dröjde vid soporna men han kunde ändå inte hänga där hela kvällen. Förr eller senare skulle någon undra. Utan bättre alternativ, pressade han ner fisklevern i västens framficka. Det putade och såg inte klokt ut, men byxfickorna var igensydda. Han klev bort från soporna och backade nästan in i en av de yngre kockarna som kom med en hink matavfall.

”Ursäkta”, mumlade Akihiro fram.

Borta hos Ryuu såg det ut som att tillagningen av rätten närmade sig slutskedet. Han såg Takashi smaka av och ge en förtjust tummen upp. En smak värd att dö för. Det var så det stod i menyn. Akihiro ville kräkas. Köksdörren gled upp och Masaru klev in, irritationen målad över hela ansiktet.

”Akihiro”, var allt han sade. Mer behövdes inte.

Akihiro tog emot tallriken och tvingade fram ett leende. Hans idol. Han skulle servera sin idol, det var så han hade lagt fram det. Då var man lycklig. Och log. Han gick mot dörren och Masaru vände på klacken, uppmärksamheten vänd åt annat håll. Det var nu det skulle ske. Han tryckte ned två fingrar i västfickan och grävde fram levern. Lukten var kväljande men han stålsatte sig och smög in den på tallriken mellan två filéer. Djupt ned i såsen. Dörren gled upp. Måltiden såg perfekt ut. Inte ett spår av dödligt gift. Han sträckte på benen och stegade mot senators bord.

”Ett stycke Takifugu Ganydalis”, sade han alltjämt leende.

”Oh! Fantastiskt. Kocken har överträffat sig själv”, sade senatorn lyckligt.

De andra betraktade maträtten, nyfiket förtjusta.

”Akihiro, visst var det så du hette?”

Hon uttalade namnet så att betydelsen sprang till liv. En ljusets prins. Han nickade stumt och kände sig som sin antites.

”Ni *har* väl tillagat den enligt konstens alla regler?”

Det var ett skämt, helt tydligt, men frågan brände. En oavsiktlig syl i ett redan öppet sår.

”Självfallet”, sade han och hon vände sig bort från honom.

Han skulle lämna henne nu. Dra sig undan och låta sällskapet äta i ro, men det gick inte. Han stod som fastfusen bakom hennes rygg. Andningen kom i snabbare tag. Det var inte för detta han hade gått med i motståndsrörelsen. Det var lojalisterna som skulle angripas, inte de egna leden. Om detta var fredens pris var han inte villig att betala det. Akihiro böjde sig framåt och viskade i senators öra.

”Senator Carlisle. Fisken är förgiftad.”

Hon vände förvånat på huvudet. Ett aningen framtvinget leende prydde läpparna. En ovanlig syn i hennes ansikte.

”Det säger du”, sade hon.

Japanskan var felfri men lika lågmäld som en viskning. Han andades knappt. Det var som om tiden stod still. Hon fortsatte.

”Det borde den också vara. Det är jag som gett ordern.”

Han förstod inte. Hon blinkade och log, aningen mer otvunget nu.

”Det här är chansen vi får. Antingen dör jag i kväll eller också dör miljoner.”

Sarah satte gaffeln i fisken och vände sig om mot sin närmste bordsgranne. Till synes helt ointresserad av kyparen efter deras lilla artighetskonversation.

Akihiro tog ett steg tillbaka. Lät blicken glida. Tomheten inom honom tävlade med stjärnorna i ensamhet. Han hade haft fel. Hela tiden fel. Senatorn hade själv regisserat sin död. Inte Fisher. Det var det ultimata offret.

Han stod som förstenad med blicken fäst i fjärran. Bortom det stora panoramaglasat, vid gränsen för det skönjbara, skiftade vattnet färg, som vid en långsam rörelse. I så fall var det någonting massivt för skiftningen sträckte sig över hela fönstret. Lika stort som ett berg. En Leviathon.

Akihiro tittade sig drömskt omkring i salen men ingen annan verkade ta någon notis. Kanske var han den enda som såg. Kanske var det bara ett hjärnspöke. Sarah stoppade gaffeln i munnen, tuggade och svalde. Bara i periferin uppfattade Akihiro vad som hände i salongen. Masaru som grimaserade borta vid entrén. Gaffeln som föll till golvet. Skrämda inandningar. Skrik.

Visst var det en rörelse? En konturlös skugga över ett bottenlöst mörker. Eller var det bara så världen såg ut när allting föll.

Bok-, spel- och filmrecensioner

Vanligtvis recenserar vi skönlitterära verk, men i det här numret har vi förutom detta även kommit oss för att ta med ett antal fackböcker på temat dystopier. Hur kan det fungera undrar kanske de flesta – det är väl en skönlitterär genre? Dessa böcker, recenserade av Sandra Petojevic, är visserligen inte skönlitteratur utan handlar om potentiellt digra konsekvenser av klimatpåverkan och någonstans behöver trots allt inspirationen till fiktiva dystopier komma från.

Den obeboeliga planeten – Livet efter uppvärmningen

av David Wallace-Wells

Om boken *Sex grader – Vår framtid på en varmare jord* av Mark Lynas (Ordfront 2007) var en rejäl örfil är den här boken en ordentlig smocka. Jag talar om *Den obeboeliga planeten – Livet efter uppvärmningen* av David Wallace-Wells (Albert Bonniers förlag, 2019), en riktigt omskakande framtidsskildring. Redan i början nämner han att även om vi lyckas fullfölja Parisavtalets alla åtaganden hamnar vi ändå på 3,2 graders uppvärmning år 2100, men enligt FN hamnar vi då snarare på 4,5 graders höjning eftersom de styrandes vilja att förändra sin klimatpolitik går så trögt. Och sedan tar ju klimatförändringarna inte slut år 2100, de kan skena iväg med risk för att hela planeten kan bli obeboelig. För rättvisans skull nämner jag att Mark Lynas kommit ut med en ny variant av *Sex grader*, ännu inte översatt, med titeln *Our Final Warning – Six Degrees of Climate Emergency* (4th Estate, London 2020), där han skriver att han varit alldeles för mild i den gamla versionen och helt underskattat de faror vi står inför. *Den obeboeliga planeten* spelar i samma division som *Our Final Warning*, det här är den mest dystopiska läsning jag någonsin haft. Den handlar inte om, utan när och hur olika oundvikliga katastrofer kommer att ske. Det är värre, ja mycket värre än ni tror.

Och katastroferna blir inte heller avgränsade till vissa områden som många tycks tro. I kaskader kommer de att förgöra stora delar av de landskap vi tagit för givna i sekler. Boken handlar framför allt om oss människor som hamnar i kläm, och om att ansvaret ligger hos oss i nutiden om det över huvud taget ska gå att leva på jorden i framtiden.

Med andan i halsen och svetten rinnande plöjer jag igenom *Den obeboeliga planeten*, jag kan bara inte sluta läsa. Den är kusligare än Rachel Carsons *Tyst vår* och otäckare än Al Gores *En obekväm sanning*, men minst lika tankeväckande. Jag får lära mig om våttemperatur och att den innebär livsfara vid höga temperaturer eftersom det inte hjälper att svettas när luftfuktigheten är för hög. Jag får veta att inte bara torkan hotar våra grödor, utan även själva koldioxiden, eftersom den i fotosyntesen tillför en massa kolhydrater och späder ut de andra näringsämnena så att grödorna till slut blir som skräpmat. Jag får veta mer om flodvågor, skogsbränder och sötvattenbrist. Om störtfloder och regnbomber med så

kraftiga skyfall att regnmätarna går sönder. Att sommaren 2018 med sina extremväder kommer att verka helt normal år 2040. Om Delhis storstadsluft som är lika nyttig att andas som att röka två paket cigg om dagen. Om mikroplasterna i världshaven. Om faran med geoengineering. Om nya sjukdomar som får Coronan att framstå som en banal förkylning.

Vi får acceptera att det blir horder av klimatflyktingar, betydligt fler än de som flydde Syrien 2015. Vi kommer att bli tvungna att offra en del av vårt nutida BNP för att framtiden inte ska bli än mer kostsam. Det är i mina ögon som att satsa en miljon på att bygga en mur runt sitt hus så att inte havet dränker huset som kostat tio miljoner och som kan kosta tjugo miljoner att bygga upp igen, ifall ingen mur byggts. Det blir både energikris och ekonomisk kris, men det är vårt ansvar att de ska bli så låga som möjligt. Annars väntar konflikter och krig runt hörnet. Men Wallace-Wells påpekar ofta att boken handlar om en bister framtid, inte om jordens undergång.

I kapitlet *Historieberättande* nämns klimatprofetior i allt från ”vintern kommer” i *Game of Thrones* till filmen *Interstellar* och boken *Tidsmaskinen*, men även andra mindre kända berättelser och varför de har fånglat oss och vad vi kommer att ha lust om att läsa om i framtiden. Kapitalismen är hotet mot klimatets existens, vilket är en öm tå för många, särskilt för den rika delen av jordens befolkning. Ta bara exemplet bitcoin, varje år tillför den atmosfären lika mycket koldioxid som en miljon flygresor över Atlanten. Andra ömma tår är genmodifiering och kärnkraft, och jag tycker det är modigt och bra att Wallace-Wells rör om i detta getingbo. Enligt honom kan genmodifiering och kärnkraft nämligen vara framtida dellösningar för att förhindra kriser för jordbruket respektive alla de städer som måste använda AC för att folk inte ska dö under värmeböljor.

Wallace-Wells har mycket grundligt gått till väga med *Den obeboeliga planeten*, notapparater med källor utgör mer än en fjärdedel av boken och man kan noggrant följa varje påstående. Han ger massor av exempel på katastrofer som nyligen inträffat, alltifrån Camp Fire i Kalifornien till orkanen Florence, men den uppmärksamme läsaren av min recension kommer snart att upptäcka att de redan blir slagna på fingrarna av det som inträffat den senaste tiden – vilket är precis det Wallace-Wells varnat för. Boken avslutas med en snygg betraktelse över Fermis paradox, den om att vi inte stött på utomjordiskt intelligent liv trots att universum är så stort. Här och där haltar översättningen lite grann, det skrivs t.ex. anthrax istället för mjältbrand, men trots det kan jag inte låta bli att ändå ge den här boken fem heta febertermometrar av fem.

- Sandra Petojevic

Klimatkrisens Sverige – Så förändras vårt land från norr till söder

av Erika Bjerström

För oss som funderat över den nära framtiden på hemmaplan finns en otäckt bra bok, nämligen *Klimatkrisens Sverige – Så förändras vårt land från norr till söder* av Erika Bjerström (Norstedts 2020). Den visar inte bara orsak och verkan, utan försöker även finna lösningar på problemen. I Sverige går uppvärmningen dubbelt så fort som i resten av världen, vilket bl.a. innebär att fjällen växer igen, och visste ni att klimatzonerna i Sverige rör sig norrut med en hastighet av elva meter per dygn? Förutom att Sverige blir varmare blir det även blötare, och jag kan för närvarande inte låta bli att tänka på de ohyggliga skyfall och översvämningar som drabbat Gävleborgstrakten den 18 augusti 2021. För att inte tala om den svenska sommaren 2018 som med sin hetta, sina skogsbränder och sin vattenbrist tyvärr inte känns alltför avlägsen. Även problemet med invasiva arter nämns liksom nya sjukdomar som kan ge ohyggliga konsekvenser i de myggrika delarna av Sverige.

Med spänning plöjer jag igenom boken som om den vore en spännande thriller, och jag märker att jag har svårt att lägga ifrån mig den. Det fagra Bohuslän visar sig innehålla ostronpest som är små snäckor som bygger stora staplar, och vattnet vimlar av spigg eftersom de stora fiskarna helt försvunnit. Som synes får man många inblickar i den sköra ekologin såsom när det visar sig att spiggen äter upp de kräftdjur som brukat hålla rent på ålgräset. När ålgräset blir övervuxet ruttnar det och dör, och med det försvinner såväl fiskarnas barnkammare och skafferier. Havsstrandängarna står inför ett tvåfrontskrig med både igenväxning och havsnivåhöjning. Som om inte det vore nog är det ökad risk för lerskred i Bohusläns dalgångar, särskilt vid nämnda skyfall, då de i likhet med Munkedal består av kvicklera.

Mitt i boken får jag ett nytt ord till livs: Klimatsorg. Enligt Bjerström är det djupt mänskligt att känna till att riskerna ökar men samtidigt vara så oförmögen att anpassa sig. Trots det har forskare redan formulerat en förslagslista på åtgärder mot översvämningar, värmeböljor och stormar, som även privatpersoner kan behöva ta sig an, och jag inser vidden av den stora omställning vi står inför. Invånarna i Gävle håller just nu i slutet av augusti 2021 på att försöka tömma sina vattenfyllda källare eller ta sig till jobbet i gummibåt, efter att staden drabbats av ännu mer nederbörd, och flera invånare som intervjuats i tv-nyheterna den 30 augusti har nämnt hur kommunen varit helt oförberedd inför denna katastrof. Denna bok är en väckarklocka som bör läsas av personer som arbetar i kommuner och landsting runt om i Sverige, inte bara av oss dystopifantaster.

Bjerström hör en koltrast sjunga i den varma, regnfuktiga Stockholmsnatten. En ljuvlig upplevelse ifall det inte vore för det befängda datumet, natten till juldagen 2019. Och förutom fåglar har även fjärilar, bin och humlor hamnat helt ur fas, och de båda sistnämnda är vitala för vår livsmedelsproduktion. Sverige som land är i dag självförsörjande bara till 45 procent, jag får veta att vi alltså har lägst

självförsörjningsgrad i Europa vilket gör att klimatkrisen utmanar Sveriges säkerhet i grunden. Vi fick känna på vår sårbarhet redan vid coronaepidemins utbrott i fjol, och Bjerström nämner orsakerna till detta. Det är kuslig läsning att veta att det man tar för givet plötsligt kan försvinna, och så står man där inför gapande tomma hyllor i affären.

I sista kapitlet pekar Bjerström på att Sverige trots allt visar vägen ur klimatkrisen. Både SSAB och Cementa vill nå målet med fossilfri produktion, i det sistnämnda fallet redan år 2030. Och svensk miljöpolitik har varit framgångsrik, Bjerström nämner att den svenska massindustrin slutade använda klor på 1990-talet, och målet är att Sverige ska vara helt klimatneutralt år 2045. Vi får en intervju där Bjerström samtalar med Svante Axelsson, en av Sveriges mest optimistiska klimatexperter, och boken slutar med en gnutta hopp. Men det stora orosmolnet enligt Axelsson är tröskeleffekterna, när olika klimateffekter börjar skena i en dominoeffekt så att vi människor tappar kontrollen. Då är det kört. Enligt Bjerström är coronakrisen en bergstopp som vi behöver övervinna, men bakom den finns en hel bergskedja av nya utmaningar. Jag tänker på, när man har lyckats med att baxa bort en stor sten från åkern men att där ännu ligger en rad med gigantiska klippblock kvar, att är vi många tillsammans kan vi flytta bort även dem. Det är en tankeväckande läsning som får mig att inse att ingenting kan bli som förr, och att Sveriges – och hela världens – öde beror på vilka beslut vi fattar. Källhänvisningen i slutet gör mig sugen på att läsa mer, och det är kul att få en lista på alla de forskare, docenter och professorer som intervjuats. Den här boken får fem kristallklara skogssjöar av fem.

- Sandra Petojevic

Om tiden och vattnet

av Andri Snær Magnason

Det är med ett stort vemod jag lägger ifrån mig boken *Om tiden och vattnet* av Andri Snær Magnason (Norstedts 2021), som om jag kommit hem efter ett långt äventyr på Island. Det är en berättelse om vår framtid och samtidigt en resa in i jöklarnas och sagornas land, en spännande skildring av klimatförändringar ur ett självbiografiskt och mytologiskt perspektiv.

Andri Snær funderar över vilka ord som bäst kan fånga begreppet klimatförändring utan att de förvandlas till brus, eller snarare till ett svart hål vars omfattning slukar all betydelse. Andri Snær söker orden i gamla källor såsom i den 700-åriga *Konungsbók* med Eddadikterna, en av de två viktigaste källorna till den nordiska mytologin, och som inspirerat bland annat J.R.R. Tolkien. Andri Snær lyssnar på en inspelning gjord 1969 av en 81-årig isländsk kvinna som drog en ramsa hon lärt sig av sin farmor, född 1830, som i sin tur lärt sig den av sin mormor som föddes 1740 – en resa mer än 250 år bakåt i tiden. Sedan diskuterar Andri Snær med sin tioåriga dotter om när hon blir 94 år och berättar något för sina barnbarnsbarn – vilket, ifall de lever lika länge, innebär en resa framåt i tiden till år 2186! Bara detta ger ett hisnande perspektiv som spänner över mer än fyra sekler.

Andri Snærs jakt på ord går vidare, men han inser att de ord som så sent som 1945 ansågs vara höjden av förfinad kärleksförklaring av östra Island och ödemarkerna norr om Vatnajökull, i dag känns som ett förfärligt svammel i obunden prosa. Han inser att det är andra världskriget med sina atombomber och industrialismen med efterföljande konsumtionshysteri som fått världen att förlora sin oskuldskraft och därmed orden sin harmoniska skönhet; språket har blivit ekonomiserat. Han märker hur konsumtionssamhället gett en tankevärld som går stick i stäv med tidigare generationers respekt för saker och tings värde, där man reparerat och använt allt. För mig är det här en rejäl ögonöppnare. I det moderna nyspråket ses naturen som en dåligt utnyttjad resurs. Vilka ord förmår definiera vår värld utan att det förvandlas till brus eller pekoral? Hur ska man göra om man likt Cassandra i den grekiska mytologin kan förutsäga framtiden men inte blir lyssnad på? Politikerna skyller på att många blir utan jobb, men i Manhattanprojektet arbetade tiotusen män idogt i öknen, över nätter och helger, tills de hade skapat atombomben. Varför görs inte samma sak för att rädda vår planet?

Island i dag är ingalunda jungfrulig mark, riket har gått från en tid när folk dog av hunger till att bara sjuttio år senare ha flest bilar, flygplan, tv-apparater och trålare liksom världens största aluminiumproduktion per person. Andri Snær undrar varför känslorna för glaciärernas avsmältning inte injarar större fasa än när en naturskön dal dränks av dammbygge, och han jämför med en hirdskald som på 900-talet skulle fått stora problem ifall han åt en kristen kung skulle skriva en dikt där jorden är Ódins brud och himlen dvärgarnas hjälm. Med stort intresse läser jag om den kulturkrock som upptod när

Jörundur år 1809 ville avskaffa den danska kungamakten och ge islänningarna frihet i en värld där alla var indoktrinerade av sin tidsanda och bara levde för dagen.

Andri Snær finner rötterna till den mytologiska kon Audhumla i Himalaya och får ett par givande konversationer med Dalai Lama. Jag får även bekanta mig med Andri Snærs morbror John som forskat om krokodiler, med hans morfar Björn som varit läkare och opererat atombombens fader Oppenheimer och om morfars syster Arndís, född 1910, som passat J.R.R. Tolkiens söner i Oxford och berättat isländska sagor för dem. Och japp, det finns många fina svartvita foton i boken varav några privata tagna år 1930 på J.R.R. Tolkien och hans familj och hus på 20 Northmoor Road i Oxford, mumma för alla Tolkienfans.

Helt fascinerat läser jag om levande jöklar, och om Watt som med sin ångmaskin tände den svarta solen som i dag brinner med oförminskad styrka. Referenser till olika sf-böcker och filmer såsom *Star Wars*, *Solaris* och *1984* är många och ger en extra krydda. Missa inte kapitlet *Apocalypse Now* (sic!) ett P.S. till coronapandemin alldeles i slutet av boken, precis efter notförteckningen och tackordet. Allt är medryckande skrivet och samtidigt oerhört insiktsfullt och manar till stor eftertanke, en bok som rekommenderas mycket varmt. Den får fem kristallklara källor av fem!

- Sandra Petojevic

Åtta steg mot avgrunden – Vårt framtida liv på planeten

av Jonathan Jeppson

Åtta steg mot avgrunden – Vårt framtida liv på planeten av Jonathan Jeppson (Ordfront 2020) är en skrämmande faktaspäckad bok om vår nära framtid fram till detta sekels slut och en liten bit efteråt. Boken börjar med författarens syster som undrar vart alla tornseglare tagit vägen, och dessa självbiografiska korta intervaller mellan kapitlen ger boken en personlig prägel, liksom även att vi får veta att han arbetat som journalist på *Aftonbladet* och länge velat skriva om klimatet men ofta mötts av motstånd från ledningen. Den självbiografiska delen finner jag minst lika medryckande som alla de intressanta fakta om människans påverkan på klimatet och de konsekvenser som uppstår. För att vi ska kunna klara 1,5-gradersmålet måste världens koldioxidutsläpp halveras till 2030 och vara nere på noll år 2050. Men chansen att klara detta är en ynka procent och boken handlar om hur illa det kan bli, hur nära i tiden det ligger och om det finns något vi kan göra. Riktigt rafflande läsning alltså.

I andra delen ställer Jeppson problemet på sin spets, att klimatförändringen är en smygande och mycket lömsk process, samtidigt som den kan ge oanade bieffekter som kraftig nedkylning av Skandinavien ifall Golfströmmen når ett tröskelvärde och avstannar. En joker i leken är den mänskliga faktorn, såsom Bolsonaro i Brasilien. Än i dag skövlas Amazonas på grund av hans regim, två fotbollsplaner i minuten. Andra politiker fattar kortsiktiga beslut för att inte förlora sina väljare, men varje år i decennier framåt är varje nation tvungen att ta på sig en nedgång i ekonomin motsvarande en "coronakris" för att kunna hålla nere utsläppen på en acceptabel nivå. Och det är det största problemet, för vem vill skära ner på välfärden? Intressanta frågor som får mig att grunna över vad jag själv kan göra, vad jag själv kan vara skyldig till, vad jag själv kan avstå ifrån.

Så kommer den tredje delen, den om framtiden. Vi får rapporter från platser runt om i världen om katastrofer som hänt och som kan hända, allt från mjältbrand och skogsbränder till finanskriser och dödliga temperaturer. Årtionde för årtionde gör Jeppson allt ruskigare prognoser tills man till slut läser om 2090-talet, en värld där jetströmmen trasas sönder och molnen fräts bort. Om monstervågor, liksom tsunamin på annandagen 2004, som med havsnivåns höjning kommer att uppenbara sig på fler och oväntade ställen. Om den syrebrist som kan uppstå på grund av kraftigt minskade halter av fytoplankton i haven. Man får insikter om sådant som känns självklart men som i praktiken kan visa sig vara helt galet. Vad händer med solpaneler om det kommer en orkan eller en tornado? Vad händer när fler och fler skaffar AC för att mota bort sommarhettan? Vad händer när vindkraftverk slits ut och färskvattnet tar slut? Vi får många otäcka svar på frågor vi ofta inte ens tänkt på att ställa, och jag sträckläste den här delen i ett svep, den här rysaren var helt omöjlig att släppa.

I fjärde kapitlet försöker Jeppson finna kurvor som pekar åt rätt håll och han verkar vid första anblicken hitta dem i Hans Roslings bok *Factfulness*. Tyvärr visar de sig vid närmare påseende vara byggda på konsumtion: produktion av allt fler nya filmer, ny musik – och nya gitarrer. Det låter trevligt, men streamad film och musik slukar enorma mängder energi, och gitarrerna produceras ofta med virke från illegal avverkning. Jeppson försöker hitta svar i filosofin, men inser att vi ny befinner oss på okända vatten med föråldrade sjökort, eftersom klimatförändringarna i grunden förändrar vår syn på frihet, framsteg och evig tillväxt. Vår tilltro till teknik är stor, såsom den fiffiga CCS-tekniken som lagrar koldioxid, men de anläggningar som finns i dag är tyvärr försvinnande få. Vårt energibehov är omätligt, eftersom varje förbättring bara skapar mer efterfrågan. Men vårt hopp tar aldrig slut, människan har ju i alla tider löst sina problem, såsom hotet mot ozonskiktet under 1980-talet. Men klimathotet kräver mycket större samarbete än så, det är som att jämföra en stilla vindfläkt med en våldsamt storm.

Den sista delen handlar om tiden efter år 2100 och om hur länge vi faktiskt har vetat om klimathotet men inte lyssnat. Och Jeppson framhåller att världen i dystopin *The road, Vägen*, av Cormac McCarthy desvärre kan vara mycket sannolik om hundra år, om vi inte lyfter oss ur det kortsiktiga tänkandet för att istället osjälviskt samarbeta med varandra. För framtiden kan tyvärr innebära en resa tillbaka till det förflutna när klimatet var betydligt mer instabilt än under Holocen. Klimatkrisen ställer frågor om vad det innebär att vara människa, och Jeppson avslutar med att vi måste ha mod, inte hopp.

I slutet finns en rejäl källhänvisning till många länkar på nätet där man kan läsa vidare så Jeppson har varit ytterst noggrann och hämtat sin information från så färsk källor som möjligt för att få så adekvat information som möjligt. Detta är en faktsäckad bok, men den är så flyhänt skriven att jag slukade den i ett nafs. Den är en riktig tankeställare och jag ger den fem fina jordglober av fem.

- Sandra Petojevic

Kortfilmspaketet 2121

tävling av Svenska Filminstitutet och Sveriges Television

Göran H. I. Johansson är utbildad astronom. Han är dessutom van vid att stå bredvid kameran trots att han måste betala allt själv. Göran har vant sig vid att ju elakare hans humor är, desto mer utskrattad blir han av publiken. Många av er har nog sett honom på någon TV-kanal.

År 2019 var det tävling om bästa kortfilm. Enligt tävlingsreglerna skulle filmerna vara färdiga år 2021 och visa hur världen ser ut 100 år senare. 59 ansökningar inkom varav sex beviljades. Filmskaparna fick vardera 1,4 miljoner kronor för att skapa varsin kortfilm. Hälften av pengarna kom från SVT, den andra halvan från Svenska Filminstitutet. Samtliga filmer finns på SVT-play, tillsammans med presentationstext. Ytterligare information om tävlingen och filmerna finns på Filminstitutets hemsida.

[Kortfilmerna på SVT Play](#)

Då det gällde att ge en bild av hur världen ser ut år 2121, så utgår jag från det i mina recensioner.

Skönheten

Regi : Beata Gårdeler

Längd : 9:03

Plastikkirurgi har blivit norm, men huvudpersonen tvekar.

Premissen är tveksam. Plastikkirurgi är riskabelt, dyrt och gör många missnöjda. Blir plastikkirurgi normen så får många människor samma utseende, vilket rimligen ger förvecklingar. Det blir gradvis mer accepterat att vara annorlunda.

Det hade känts mer futuristiskt om premissen varit att huvudpersonen tvekade angående att följa chefens uppmaning att skaffa dubbel uppsättning händer och armar, för att bli produktivare på jobbet.

Samtidigt lyckas filmskaparna bra med att få allt att se ut som om handlingen utspelar sig år 2121. Mycket ser definitivt inte ut som idag. Sättet att bedöva patienter känns avancerat. Det enda som känns fel är att roboten tycks vara obekant med tithålsoperationer, men det kan jag förlåta.

Rollfigurerna filosoferar medan livet passerar revy. Viljan att ta initiativ tycks saknas. Det känns som om man glömde spela in inledningen till berättelsen, så filmen når knappast upp till verkshöjd.

Filmen illustrerar att numera är det politiskt inkorrekt att visa naken hud. Det hade varit lätt att undvika. På film är det ju populärt att den som befinner sig på sjukhus är täckt av ett sterilt skynde som når upp till axlarna.

De mänskliga relationerna tycks vara begränsade till att huvudpersonen är utsatt för ett destruktivt gruppträck.

Folly

Regi : Hugo Lilja

Längd : 9:11

Svenska politiker har lämnat ifrån sig makten till artificiell intelligens. Varpå det blivit snabb tillväxt. Handlingen utspelar sig i en TV-studio där nyhetsankaret avslöjar hur detta hänger ihop.

Att en svensk film är på engelska ger en egendomlig känsla. Titeln är samtidigt namnet på huvudpersonen. Det känns egendomligt med en huvudperson vars namn betyder dårskap.

Filmen börjar med ett högteknologiskt WC. Huvudpersonen har i sitt ena öga en kontaktlins som är så högteknologisk att hon ser det som skapats som virtual reality. Så de första två minuterna känns som år 2121.

TV-studion ser ut som idag. Sverige existerar fortfarande som en oberoende nation. Kina och USA framhävs som de båda ekonomiska stormakterna. Prospektering efter kobolt sker i Kongo. Att dagens situation fortfarande kommer att gälla om hundra år verkar orimligt.

Så känslan blir snarast att filmen utspelar sig om ett årtionde, inte om ett århundrade. Detta eftersom filmskaparna ej tycks förstå att världen gradvis ändras. Teknisk utveckling ger social förändring.

För en berättelse som utspelar sig om hundra år skulle det kännas rimligare om Afrikanska Unionen blivit världens största ekonomiska enhet, varpå Indien blivit tvåa. USA ingår i ett utvidgat EU, medan Kina kommer på fjärde plats. Det skulle även kännas rimligt om metallutvinning från mangannoduler på havsbotten kommit igång. Respektive att metallutvinning i asteroidbältet kommit igång.

Även i övrigt tycks filmskaparna ha problem med tidsperspektivet. Så som jag förstår situationen så händer inte mycket inom användandet av artificiell intelligens, förrän år 2116. Varpå Sverige får fem år då BNP årligen fördubblas. Men artificiell intelligens diskuteras flitigt i vår tid. Följaktligen känns det rimligast att vi snart börjar använda artificiell intelligens i stor skala. Eller så är artificiell intelligens föga användbart. Därtill bör extremt snabb tillväxt ge "flaskhalsar".

Nyhetsankaret avslöjar politikernas hemlighet. Inte trovärdigt. Hemligheten är nämligen så stor att den rimligen hade varit omöjlig att dölja. Då vi lever i ett informationssamhälle så hade det varit rimligare om nyhetsankaret bevisat att politikernas hemlighet var omöjlig att dölja, innan politikerna gjort något.

Filmen handlar om att artificiell intelligens är farlig. Men man är inkonsekvent. Artificiell intelligens har blivit så avancerad att Sverige klarar sig utan arbetskraft. Då hade det varit stilenligt om nyhetsankaret varit konstgjort. Men hon är en människa.

Filmen är lokaliserad utomlands. Därigenom har man missat en chans att förbättra berättelsen. Hade hon varit svensk och gjort sitt avslöjande i ett svenskt TV-program så hade hon riskerat repressalier från dem som förlorar på avslöjandet.

Den ena premisen är att politiker frivilligt lämnar ifrån sig makt. Det ger inget trovärdigt intryck. Den andra premisen är att artificiell intelligens kan ge ett samhälle där folk slipper arbeta. Nja, fabriker har i årtionden ersatt arbetare med maskiner, men likväl fortsätter efterfrågan på arbetskraft för andra arbetsuppgifter, så det känns föga trovärdigt att på bara fem år befria alla från arbete.

Filmen lider av att rollfigurerna saknar mänskliga relationer med varandra. Det verkar som om folk bara vill visa "jag är bäst".

Finito

Regi : Patrik Eklund

Längd : 21:44

En uppfinnare har löst klimatproblemet, varpå ett ännu större problem dyker upp.

Filmen inkluderar ”frälsaren” Lestander i Laisvall. Det är rimligen en blinkning till den norrländske predikanten Lars Levi Laestadius.

Idén med en 142 år gammal ingenjör som löst koldioxidproblemet är kul. Och att höra norrländska i ett norrländskt landskap är kul. Specialeffekterna är okej.

Så vitt jag kan se skulle uppfinningen ej fungera. Kunde problemet lösas så lätt så hade vi sluppit dagens situation. Så filmskaparna borde ha tänkt till bättre.

Humorn lyckas i stor utsträckning. Men ibland glömmar man tumregeln att lyckad humor skapas genom att någon känner sig tvingad att bete sig rationellt i en befängd situation. Tvärtom finns flera scener där folk betar sig orealistiskt.

Filmen lyckas skapa känslan att handlingen är förlagd till år 2121. Att kommunpolitikerna i filmens början närvarar genom sina hologram känns stilenligt. Men det känns inte rimligt att Ryssland fortfarande är ett land som andra lätt misstänker. Sedan mitten av 1900-talet har ju världen blivit allt fredligare, med allt mer internationellt samarbete. Inte heller känns det rimligt att det om hundra år finns 50,000 kärnvapenstridsspetsar. Respektive att Sverige fortfarande är självständigt.

Att i Laisvalls gruva lagra århundraden av koldioxidutsläpp är orimligt. Fram till år 2121 lär det ju bli i runda slängar tusen kubikkilometer. Men det misstaget förlåter jag gärna.

Däremot förlåter jag inte en värre tabbe. Filmen kretsar kring väntan på ett stort meteoritnedslag. På Filminstitutets hemsida står angivet att inspiration har hämtats från *Armageddon*. I stället för att ta lärdom av kritiken mot den filmen så har filmskaparna gjort tvärtom. Så filmen innehåller astronomiska yttranden som är ren gallimatias.

Ett bättre alternativ hade varit att byta till följande problem. Olyckshändelse i rymden leder till att rymdstation kommer att störta, varpå det kommer att bli katastrof på nedslagsplatsen eftersom kärnreaktorn ej kan stängas av.

Titeln och presentationstexten är olycksbådande. Men man bryr sig inte eftersom filmskaparna ej tycks bry sig om allvaret i situationen.

Filmen lider av att rollfigurerna saknar mänskliga relationer med varandra.

Filmen har ett manus som verkligen känns som om det är skrivet för film. Hade filmskaparna tagit sin idé på allvar så hade nog filmen blivit bra.

Reckless

Regi : Pella Kågerman

Längd : 9:52

Hela jorden är täckt av vatten, och vattentrycket stiger hela tiden för dem som bor i det framtida Stockholm som finns under havets yta.

Premissen är orimlig. Publiken kan förväntas veta att havsytan stiger mindre än 100 meter om alla glaciärer smälter. Och på ett enda århundrade bör havsytan stiga max enstaka meter.

Då redan *Waterworld* kritiserades för att missa hur lite havsytan kan stiga så är det märkligt att skaparna av *Reckless* upprepar misstaget. Snarast verkar det som om filmskaparna inspirerats av de båda långfilmerna *Waterworld* och *Titanic*.

Det skulle bli dyrt att ha en stad på havsbotten. En flytande stad skulle rimligen bli billigare, om havet översvämmat allt. Jag förstår ej hur staden kan försörjas med mat, bränsle och råvaror.

Jag blev fundersam över den inledande sekvensen med översvämmade hus på havsbotten. Spontant kände jag det som att målarfärg och annat i husen borde förorena havsvattnet.

Handlingen kretsar kring huvudpersonen som vill återknyta kontakten med sin tidigare fästman. Men vi får inte veta varför, så i praktiken saknar filmen inledning. Därtill är det så lite handling att filmen når knappast upp till verkshöjd.

Huvudpersonen besöker en butik där bland annat D-vitaminer säljs. Jag förmodar avsikten är att få publiken att tänka att man lätt drabbas av brist på D-vitamin när man lever utom räckhåll för solskenet. Att huvudpersonen betalar med kontanter till mänsklig expedit ger egendomligt intryck eftersom övergången till kontantfria och obemannade kassor är i full gång. Det hade känts mer futuristiskt om hon stoppade på sig varorna, gick utan att passera kassan, och vid utgången fick kvitto på sin mobiltelefon. I stället ser butiken ut som idag.

Filmen kunde lika gärna ha utspelat sig för något årtionde sedan, i ett parallellt universum, eftersom inget ser futuristiskt ut. Det enklaste hade nog varit om detaljerna i manuset ändrats, så att handlingen utspelade sig här och nu, på ett kryssningsfartyg.

Filmen lyckas väl med att förmedla en känsla, men tyvärr är den känslan att man ska undvika att bli förälskad.

En tumregel för film är att det är bättre att förebåda än att överraska, men här förebådas för mycket. Titeln, presentationstexten och händelser i filmen signalerar tydligt hur illa det kommer att sluta. Men man bryr sig ej eftersom huvudpersonen inte gör något som får publiken att bry sig om henne.

Jordbundna

Regi : Baker Karim

Längd : 9:59

Förstörd miljö tvingar mänskligheten att lämna planeten. Huvudpersonen är villig att göra vad som helst för att få tillhöra de få som lyckas avresa med den interplanetära arken.

Premissen ger överkligt intryck. Det borde rimligen vara billigare att städa upp miljön än att bygga en interplanetär ark. Alternativt kunde man frysa ner folk när miljöförstörelsen leder till katastrof, för upptining när vår planet hunnit tillfriskna.

Dessutom verkar det orimligt att det redan om hundra år finns någon annan planet som den interplanetära arken kan ha som resmål. Att terraforma någon planet i vårt solsystem lär ju bli tidsödande. Alternativt, om naturscenerna är från Jorden så har filmskaparna tänkt fel eftersom det gör den interplanetära arken överflödig.

Det pratas svengelska. Jag förmodar det är ett sätt att försöka få dialogen futuristisk.

På SVTplay varnas för att filmen är olämplig för barn. Jag håller med eftersom en obehaglig scen ingår.

Filmen är i praktiken delad i två delar. Den börjar som science fiction. Men från och med den obehagliga scenen är det fantasy eftersom resten är orealistiskt.

Filmen påminner publiken om att det numera är politiskt inkorrekt att visa naken hud på film. Hade lätt kunnat undvikas om andra stått tätt runtomkring och räckt fram en badrock till den avklädde.

Filmen börjar med skriven förklaring. Så filmskaparna tycks vilja erkänna att filmen saknar fungerande början.

Samtidigt skiljer den sig positivt från de andra filmerna. Här har man nämligen valt rätt person som huvudperson. Man känner med honom och vill att han ska lyckas.

Jag fann berättelsen bekant. Rimligen är filmen baserad på den folksaga som folkloristerna gett typnummer 720 [Rimligtvis [ATU-index](#) eller [Motif-index](#) /Red.anm] . Varpå miljöproblem lagts till som en modernisering.

Intrycket blir att filmskaparna utgått från att vad som helst kan fungera ihop. Men i och med det vet publiken inte vilka regler som gäller. Eftersom handlingen är orimlig så hade berättelsen nog vunnit på att spelas in som renodlad fantasy.

Filmen känns som om den utspelar sig i en fantasyvärld som ej kan tidsbestämmas. Inte ens den första halvan av filmen känns som om den hör hemma år 2121. Att huvudpersonen röker verkar snarast lånat från år 1921.

Lyckad upptining av herr Moro

Regi : Jerry Carlsson

Längd : 13:27

En person som varit nedfryst ska tinas upp. Huvudpersonen visar genom sina kommentarer att han är inte mogen för att efter 43 år få tillbaka sin ex-partner.

Här ser det verkligen ut som år 2121. Tekniken är osynlig. När Milo Moro blir uppringd så pratar han rätt ut i luften. Telefonen vet ju var han är. Bostaden är så välstädd att familjen tycks ha städrobot. Att det droppar vatten på golvet är problemfritt.

Milo Moro har på ett oväntat sätt bearbetat sorgen efter sin nedfrusne ex-parter Adrian Moro. Krukväxterna vattnas av droppandet från en upphängd docka, som jag förmodar har hämtat sitt utseende från Adrian. Detta skulle vara ett udda beteende i vår tid, men kanske blir det vanligt i framtiden.

Handlingen utspelar sig under några dagar, men filmen är redigerad så att det är lätt att tro att allt utspelar sig samma dag.

Titeln är rimligen en blinkning till *Lyckad nedfrysning av herr Moro*. Det finns en bok med sagda titel. Samt en revy som galenskaparna skapade. Att plagiera någon annans titel signalerar att det verk man lånat från är bättre än det man själv skapat.

Filmen stupar på mållinjen. Man undrar om titelns herr Moro syftar på Adrian eller Milo. Publiken får inte se Adrian upptinat. Inte heller får publiken se om Milo tinar upp känslomässigt, så att han blir mogen att återse Adrian. Det betyder att filmen har så lite handling att den knappast når upp till verkshöjd. Det är märkligt eftersom situationen passar för ett överraskande slut. Exempelvis kunde man ha haft en avslutande scen där publiken får klart för sig att Milo drev Adrian till självmord. Så hade det getts en förklaring till varför Milo känner sig obekvämt med att återse sin tidigare partner.

Filmskaparna har lyckats bra med att förmedla en känsla. Så en bättre manusförfattare hade nog lyckats skapa något sevärt.

—

Som framgår av det ovanstående har jag föga positivt att säga om filmerna. Visst är det trevligt att filmerna framhäver att Sverige är etniskt blandat. Och skådespelarna gör sitt bästa. Vissa gillar kanske det bitvis långsamma tempot. Men det är nästan det enda positiva jag kan framföra. Hur får vi det bättre? Jag har för *SF-Forum* skrivit en artikel som tar upp det problemet.

- Göran Johansson

Vägsjäl

av Lars Carlberg

Enligt baksidestexten är Lars Carlbergs debutroman *Vägsjäl* ”En hyllning till HP Lovecraft och en glesnad landsbygd”. Det är en så adekvat beskrivning som någon, men den är också så otroligt mycket mer.

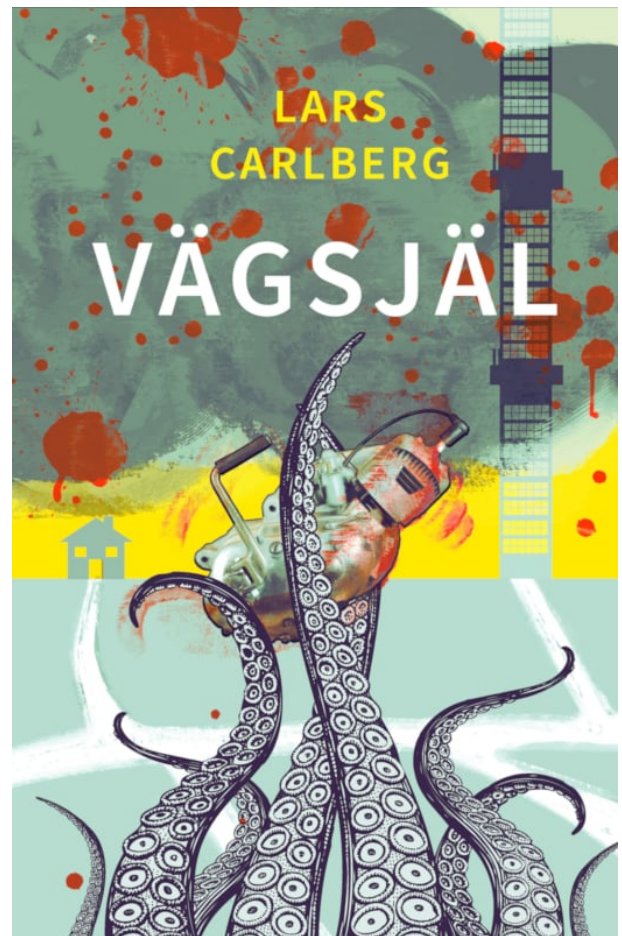
Det är inte inkorrekt att säga att det rör sig om en klassisk historia om övergångsriten från barndomen till vuxenlivet, alltså det som brukar kallas för *coming of age-roman*. Det är också en mycket egenartad post-apokalyptisk berättelse och en av få svenska fantastikromaner inom det som vanligtvis kallas för weird fiction.

Men om vi struntar i att försöka kategorisera det hela så kan vi nöja oss med att det framförallt är en mycket bra och välskriven roman. En debut som verkligen lovar gott, inte bara för vad författaren kan tänkas leverera i framtiden, utan också för att den verkligen ger oss något nytt till floran av svensk fantastik.

Det är i korthet historien om lille Benny Fimp som har vuxit upp hos Häxan Mor Fimp, precis utanför ett litet samhälle som eventuellt är den sista platsen där det finns några människor kvar. Världen är farlig, närmast förstörd och gudar, som är som hämtade ur Lovecrafts panteon, vistas tätt intill människorna. Värst är kanske Älräven och Skårran, så farliga att man knappt ens vågar nämna deras namn.

I det lilla samhället betalar du med ketchuppaket, höjden av fest är att dela på en folköl och personerna svär ständigt och heter saker som Kenta Topplöck, Ulla Krull och Syltpungen. Det låter nästan parodiskt när man läser det så här, men det är så stilsäkert genomfört att det verkligen fungerar. Och det är också genomfört med så mycket kärlek – kärlek till persongalleriet, till berättandet och inte minst till den landsbygd som ju romanen mycket riktigt är en hyllning till.

Dessutom är det en samklang med personernas namn, händelserna och miljöerna som man sällan ser. De stärker varandra, funkar oerhört bra ihop. Och det här är något som sätter färg på historien, på världen den utspelar sig i.

[Vägsjäl](#)

Det är helt enkelt en fröjd att läsa *Vägsjäl*. Lars Carlbergs språk har en poetisk klang och han kan verkligen konsten att måla kontraster med ord. Det vackra blandas med det skitiga. Det alldagliga blandas med det märkliga. Och när blandningen hålls ut över sidorna skapas magin.

Carlberg ger oss inte så många förklaringar till vad som har hänt, det är mycket som bara anas och det är många luckor som aldrig fylls igen. Men det spelar ingen roll, snarare tvärtom. Jag tror att en del i bokens styrka är att vi inte ska veta eller förstå så mycket. Carlberg behärskar konsten att självsäkert skriva om en obegriplig värld utan att falla för frestelsen att förklara allting. Det är riktigt uppfriskande.

Nå, jag kan inte nog rekommendera *Vägsjäl*. Ska du bara läsa en nyutkommen bok i år – läs den här. Det är kanske inte en bok för alla, men jag vågar lova att ni som ger er ut på äventyr med lille Benny Fimp, ni kommer komma tillbaka förändrade.

- Patrik Centerwall

Systervälde

av Stefan Dahlström

Stefan Dahlströms debutroman *Systervälde* utspelar sig på en främmande planet i ett samhälle som inte bara är strikt matriarkalt utan också ordentligt ojämnt. Män står uppenbarligen lägst ner, men vitrios, alltså personer som inte är naturligt födda utan framavlade, är också ganska långt ner på skalan. Systervälde huvudperson, Elin, är en sådan vitrio. Hon är blott fyra år gammal, men är redan fullvuxen och ska utföra den plikt som hon sattes till världen för – att bli militär. Vilket kanske egentligen inte är vad hon skulle välja om hon fick bestämma själv. Men det får hon ju uppenbarligen inte.

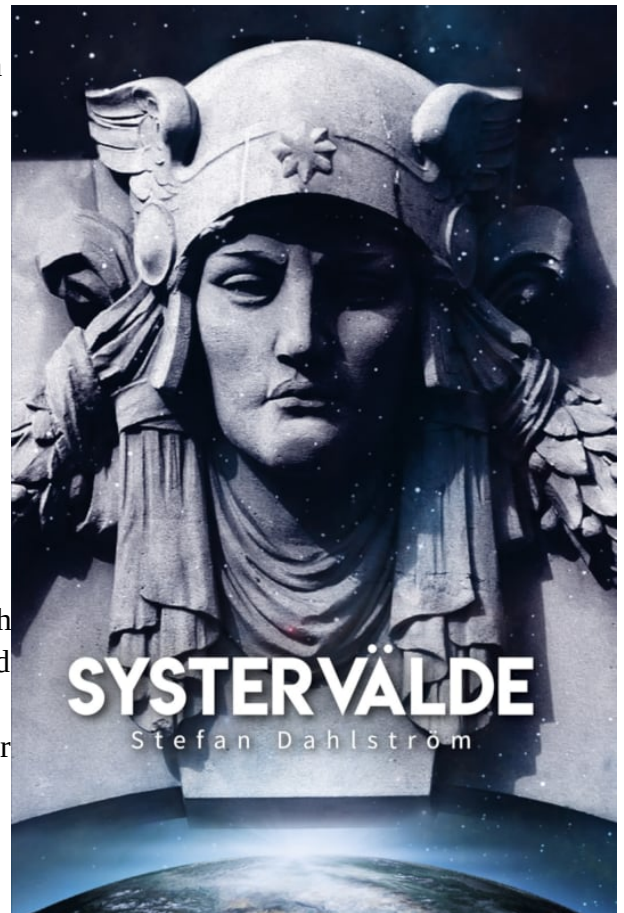
Det här är i all enkelhet premissen för *Systervälde* och med en säker röst berättar Stefan Dahlström om Elin, hennes upplevelser och tillvaro. Det är en fascinerande och intressant värld som han har skapat, och som all annan god science fiction förser den oss med en sorts glasögon genom vilka vi kan se vår egen värld i ett annat ljus. Det är naturligtvis lite vanskligt att ge sig in i och gestalta en värld som är så strikt könssegregerad, men jag tycker att Dahlström lyckas med det, inte minst genom att vi får se så mycket från den militära världen – det är ju ändå en miljö som annars ofta ska vara så manlig, med så maskulina förtecken.

Det är ändå så att jag saknar någon sorts nerv, en starkare framåtrörelse i berättelsen. Även om jag tycker att det är sympatiskt med ett relativt långsamt tempo så skulle jag gärna se att mer händer, att mer är på spel. Det övergripande hotet från de härskande klasserna och Elins tankar om att försöka fly sitt öde genomsyrar visserligen hela historien, men jag hade gärna sett ett lite mer konkret hot eller ett mer konkret uppdrag för vår huvudperson.

Nu vill jag understryka att det här inte betyder att *Systervälde* är dålig eller ointressant. Nej, det är onekligen en välskriven bok om en ung kvinna som försöker hitta sin plats i tillvaron och Stefan Dahlström har en säker och mogen författarröst. Det är också många saker som han lyckas bra med att gestalta i hur den totalitära staten fungerar, till exempel hur staten äger och hanterar informationen i samhället.

Systervälde är en intressant debutroman från en författare som förhoppningsvis kan ge oss fler tankvärda och välskrivna science fiction-böcker i framtiden. Får jag önska så ser jag då gärna att spänningen skruvas upp en aning. För det tror jag nog att Stefan Dahlström tvivelsutan är kapabel till.

- Patrik Centerwall

[Systervälde](#)

Mörk Borg

av Johan Nohr och Pelle Nilsson

På baksidan av Mörk Borg (jag antar att det är baksidan, jag fick inte ett "riktigt exemplar" att recensera, utan en PDF-version där detta står på sista sidan) står det följande att läsa: "Verkligen olämpligt för personer under 16 år." Det är en sanning med modifikation. Men mer om det senare.

Vad är då Mörk Borg? Kortfattat, ett lite edgy rollspel där spelkonstruktörerna verkligen tagit fasta på ordet "mörk". Allt är mörkt. Det finns inga trevliga karaktärer över huvud taget. Allting, från texter, illustrationer och till och med layout har lånat estetik från Death Metal, medeltida bilder och en allmän air av misär, svärta och ett kontinuerligt slafsande i otrevligheter. Visst är det fine; spelet säljs inte som något annat. Det är definitivt inte kawaii på något sätt, och inget får mig att tänka att det skulle vara det. Ingen falsk marknadsföring bland dessa sidor. Boken är kort, och rakt på sak. Det gillar jag; det finns ingen onödig genomgång av vad de olika benämningar för tärningsslag betyder. Skaparna inser att detta är saker som vi rollspelare förstår om vi så väcks mitt i natten, efter en karatefylla som varat i t10 veckor. Bra!

[Mörk Borg](#)

Tyvärr är detta i stort sett det enda jag gillar med Mörk Borg.

Jag förstår vad konstruktörerna ville uppnå. Det är inte det som är problemet. De når fram, med råge. Slutprodukten är ett mörkt, dystert, lite småspekulativt rollspel som kanske inte passar alla, och som definitivt inte är lämpligt för en grupp förstagångsspelare (mest på grund av de kortfattade reglerna (frossandet i det "mörka" blir mer kitschigt än coolt)). Det har nästan alla saker vi förväntar oss av ett rollspel i nuläget. Arketyper för att snabbt skapa karaktärer. Check. Utrustningstabeller och magilistor. Check. Konsekvenser för felanvänd magi. Check. Skulle jag vara på rätt humör skulle jag kanske frestas att plocka fram det och köra några kortare scenarion med spelgänget. Problemet är den kackiga designen. Min frestelse skulle snabbt bytas ut i frustration på grund av den. Jag får ett halvt artärbråck i hjärnan av att bara titta på sidorna.

Visst är estetikerna ett medvetet val, men det blir så fruktansvärt fult och rörigt. Jag blir näst intill ledsen varje gång jag öppnar boken. Inte för det vuxna innehållet, utan den grymt plottriga layouten. Spelet försöker verkligen att få fram sin estetik; det tar i så att det kräks. Tyvärr slängdes all läsbarhet bort. Boken gör mig helt enkelt bara trött. Det sägs att man ska bära sina fel och brister som en krona, äga dem för att på så sätt bli osårbar. Men, grabbar... "Typsnitt: Över hundra stycken" som det står på bokens titelsida, är inte den kvalitetsstämpel ni verkar tro att det är.

Vad blir då betyget? Tre överkorsade likmaskar? Ett pulserande hjärta som det droppar var ur? Jag vet inte. Det jag bär med mig från Mörk Borg är mest en känsla av djup besvikelse över att Fria Ligan har gett ut det, då de brukar ge ut högkvalitativa och inte minst snygga publikationer.

- Patrik Hultén

Diverse nyheter

Eurocon 2022

[Konflikt i Uppsala](#) har utsetts till Eurocon 2023, vi på redaktionen undrar om vi skall gratulera arrangörerna eller beklaga arbetsbördan. Hursomhelst så ser vi fram mot ännu en fantastisk kongress att besöka!

Swecon 2021

[Fantastika 2021](#) (ursprunglingen 2020) ligger något närmre i tiden än Eurocon och kan besökas redan i november.

Bildtävling 2021

Club Cosmos bildtävling 2021 avslutades nyligen och vi kan här presentera en inte helt exklusiv förhandstitt på de inlämnade bidragen. Vinnarna utses senare under året och kommer att utlysas i sinom tid, men här kan ni som sagt redan nu beskåda deltagarnas diverse spännande alster.

twice bob's world

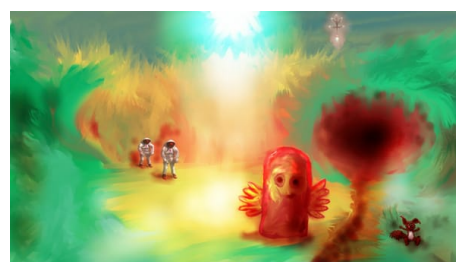
Monstervärld

Proxima Centauri b – U.N. intervention

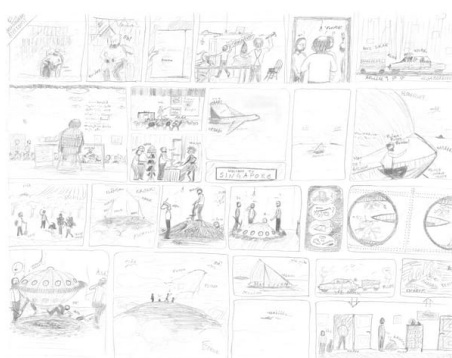
It didn't like us very much

Spirougraf

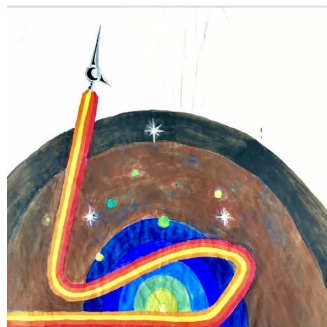
Slocknad

Arkeologernas återkomst

Green Elf X-6001

Per asperrra ad asstra

Välkommen till Kepler-22b

Planet CTX-379 aka Fattenvlaska

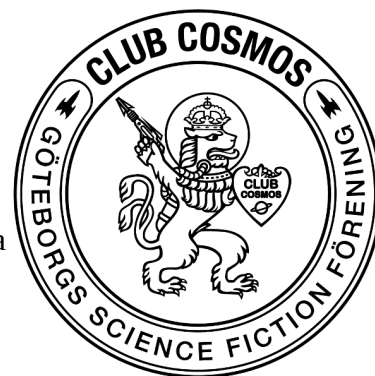

Offspring

Västsvenska föreningar för science fiction och fantasy

Club Cosmos – Göteborgs litterära science fiction-förening

Club Cosmos, grundad 1954, är Sveriges äldsta aktiva science fiction-förening. Klubben har ett sextiotal medlemmar och även om föreningen främst är inriktad mot litterär science fiction så diskuteras allt från film till radio och musik. Club Cosmos träffas den andra tisdagen i varje månad på puben The Rover i Göteborg. Förutom pubträffar ordnar föreningen bland annat picknicker i Slottsskogen, biobesök på science fiction-filmer och olika kongresser. På kongresserna hålls seminarier, föredrag, hedersgästtal, middag och auktioner. Club Cosmos är en förening för dem med ett brett intresse för science fiction och klubben är dessutom stolt sponsor till föreliggande novelltidskrift.

Web: <http://clubcosmos.net>

E-Post: info@clubcosmos.net

Mithlond – Göteborgs Tolkiensällskap

Mithlond är en förening för alla som är intresserade av J.R.R. Tolkiens magiska värld. Föreningen grundades 1981 och har idag ett sjuttioital medlemmar. Det är en litterär vänskapsförening som samlar personer av alla olika åldrar och övertygelser kring ett gemensamt intresse för fantasy och Tolkien. Medlemmarna gestaltar karaktärer från Tolkiens värld som de själva valt. Alver, hobbitar, dvärgar, människor (och en och annan mer ljusskygg varelse) träffas och har trevligt tillsammans. Några gånger per år arrangerar Mithlond större fester (med banketter, dans och ceremonier). Den mer vardagliga verksamheten sker till stor del i mindre gillen för bl.a. språk, böcker, historia, hantverk, spel, musik, dans, mat och dryck. Aktiviteterna involverar allt ifrån djupdykningar i Midgårds historia till hantverksträffar vidare till bara lättsamt umgänge över kakor och te.

Web: <http://mithlond.se>

E-Post: lots@mithlond.se

West Coast Trekkers – Förening som visar Star Trek på bioduk

West Coast Trekkers, WCT, grundades 1996. Fyra gånger om året arrangerar WCT Star Treffar då de visar Star Trek-avsnitt eller långfilmer på bioduk. De har också boktreffar, pubkvällar och föredrag. På treffarna har WCT utlottningar av priser och de har även olika tävlingar i form av Fan Art (skapa Star Trek-konst i valfritt material) och kostymtävling (hemmasydd uniform eller annan klädsel som inspirerats av Star Trek).

Web: <http://www.trekkers.se>

Kalendarium

Under rådande pandemiska omständigheter lämnar vi ingen garanti för att framtiden beter sig som förväntat. Notera att medlemskap eller inträdesavgift kan krävas för vissa evenemang. För mer information, se respektive arrangörs hemsida. Ändringar kan förekomma närsomhelst.

Datum	Evenemang	Arrangör
Oktober 2021		
12/10	Pubkväll	Club Cosmos
November 2021		
9/11	Pubkväll	Club Cosmos
December 2021		
14/12	Pubkväll	Club Cosmos
Januari 2022		
11/1	Pubkväll	Club Cosmos
Februari 2022		
8/2	Pubkväll	Club Cosmos
Mars 2022		
8/3	Pubkväll	Club Cosmos
Uppdaterad 2021-10-08		

Planerar ni ett evenemang? Skicka e-post till info@clubcosmos.net och berätta.

Adjöss och tack för fisken

Efter ett par slitsamma månader landade det här numret av Brev från Cosmos på vår lilla planet för att leverera text och bilder till vänner av noveller. Just den här gången blev det lite fler bilder än det brukar vara – vilket kanske kan vara lite trevlig omväxling såhär när höstrusket närmar sig.

Efter en kort paus och måhända en kopp te eller två skall redaktionen skall strax bege sig ut i världsrymden igen för att leta upp fler noveller och annat fantastiskt material, men innan det vill vi passa på att tacka de enträgna läsare som trots pandemier, en utomjordisk invasion som på grund av tidsresor numer inte hände och entropins obönhörliga gång fortfarande läser och begrundar dessa noveller. Mot framtiden!

-Peter Bengtsson, 8 oktober 2021